

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 23.2.2017
COM(2016) 864 final

2016/0380 (COD)

Propunere de

DIRECTIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice

(reformare)

(Text cu relevanță pentru SEE)

{SWD(2016) 410}

{SWD(2016) 411}

{SWD(2016) 412}

{SWD(2016) 413}

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Motivele și obiectivele propunerii

Contextul politicii

Cetățenii europeni cheltuiesc o parte semnificativă din venituri pe energie, iar energia reprezintă un factor esențial pentru industria europeană. În același timp, sectorul energetic joacă un rol esențial în obligația de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră din Uniune cu cel puțin 40 % până în 2030, în contextul atingerii unei ponderi preconizate de 50 % a energiei din surse regenerabile până în 2030.

Propunerile de reformare a Directivei privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice, a Regulamentului privind piața energiei electrice și a Regulamentului de instituire a Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei fac parte dintr-un pachet mai amplu de inițiative al Comisiei („Energie curată și inteligentă pentru toți europenii”). Acest pachet cuprinde principalele propuneri ale Comisiei pentru implementarea uniunii energetice, astfel cum se prevede în foaia de parcurs pentru uniunea energetică¹. El include atât propuneri legislative, cât și inițiative nelegislative pentru a crea un cadru care să permită și să ducă la obținerea de beneficii concrete pentru cetățeni, la crearea de locuri de muncă, la creștere și la investiții, contribuind în același timp la toate cele cinci dimensiuni ale uniunii energetice. Astfel, prioritățile esențiale ale pachetului sunt: eficiența energetică înainte de toate, rolul de lider mondial al UE în domeniul energiei din surse regenerabile și o soluție echitabilă pentru consumatorii de energie.

Atât Consiliul European², cât și Parlamentul European³ au subliniat în repetate rânduri că o piață integrată a energiei care funcționează bine este cel mai bun instrument pentru a garanta prețuri abordabile ale energiei și securitatea aprovizionării cu energie și pentru a permite integrarea și dezvoltarea unor volume mai mari de energie electrică produsă din surse regenerabile în mod rentabil. Existența unor prețuri competitive este esențială pentru creștere și pentru bunăstarea consumatorilor din Uniunea Europeană și, prin urmare, prețurile competitive se află în centrul politicii energetice a UE. Organizarea actuală a pieței energiei electrice se bazează pe normele celui de „al treilea pachet privind energia”⁴, adoptat în 2009.

¹ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor și Banca Europeană de Investiții: O strategie-cadru pentru o uniune energetică rezilientă cu o politică prospectivă în domeniul schimbărilor climatice, COM/2015/080 final.

² Rezultatele celei de a 3 429-a reuniuni a Consiliului Transporturi, Telecomunicații și Energie, 26 noiembrie 2015 14632/15, rezultatele celei de a 3 472-a reuniuni a Consiliului Transporturi, Telecomunicații și Energie, 6 iunie 2016 9736/16.

³ Rezoluția Parlamentului European din 13 septembrie 2016 intitulată „Către o nouă organizare a pieței” [P8_T A(2016) 0333].

⁴ Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE, JO L 211, 14.8.2009, p. 55-93 (denumită în continuare „Directiva privind energia electrică”); Regulamentul (CE) nr. 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1228/2003, JO L 211, 14.8.2009, p. 15-35 (denumit în continuare „Regulamentul privind energia electrică”); Regulamentul (CE) nr. 713/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 de instituire a Agenției pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei, JO L 211, 14.8.2009, p. 1-14 (denumit în continuare „Regulamentul ACER”).

Aceste norme au fost ulterior completate de acte legislative împotriva abuzurilor de piață⁵ și de acte legislative de punere în aplicare referitoare la comerțul cu energie electrică și la normele de operare a rețelelor⁶. Piața internă a energiei din UE se bazează pe principii consacrate, precum dreptul de acces al terților la rețelele de energie electrică, libertatea consumatorilor de a-și alege furnizorii, norme de separare solide, eliminarea obstacolelor din calea comerțului transfrontalier, supravegherea pieței de către autorități independente de reglementare în domeniul energiei și cooperarea la nivelul UE a autorităților de reglementare și a operatorilor de rețea în cadrul Agenției pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER) și al Rețelei europene a operatorilor de sisteme de transport (ENTSO).

Cel de al treilea pachet privind energia a generat progrese tangibile pentru consumatori. El a dus la creșterea lichidității piețelor europene ale energiei electrice și a sporit în mod semnificativ schimburile comerciale transfrontaliere. Consumatorii din multe state membre pot beneficia acum de o gamă mai largă de opțiuni. Creșterea concurenței, în special pe piețele angro, a contribuit la ținerea sub control a prețurilor cu ridicata. Noile drepturi ale consumatorilor introduse de cel de al treilea pachet privind energia au îmbunătățit în mod clar poziția consumatorilor pe piețele energiei electrice.

Au existat noi evoluții care au dus la schimbări fundamentale pe piețele europene ale energiei electrice. Ponderea energiei electrice produse din surse regenerabile (E-SRE) a crescut foarte mult. Această reorientare către E-SRE va continua, deoarece este o condiție esențială pentru îndeplinirea obligațiilor Uniunii în temeiul Acordului de la Paris privind schimbările climatice. Caracteristicile fizice ale E-SRE - mai variabilă, mai puțin previzibilă și mai distribuită decât producția tradițională - necesită o adaptare a normelor privind piața și operarea rețelelor la caracterul mai flexibil al pieței. În paralel, intervențiile statului, deseori concepute într-un mod necoordonat, au dus la denaturări ale pieței angro a energiei electrice, cu consecințe negative pentru investiții și pentru comerțul transfrontalier⁷. De asemenea, au loc schimbări semnificative și din punct de vedere tehnologic. Energia electrică este

⁵ Regulamentul (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie, JO L 326, 8.12.2011, p. 1-16; Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1348/2014 al Comisiei din 17 decembrie 2014 privind raportarea de date, pentru punerea în aplicare a articolului 8 alineatele (2) și (6) din Regulamentul (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului privind integritatea și transparența pieței angro de energie, JO L 363, 18.12.2014, p. 121-142.

⁶ Regulamentul (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie, JO L 326, 8.12.2011, p. 1-16; Regulamentul (UE) nr. 543/2013 al Comisiei din 14 iunie 2013 privind transmiterea și publicarea datelor pe piețele energiei electrice și de modificare a anexei I la Regulamentul (CE) nr. 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului, JO L 163, 15.6.2013, p. 1-12; Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directe privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor, JO L 197, 25.7.2015, p. 24-72; Regulamentul (UE) 2016/631 al Comisiei din 14 aprilie 2016 de instituire a unui cod de rețea privind cerințele pentru racordarea la rețea a instalațiilor de generare, JO L 112, 27.4.2016, p. 1-68; Regulamentul (UE) 2016/1388 al Comisiei din 17 august 2016 de stabilire a unui cod de rețea privind racordarea consumatorilor, JO L 223, 18.8.2016, p. 10-54; Regulamentul (UE) 2016/1447 al Comisiei din 26 august 2016 de instituire a unui cod de rețea privind cerințele pentru racordarea la rețea a sistemelor de înaltă tensiune în curent continuu și a modulelor generatoare din centrală conectate în curent continuu, JO L 241, 8.9.2016, p. 1-65; Regulamentul (UE) 2016/1719 al Comisiei din 26 septembrie 2016 de stabilire a unei orientări privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung, JO L 259, 27.9.2016, p. 42-68; alte orientări și coduri de rețea au primit aprobarea statelor membre și urmează să fie adoptate.

⁷ A se vedea Comunicarea Comisiei intitulată „Realizarea pieței interne a energiei electrice și valorificarea la maximum a intervenției publice”, C(2013)7243 final din 5.11.2013.

comercializată aproape la nivelul întregii Europe, prin intermediul așa-numitei „cuplări a piețelor”, organizată în comun de bursele de energie și de operatorii de transport și de sistem. Digitizarea și dezvoltarea rapidă a unor soluții de comercializare și de contorizare bazate pe internet au permis industriei, societăților și chiar și gospodăriilor să producă și să stocheze energie electrică, precum și să participe la piețele energiei electrice prin așa-numitele soluții de „consum dispecerizabil”. Piața energiei electrice din următorii zece ani va fi caracterizată de o producție mai variabilă și mai distribuită a energiei electrice, de o interdependență din ce în ce mai mare a statelor membre și de noi oportunități tehnologice pentru consumatori de a-și reduce valoarea facturilor și de a participa activ la piețele energiei electrice prin consum dispecerizabil, prin autoconsum sau prin stocare.

Astfel, prezenta inițiativă privind organizarea pieței energiei electrice urmărește să adapteze normele actuale de piață la noile realități ale pieței, permițând transferul liber al energiei electrice acolo unde și atunci când necesitatea este cea mai mare, prin intermediul unor semnale de preț nedenate, în același timp împuternicind consumatorii, obținând beneficii maxime pentru societate în urma concurenței transfrontaliere și furnizând semnalele și stimulentele adecvate pentru a impulsiona realizarea investițiilor necesare pentru decarbonizarea sistemului nostru energetic. De asemenea, va acorda prioritate soluțiilor de eficiență energetică și va contribui la obiectivul de a deveni un lider mondial în producția de energie din surse regenerabile, contribuind astfel la obiectivul Uniunii de a crea locuri de muncă și creștere economică și de a atrage investiții.

Adaptarea normelor de piață

Normele actuale de piață se bazează pe tehnologiile de producție predominante din ultimul deceniu, și anume centrale electrice de mari dimensiuni care funcționează pe bază de combustibili fosili, cu o participare limitată a consumatorilor. Întrucât E-SRE va juca un rol din ce în ce mai important în mixul energetic în viitor, iar consumatorii ar trebui să aibă posibilitatea de a participa la piață dacă doresc, normele trebuie adaptate. Piețele pe termen scurt ale energiei electrice care permit comercializarea E-SRE peste granițe sunt esențiale pentru integrarea cu succes a E-SRE pe piață. Acest lucru se datorează faptului că cea mai mare parte a producției din surse regenerabile nu poate fi estimată cu precizie decât cu scurt timp înainte de producerea efectivă (din cauza incertitudinilor de ordin meteorologic). Crearea unor piețe care permit participarea cu scurt timp înainte de livrarea efectivă (așa-numitele piețe „intrazilnice” sau „de echilibrare”) constituie un pas esențial pentru a permite producătorilor de E-SRE să își vândă energia în condiții echitabile și, de asemenea, va spori lichiditatea pe piață. Piețele pe termen scurt vor oferi noi oportunități de afaceri pentru ca participanții să ofere soluții energetice „de rezervă” în perioadele de cerere ridicată și de producție limitată a energiei din surse regenerabile. Aceasta include posibilitatea reorientării cererii de către consumatori („consumul dispecerizabil”), precum și existența unor operatori de instalații de stocare sau producători flexibili. În timp ce soluționarea variabilității în regiunile mici poate fi foarte costisitoare, agregarea producției variabile la nivelul unor zone mai mari ar putea ajuta consumatorii să economisească sume semnificative de bani. Cu toate acestea, piețele pe termen scurt integrate lipsesc în continuare.

Deficiențele actualelor măsuri de piață reduc atractivitatea sectorului energetic pentru noi investiții. Un sistem energetic bazat pe piață și interconectat în mod adecvat, în cadrul căruia prețurile urmează semnalele pieței, va stimula investițiile necesare în producție și în transport într-un mod eficace și va asigura faptul că acestea sunt realizate acolo unde piața are cea mai mare nevoie de ele, reducând astfel la minimum necesitatea unor investiții planificate de stat.

Normele naționale de piață (de exemplu plafonarea prețurilor) și intervențiile statului împiedică în prezent reflectarea de către prețuri a momentelor în care energia electrică este limitată. Mai mult, zonele de preț nu reflectă întotdeauna penuria reală dacă nu sunt bine configurate și sunt bazate în schimb pe granițele politice. Noua organizare a pieței vizează îmbunătățirea semnalelor de preț pentru a stimula investițiile în zonele în care necesitatea este cea mai mare, reflectând mai degrabă constrângerile la nivel de rețea și centrele de cerere decât granițele naționale. Semnalele de preț ar trebui de asemenea să permită remunerarea adecvată a resurselor flexibile (inclusiv consumul dispecerizabil și stocarea), deoarece aceste resurse se bazează pe recompense pentru perioade de timp mai scurte (de exemplu centralele moderne pe bază de gaz care sunt folosite doar în orele de vârf sau reducerea cererii din partea industriei în momentele de sarcină maximă sau de suprasolicitare a sistemului). Semnalele de preț eficiente asigură, de asemenea, dispecerizarea eficientă a activelor de producție existente. Prin urmare, este esențial să se revizuiască toate normele existente care denaturează formarea prețurilor (cum ar fi normele ce prioritizează dispecerizarea anumitor instalații), pentru a activa și a valorifica pe deplin potențialul de flexibilitate pe care îl poate oferi partea de consum.

Plasarea consumatorilor în centrul pieței energiei

Integrarea deplină a consumatorilor industriali, comerciali și rezidențiali în sistemul energetic poate duce la evitarea unor costuri semnificative aferente producției „de rezervă”, costuri pe care, în lipsa integrării, consumatorii ar trebui în cele din urmă să le plătească. Acest lucru permite chiar consumatorilor să beneficieze de fluctuațiile de preț și să câștige bani prin participarea la piață. Prin urmare, activarea participării consumatorilor este o condiție prealabilă pentru o gestionare reușită și rentabilă a tranziției energetice.

Unul dintre angajamente esențiale ale uniunii energetice este să ofere o nouă soluție consumatorilor energetici. Actualele norme de piață nu permit însă consumatorilor să beneficieze de aceste noi oportunități. Deși consumatorii pot genera și pot stoca energie electrică și, de asemenea, își pot gestiona consumul de energie mai ușor decât oricând, actuala organizare a pieței cu amănuntul îi împiedică să poată beneficia pe deplin de aceste oportunități.

În majoritatea statelor membre, consumatorii beneficiază puțin sau chiar deloc de stimulente pentru a-și schimba consumul în urma modificării prețurilor de pe piață, deoarece semnalele de preț în timp real nu sunt transmise până la consumatorii finali. Pachetul privind organizarea pieței reprezintă o oportunitate de a obține rezultate în legătură cu acest angajament. Existența unor semnale de preț în timp real mai transparente va stimula participarea consumatorilor, fie individual, fie prin agregare, și va face ca sistemul de energie electrică să fie mai flexibil, facilitând integrarea energiei electrice din surse regenerabile. În afară de faptul că oferă un mare potențial de economisire a energiei pentru gospodării, evoluțiile tehnologice fac ca aparatele și sistemele, precum aparatele electrocasnice inteligente, vehiculele electrice, sistemele electrice de încălzire, sistemele de climatizare și pompele de căldură din clădirile cu izolație și sistemele de încălzire și de răcire centralizate pot urmări în mod automat fluctuațiile de preț și, la o scară mai largă, pot oferi o contribuție semnificativă și flexibilă la rețeaua de energie electrică. Pentru a permite consumatorilor să beneficieze financiar de pe urma acestor noi oportunități, ei trebuie să aibă acces la sisteme inteligente adaptate scopului, precum și la contracte de furnizare a energiei electrice cu prețuri dinamice legate de piața la vedere. Pe lângă ajustarea consumului de către consumatori ca reacție la semnalele de preț, apar în prezent noi servicii pentru partea de consum, prin care noi actori de pe piață se oferă să gestioneze consumul de energie electrică al unui număr de consumatori, plătinându-le acestora o compensație pentru flexibilitatea lor. Cu toate că asemenea servicii sunt deja încurajate în temeiul legislației existente a UE, dovezile sugerează faptul că aceste dispoziții nu au fost

eficace în a elimina obstacolele din calea accesului acestor furnizori de servicii pe piața primară. Este necesară întărirea acestor dispoziții pentru a încuraja și mai mult asemenea servicii noi.

În multe state membre, prețurile la energie electrică nu sunt bazate pe cerere și ofertă, ci sunt reglementate de autoritățile publice. Reglementarea prețurilor poate limita dezvoltarea unei concurențe eficace și poate descuraja investițiile și apariția unor noi actori pe piață. Prin urmare, în strategia sa cadru pentru uniunea energetică⁸, Comisia s-a angajat să elimine treptat prețurile reglementate inferioare costurilor și să încurajeze statele membre să stabilească o foaie de parcurs pentru eliminarea treptată a tuturor prețurilor reglementate. Noua organizare a pieței are ca scop să asigure faptul că prețurile de aprovizionare sunt libere de orice intervenție publică, existând numai excepții bine justificate.

Scăderea rapidă a costurilor tehnologice înseamnă că din ce în ce mai mulți consumatori sunt în măsură să își reducă facturile la energie prin utilizarea de tehnologii cum ar fi bateriile și panourile solare instalate pe acoperiș. Cu toate acestea, autoproducția este încă încetinită de lipsa unor norme comune pentru „prosumatori”. Aceste obstacole ar putea fi înlăturate prin norme corespunzătoare, de exemplu prin garantarea drepturilor consumatorilor de a produce energie pentru consumul propriu și de a vinde surplusul către rețea, ținând în același timp seama de costurile și de beneficiile pentru sistem în ansamblu (de exemplu o participare adecvată la costurile rețelei).

Comunitățile energetice locale pot reprezenta o modalitate eficientă de gestionare a energiei la nivel de comunitate, prin consumarea energiei electrice pe care o produc fie direct în acest scop, fie pentru încălzire și răcire (centralizată), cu sau fără o conexiune la sistemele de distribuție. Pentru a asigura faptul că astfel de inițiative se pot dezvolta liber, noua organizare a pieței impune statelor membre să instituie cadre juridice adecvate care să permită activitățile aferente.

Astăzi, peste 90 % din sursele regenerabile de energie electrică variabile sunt conectate la rețelele de distribuție. Integrarea producției locale a contribuit în fapt la o creștere semnificativă a tarifelor de rețea pentru consumatorii casnici. Pe lângă aceasta, taxele și impozitele pentru finanțarea extinderii rețelelor și a investițiilor în sursele de energie regenerabile au crescut dramatic. Noua organizare a pieței și revizuirea Directivei privind energia din surse regenerabile reprezintă o oportunitate de a aborda aceste deficiențe, care pot avea un impact disproporționat asupra anumitor consumatori casnici.

Dacă li se permite operatorilor de sisteme de distribuție (OSD) să gestioneze la nivel local unele dintre provocările asociate producției variabile (de exemplu prin gestionarea resurselor de flexibilitate locale), aceasta ar putea reduce în mod semnificativ costurile de rețea. Cu toate acestea, deoarece mulți OSD fac parte din societăți integrate pe verticală care sunt active și în sectorul furnizării, sunt necesare măsuri reglementare de protecție care să asigure neutralitatea OSD în noile lor funcții, de exemplu în ceea ce privește gestionarea datelor și atunci când utilizează flexibilitatea pentru a gestiona congestiile de la nivel local.

Un alt factor determinant pentru concurență și pentru implicarea consumatorilor este informarea. Potrivit consultărilor și studiilor realizate anterior de Comisie, consumatorii se plâng de o lipsă de transparență pe piețele energiei electrice, care le reduce capacitatea de a beneficia de pe urma concurenței și de a participa activ la piață. Consumatorii nu se simt suficient de informați cu privire la furnizorii alternativi sau la disponibilitatea unor noi servicii

⁸

A se vedea Comunicarea Comisiei intitulată „O strategie-cadru pentru o uniune energetică rezilientă cu o politică prospectivă în domeniul schimbărilor climatice”, COM/2015/080.

energetice și se plâng de complexitatea ofertelor și a procedurilor de schimbare a furnizorilor. De asemenea, reforma va asigura protecția datelor pe măsură ce utilizarea pe scară din ce în ce mai largă a unor noi tehnologii (în special sistemele de contorizare inteligentă) va genera o serie de date energetice cu valoare comercială ridicată.

În ceea ce privește plasarea consumatorilor în centrul pieței energiei, un considerent esențial al noii organizări a pieței este modul în care se poate asigura faptul că cei mai vulnerabili consumatori din cadrul societății sunt protejați și că numărul total de gospodării care suferă de sărăcie energetică nu va crește și mai mult. Având în vedere creșterea nivelului de sărăcie energetică, precum și lipsa de claritate în ceea ce privește mijloacele cele mai adecvate de soluționare a vulnerabilității consumatorilor și a sărăciei energetice, noua propunere privind organizarea pieței impune statelor membre să măsoare în mod corespunzător și să monitorizeze periodic sărăcia energetică pe baza unor principii definite la nivelul UE. Directivele revizuite privind eficiența energetică și performanța energetică a clădirilor prevăd măsuri suplimentare pentru soluționarea sărăciei energetice.

Siguranța alimentării cu energie electrică

Siguranța alimentării cu energie electrică este indispensabilă în societățile moderne care depind în mare măsură de sisteme care funcționează pe baza energiei electrice și a internetului. Prin urmare, este necesar să se evalueze capacitatea sistemului european de energie electrică de a oferi o producție și o flexibilitate suficiente pentru a asigura alimentarea în mod fiabil cu energie electrică în orice moment (adecvarea resurselor). Asigurarea siguranței alimentării este nu numai o obligație națională, ci și un pilon esențial al politicii energetice europene⁹. Aceasta se datorează faptului că, în cadrul unei rețele pe deplin interconectate și sincronizate, cu piețe care funcționează în mod corespunzător, siguranța alimentării poate fi organizată într-un mod mult mai eficient și competitiv decât într-un cadru pur național. Stabilitatea rețelei în fiecare stat membru în parte depinde în foarte mare măsură de fluxurile de energie electrică din țările vecine și, prin urmare, problemele potențiale legate de siguranța alimentării au de obicei un impact regional. Din acest motiv, cele mai eficiente soluții de remediere a deficitelor de producție naționale sunt deseori soluții regionale care permit statelor membre să beneficieze de excedentele de producție din alte țări. Prin urmare, ar trebui introdusă o evaluare coordonată a adecvării la nivel european, care să urmeze o metodologie convenită de comun acord, pentru a se obține o imagine realistă a eventualelor necesități de producție, ținând seama de integrarea piețelor energiei electrice și de fluxurile potențiale din alte țări. Dacă evaluarea coordonată a adecvării arată că în anumite țări sau regiuni sunt necesare mecanisme de asigurare a capacității, ar trebui concepute astfel de mecanisme pentru a reduce la minimum denaturarea pieței interne. Prin urmare, ar trebui definite criterii clare și transparente pentru a reduce la minimum denaturarea comerțului transfrontalier, pentru a maximiza utilizarea consumului dispecerizabil și pentru a reduce impacturile care afectează decarbonizarea, în scopul evitării riscului ca fragmentarea mecanismelor naționale de asigurare a capacității să creeze noi obstacole în calea intrării pe piață și să submineze concurența¹⁰.

Consolidarea cooperării regionale

Strânsa interconectare a statelor membre ale UE prin intermediul rețelei transeuropene comune este unică în lume și reprezintă un mare atu în ceea ce privește abordarea în mod

⁹ A se vedea articolul 194 alineatul (1) litera (b) din TFUE.

¹⁰ În acest context, a se vedea de asemenea propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind pregătirea pentru riscuri în sectorul energiei electrice, care tratează riscurile la adresa siguranței alimentării legate de gestionarea situațiilor de criză de energie electrică.

eficient a tranziției energetice. Fără posibilitatea de a se baza pe resursele de producție sau ale părții de consum din alte state membre, costurile tranziției energetice pentru consumatori ar crește în mod semnificativ. În ziua de azi, operarea transfrontalieră a sistemelor este mult mai interdependentă decât era în trecut. Acest lucru se datorează creșterii producției variabile și distribuite, precum și unei integrări mai strânse a piețelor, în special în cazul intervalelor de timp mai scurte ale piețelor. Aceasta înseamnă, de asemenea, că măsurile luate la nivel național de autoritățile de reglementare sau de operatorii de rețea pot avea un efect imediat asupra altor state membre ale UE. Experiența a arătat că deciziile naționale necoordonate pot duce la costuri semnificative pentru consumatorii europeni.

Faptul că unele linii de interconexiune sunt utilizate doar la 25 % din capacitate, deseori din cauza unor limitări naționale necoordonate, și că statele membre nu au fost în măsură să ajungă la un acord cu privire la zone de preț corespunzătoare demonstrează că este necesară o coordonare mai mare între operatorii de transport și de sistem (OTS) și autoritățile de reglementare. Exemplele reușite de cooperare voluntară și obligatorie între OTS, autoritățile de reglementare și guverne au arătat că prin cooperarea regională se poate îmbunătăți funcționarea pieței și se pot reduce în mod semnificativ costurile. În anumite domenii, de exemplu pentru mecanismul de „cuplare a piețelor” la nivelul UE, cooperarea OTS a devenit deja obligatorie, iar sistemul de vot cu majoritate pentru unele aspecte s-a dovedit a fi un succes în domenii în care cooperarea voluntară (unde fiecare OTS are drept de veto) nu a dus la rezultate eficiente pentru problemele regionale. Pe baza acestui exemplu de succes, cooperarea obligatorie ar trebui extinsă la alte domenii ale cadrului de reglementare. În acest scop, OTS ar putea decide, în cadrul „centrelor operaționale regionale” (COR), cu privire la acele aspecte în cazul cărora măsurile naționale necoordonate și fragmentate ar putea avea un efect negativ asupra pieței și a consumatorilor (de exemplu în domeniul operării sistemelor, al calculării capacității liniilor de interconexiune, al siguranței alimentării și al pregătirii pentru riscuri).

Adaptarea supravegherii reglementare la piețele regionale

Apare ca adecvat să se adapteze, de asemenea, supravegherea reglementară la noile realități ale pieței. Toate deciziile de reglementare principale sunt luate în prezent de autoritățile naționale de reglementare, chiar și în cazurile în care este necesară o soluție comună la nivel regional. Cu toate că ACER a oferit cu succes un forum pentru coordonarea autorităților naționale de reglementare cu interese divergente, rolul său principal este în prezent limitat la coordonare, consiliere și monitorizare. În timp ce actorii de pe piață cooperează din ce în ce mai mult la nivel transfrontalier și decid, cu majoritate calificată la nivel regional sau chiar la nivelul Uniunii¹¹, cu privire la anumite chestiuni legate de operarea rețelelor și de comercializarea energiei electrice, la nivel de reglementare nu există niciun echivalent al acestor proceduri decizionale regionale. Prin urmare, supravegherea reglementară rămâne fragmentată, ceea ce duce la riscul unor decizii divergente și al unor întârzieri inutile. Consolidarea competențelor ACER pentru acele aspecte transfrontaliere care necesită o decizie coordonată la nivel regional ar contribui la luarea mai rapidă și într-un mod mai eficace a deciziilor cu privire la aspecte transfrontaliere. Datorită faptului că ar decide în cadrul ACER cu privire la aceste aspecte prin vot cu majoritate, autoritățile naționale de reglementare ar rămâne pe deplin implicate în acest proces.

¹¹ A se vedea articolul 9 din Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor, JO L 197, 25.7.2015, p. 24-72.

De asemenea, apare ca necesar să se definească mai bine rolul ENTSO-E pentru a consolida rolul de coordonare al acesteia și pentru a face ca procesul său decizional să fie mai transparent.

Clarificări asupra textului

În fine, reformarea Regulamentului privind energia electrică, a Regulamentului privind agenția și a Directivei privind energia electrică va fi utilizată pentru a oferi câteva clarificări de ordin editorial cu privire la unele dintre normele existente și pentru a le restructura pe unele dintre ele în vederea transformării normelor foarte tehnice din cele trei acte într-unele mai ușor de înțeles fără a aduce atingere fondului dispozițiilor.

• **Coerența cu alte dispoziții și propuneri din domeniul de politică**

Inițiativa privind organizarea pieței este strâns legată de alte propuneri legislative privind energia și clima, prezentate în paralel. Printre acestea se numără, în special, inițiative menite să îmbunătățească eficiența energetică a Europei, un pachet privind energia din surse regenerabile și inițiativa globală privind guvernanta și mecanismele de raportare pentru uniunea energetică. Toate aceste inițiative au ca scop să pună în aplicare măsurile necesare pentru atingerea obiectivului de realizare a unei uniuni energetice competitive, sigure și durabile. Gruparea în pachete a diferitelor inițiative, care constau în numeroase dispoziții de ordin legislativ și nelegislativ, a fost făcută pentru a se asigura cea mai mare coerență posibilă a acestor propuneri de politică diferite, dar strâns legate între ele.

Prin urmare, cu toate că prezenta propunere se axează pe actualizarea normelor de piață astfel încât tranziția către energia curată să devină avantajoasă din punct de vedere economic, aceste dispoziții funcționează în sinergie cu cadrul mai larg de politici privind clima și energia al UE. Aceste legături sunt explicate mai detaliat în evaluarea impactului realizată de Comisie¹².

Propunerea este strâns legată de propunerea de revizuire a Directivei privind energia din surse regenerabile, care oferă un cadru pentru atingerea obiectivului privind energia din surse regenerabile pentru 2030, incluzând, de asemenea, principii în legătură cu schemele de sprijin pentru sursele de energie regenerabile, care le-ar face mai orientate către piață, mai rentabile și mai regionalizate ca domeniu de aplicare, în cazurile în care statele membre aleg să mențină schemele de sprijin. Măsurile care vizează integrarea energiei din surse regenerabile pe piață, precum dispozițiile referitoare la dispecerizare, la obstacolele legate de piață aflate în calea autoconsumului și la alte norme privind accesul la piață – cuprinse anterior în Directiva privind energia din surse regenerabile – au fost integrate acum în Regulamentul privind energia electrică și în Directiva privind energia electrică.

Propunerea de regulament privind guvernanta uniunii energetice va contribui la asigurarea coerenței politicilor prin raționalizarea obligațiilor de planificare și de raportare ale statelor membre, astfel încât să sprijine mai bine convergența către obiectivele privind energia și clima stabilite la nivelul UE. Ca nou instrument de planificare, de raportare și de monitorizare, ea va permite „luarea temperaturii” cu privire la stadiul în care se află un stat membru în ceea ce privește progresul realizat în implementarea cerințelor de piață la nivel european introduse de aceste acte.

Propunerea de regulament privind pregătirea pentru riscuri în sectorul energiei electrice completează prezenta propunere, concentrându-se în special pe măsurile luate de

¹² [OP: vă rugăm introduceți linkul către evaluarea impactului].

administrațiile naționale pentru a gestiona situațiile de criză de energie electrică și pentru a preveni riscurile pe termen scurt la adresa sistemului de energie electrică.

Prezenta propunere este aliniată îndeaproape la politica de concurență a Comisiei în domeniul energiei. Ea cuprinde, mai ales, rezultatele anchetei sectoriale a Comisiei privind mecanismele de asigurare a capacității, asigurând coerența deplină cu politica de asigurare a respectării normelor privind ajutoarele de stat în domeniul energiei a Comisiei.

- **Coerența cu alte politici ale Uniunii**

Propunerea urmărește să implementeze obiective-cheie ale uniunii energetice, astfel cum sunt definite în strategia-cadru pentru o uniune energetică rezilientă cu o politică prospectivă în domeniul schimbărilor climatice. După cum s-a afirmat deja mai sus, detaliile pachetului sunt de asemenea în concordanță cu angajamentul asumat la nivel mondial de Uniune de a realiza obiective ambițioase în domeniul climei, în temeiul acordului obținut la Paris cu ocazia celei de a 21-a conferințe ONU a părților (COP21). Prezenta propunere completează și se consolidează reciproc cu propunerea de revizuire a schemei UE de comercializare a certificatelor de emisii, prezentată în iulie 2015.

Mai mult, în măsura în care o revizuire a organizării pieței energiei electrice are ca scop să transforme piața europeană a energiei într-una mai competitivă și mai accesibilă pentru noile tehnologii energetice, propunerea contribuie, de asemenea, la îndeplinirea obiectivelor Uniunii de a genera locuri de muncă și creștere economică. Prin oferirea unor oportunități de piață pentru noile tehnologii, propunerea va stimula adoptarea unui număr de servicii și de produse care le pot oferi întreprinderilor europene un „avantaj al primului venit” pe măsură ce tranziția către energia curată avansează la nivel mondial.

2. TEMEIUL JURIDIC, SUBSIDIARITATEA ȘI PROPORȚIONALITATEA

- **Temeiul juridic**

Temeiul juridic al măsurilor propuse este articolul 194 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), care a consolidat și a clarificat competențele UE în domeniul energiei. Potrivit articolului 194 din TFUE, principalele scopuri ale politicii energetice a UE sunt: asigurarea funcționării pieței energiei, asigurarea securității aprovizionării cu energie în Uniune, promovarea eficienței energetice și a economiilor de energie și dezvoltarea unor forme noi și regenerabile de energie, precum și promovarea interconectării rețelelor energetice.

Prezenta inițiativă se bazează, de asemenea, pe un set cuprinzător de acte legislative care au fost adoptate și actualizate în ultimele două decenii. În vederea creării unei piețe interne a energiei, UE a adoptat trei pachete legislative succesive în perioada 1996-2009, cu scopul global de a integra piețele și de a liberaliza piețele naționale ale energiei electrice și gazelor. Aceste dispoziții se referă la o gamă largă de aspecte, de la accesul la piață până la transparență, drepturile consumatorilor și independența autorităților de reglementare, pentru a menționa numai câteva.

Prin urmare, ținând seama de legislația existentă și de traiectoria generală a integrării din ce în ce mai accentuate a pieței energetice, prezenta inițiativă ar trebui să fie văzută, de asemenea, ca făcând parte din efortul continuu pentru asigurarea integrării și a funcționării eficiente a piețelor europene ale energiei.

Recentele apeluri din partea Consiliului European¹³ și a Parlamentului European de a se acționa la nivelul UE pentru finalizarea pieței energetice europene au creat, de asemenea, motive suplimentare de acțiune.

- **Subsidiaritatea**

Modificările propuse ale dispozițiilor din Regulamentul privind piețele energiei electrice, din Directiva privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și din Regulamentul de instituire a Agenției pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei sunt necesare pentru a atinge obiectivul unei piețe integrate a energiei electrice în UE și nu pot fi realizate la nivel național într-un mod la fel de eficient. După cum se descrie în detaliu în evaluarea actelor legislative reformate¹⁴, s-a dovedit că abordările naționale izolate au generat întârzieri în implementarea pieței interne a energiei, ducând la adoptarea unor măsuri de reglementare suboptimale și incompatibile, la duplicarea inutilă a intervențiilor și la întârzieri în corectarea deficiențelor pieței. Crearea unei piețe interne a energiei care să furnizeze energie competitivă și durabilă pentru toți nu poate fi realizată pe baza unor norme naționale fragmentate atunci când acestea se referă la comerțul cu energie, la operarea rețelei comune și la un anumit grad de standardizare a produselor.

Interconectarea din ce în ce mai mare a piețelor energiei electrice din UE necesită o coordonare mai strânsă între actorii naționali. Intervențiile de politică națională în sectorul energiei electrice au un impact direct asupra statelor membre învecinate, din cauza interdependenței energetice și a interconexiunilor dintre rețele. Este din ce în ce mai dificil să se asigure doar la nivel național stabilitatea rețelei și funcționarea eficientă a acesteia, deoarece creșterea comerțului transfrontalier, adoptarea producției distribuite și participarea sporită a consumatorilor duc la sporirea potențialului de producere a unor efecte de propagare. Niciun stat nu poate acționa singur în mod eficace și consecințele acțiunilor unilaterale au devenit mai pronunțate în timp. Acest principiu general se aplică întregii game de măsuri introduse de prezenta propunere, indiferent dacă se referă la comerțul cu energie, la operarea rețelei sau la participarea efectivă a consumatorilor.

Întrucât chestiunile regionale comune care necesită o decizie coordonată au deseori un impact economic semnificativ asupra statelor membre individuale, experiența din trecut a demonstrat că, deși folositoare în multe domenii de cooperare dintre statele membre, cooperarea voluntară nu a putut adesea depăși conflicte complexe din punct de vedere tehnic cu efecte distributive între statele membre¹⁵. Inițiativele voluntare existente, precum Forumul pentalateral pentru energie, sunt de asemenea limitate din punct de vedere geografic, deoarece acoperă doar anumite părți ale pieței energiei electrice din UE și nu combină în mod neapărat toate țările care sunt cel mai strâns interconectate fizic.

Pentru a ilustra cu un exemplu concret, politicile naționale necoordonate referitoare la principiile aplicabile tarifelor de distribuție pot denatura piața internă în așa fel încât serviciile de producere distribuită sau de stocare a energiei vor beneficia de stimulente foarte diferite pentru a participa la piață. Odată cu adoptarea de noi tehnologii și servicii energetice care sunt

¹³ În februarie 2011, Consiliul European a stabilit obiectivul de finalizare a pieței interne a energiei până în 2014 și de dezvoltare a interconectării pentru a pune capăt izolării rețelelor anumitor state membre până în 2015. În iunie 2016, Consiliul European a solicitat, de asemenea, să se elaboreze o strategie privind piața unică în domeniul energiei, Comisia urmând să propună planuri de acțiune care să fie implementate până în 2018.

¹⁴ [OP vă rugăm să adăugați linkul către evaluarea impactului – partea de evaluare].

¹⁵ A se vedea, de exemplu, discuția privind managementul congestiei în Europa Centrală, unde interesele naționale divergente au condus la întârzieri considerabile în calea către o mai mare integrare a pieței.

comercializate din ce în ce mai mult peste granițe, acțiunea la nivelul UE capătă o valoare semnificativă pentru asigurarea unor condiții de concurență echitabile și a unor rezultate de piață mai eficiente pentru toate părțile implicate.

Funcția de coordonare a ACER a fost adaptată la noile evoluții de pe piețele energiei, precum nevoia din ce în ce mai mare de coordonare în perioade de creștere a fluxurilor transfrontaliere de energie și creșterea producției de energie din E-SRE volatile. Autoritățile naționale de reglementare (ANR) independente joacă un rol major în ceea ce privește asigurarea supravegherii reglementare a sectorului lor energetic național. Un sistem care devine din ce în ce mai interdependent între statele membre, atât în ceea ce privește tranzacțiile de pe piață, cât și funcționarea sistemului, necesită însă supraveghere reglementară dincolo de granițele naționale. ACER este organismul creat pentru a asigura această supraveghere reglementară în situațiile care implică mai mult de două state membre. Principalul rol al ACER, de coordonator al acțiunilor autorităților naționale de reglementare, a fost menținut; ACER a primit competențe suplimentare limitate în domeniile în care procesele decizionale naționale fragmentate referitoare la aspecte de relevanță transfrontalieră ar duce la apariția unor probleme sau inconsecvențe pentru piața internă. De exemplu, crearea unor centre operaționale regionale (COR) prin [reformarea Regulamentului 714/2009 propusă prin COM(2016) 861/2] necesită o monitorizare supranațională, care trebuie efectuată de ACER, deoarece COR-urile acoperă mai multe state membre. În mod similar, introducerea unei evaluări coordonate a adecvării la nivel european prin [reformarea Regulamentului 714/2009 propusă prin COM(2016) 861/2] necesită aprobarea reglementară a metodologiei și a calculului sale, sarcină care poate fi atribuită numai ACER, deoarece evaluarea adecvării trebuie realizată la nivelul tuturor statelor membre.

În timp ce alocarea de noi atribuții către ACER va necesita o consolidare a personalului acesteia, rolul de coordonare al ACER va duce la scăderea sarcinii pentru autoritățile naționale, eliberând astfel resurse administrative la nivel național. Abordarea propusă va raționaliza procedurile de reglementare (de exemplu prin introducerea aprobării directe în cadrul ACER, în locul a 28 de aprobări separate). Dezvoltarea coordonată a metodologiilor (de exemplu în ceea ce privește evaluarea adecvării) va reduce volumul de muncă al autorităților naționale și va duce la evitarea sarcinilor suplimentare rezultate în urma eventualelor probleme cauzate de acțiuni normative naționale nealiniate.

- **Proportionalitatea**

Opțiunile de politică tratate în Regulamentul privind energia electrică, în Directiva privind energia electrică și în Regulamentul privind agenția urmăresc să adapteze organizarea pieței energiei electrice la ponderea din ce în ce mai mare a producției distribuite și la constantele evoluției tehnologice.

Reformele propuse sunt orientate strict în funcție de ceea ce este indispensabil pentru realizarea progreselor necesare pentru piața internă, lăsând în același timp grosul competențelor și al responsabilităților în sarcina statelor membre, a autorităților naționale de reglementare și a actorilor de la nivel național.

Opțiunile care au în vedere o armonizare mai cuprinzătoare, de exemplu prin propunerea unei autorități unice și independente de reglementare în domeniul energiei la nivel european, a unui operator unic și integrat de transport și de sistem la nivel european sau a unei interdicții mai directe a intervențiilor de stat, fără posibilități de derogare, au fost în mod constant respinse în cadrul evaluării impactului. În schimb, propunerile selectate vizează soluții bine echilibrate care restricționează doar domeniul de aplicare național al măsurilor de reglementare în cazurile în care este clar că o acțiune coordonată aduce mai multe beneficii pentru consumator.

Opțiunile de politică adoptate au ca obiectiv crearea unor condiții de concurență echitabile pentru toate tehnologiile de producție și eliminarea denaturărilor pieței, astfel încât, printre altele, sursele de energie regenerabile să poată concura în condiții de egalitate pe piața energiei. În plus, toți participanții la piață ar urma să poarte o răspundere financiară pentru menținerea în echilibru a rețelei. Vor fi eliminate obstacolele din calea serviciilor care oferă flexibilitate rețelei, precum serviciile de consum dispecerizabil. Mai mult, măsurile urmăresc să creeze o piață pe termen scurt mai lichidă, astfel încât fluctuațiile de preț să poată reflecta în mod corespunzător penuriile și să ofere stimulente adecvate pentru o rețea flexibilă.

La nivelul pieței cu amănuntul, statele membre vor fi de asemenea încurajate să elimine treptat reglementarea globală a prețurilor, începând cu prețurile inferioare costurilor. Consumatorii vulnerabili pot fi protejați prin intermediul unei reglementări tranzitorii a prețurilor. Pentru a spori și mai mult concurența, se va restricționa utilizarea comisioanelor de reziliere a contractului, astfel încât să se încurajeze schimbarea furnizorilor. În mod egal, se va asigura, prin principii la nivel înalt, faptul că facturile la energie sunt clare și ușor de înțeles și se va acorda accesul nediscriminatoriu la datele privind consumatorii, menținând în același timp în vigoare dispoziții generale privind protecția vieții private.

În concordanță cu evoluția comerțului transfrontalier cu energie electrică și cu integrarea treptată a pieței, cadrul instituțional va fi adaptat în funcție de necesitatea unei cooperări suplimentare în materie de reglementare și a unor sarcini noi. ACER urmează să primească sarcini suplimentare, în special în ceea ce privește operarea la nivel regional a sistemului energetic, menținând în același timp rolul central al autorităților naționale de reglementare în reglementarea domeniului energiei.

Toate opțiunile au fost verificate în mod extensiv, în evaluarea impactului care însoțește propunerea, pentru a se vedea dacă îndeplinesc cerințele legate de proporționalitate. Ar trebui remarcat faptul că politicile propuse prezintă un compromis între inițiativele „de jos în sus” și coordonarea „de sus în jos” a pieței. În conformitate cu principiul proporționalității, măsurile nu înlocuiesc în niciun fel rolul guvernelor naționale, al ANR și al OTS în ceea ce privește îndeplinirea unei varietăți de funcții esențiale. În orice caz, autoritățile naționale de reglementare sunt încurajate să se reunească în mod mai eficient într-un cadru regional, atât formal, cât și informal, pentru a aborda aspectele care decurg din gestionarea sistemului de energie electrică la o scară adecvată în raport cu dimensiunea problemei.

Departamentul susține o abordare de „armonizare completă”, măsurile urmăresc să creeze condiții de concurență echitabile pentru toți actorii de pe piață, în special în cazurile în care oportunitățile de pe piață se extind dincolo de granițele naționale. În cele din urmă, pentru o comercializare eficientă a energiei electrice peste granițe este esențială o anumită standardizare a normelor și a produselor, în timp ce deciziile referitoare la operarea rețelei ar duce la rezultate suboptimale pe piață dacă ar fi lăsate în seama statelor membre și a autorităților de reglementare individuale acționând în mod izolat. Experiența directă în formularea și adoptarea unor norme comerciale și de rețea comune (așa-numitele „coduri de rețea” și „orientări/linii directoare”) de la adoptarea celui de al treilea pachet privind energia din 2009 a demonstrat valoarea adăugată clară a reunirii autorităților de reglementare și a autorităților naționale în jurul mesei pentru a conveni norme și metodologii comune, în ceea ce privește atât principii la nivel înalt, cât și principii de ordin tehnic.

Există o diferență de competitivitate din ce în ce mai mare între piețele angro și cele cu amănuntul, piețele cu amănuntul fiind în continuare în urmă din punctul de vedere al ofertei de servicii și al beneficiilor concrete pentru consumatori. Prin monitorizarea sărăciei energetice, a transparenței și clarității informațiilor pentru consumatori și a accesului la date, măsurile propuse nu vor limita în mod nejustificat prerogativele naționale.

- **Alegerea instrumentului juridic**

Propunerea va modifica principalele acte legislative care făceau parte din cel de al treilea pachet privind energia. Printre acestea se numără Regulamentul privind energia electrică (nr. 714/2009) și Directiva privind energia electrică (2009/72/CE), precum și Regulamentul de instituire a ACER (nr. 713/2009). Alegerea unei reformări a acestor acte juridice va spori claritatea juridică. Este posibil ca utilizarea unui act de modificare să fie insuficientă pentru a aborda o gamă largă de noi dispoziții. Alegerea instrumentului necesită prin urmare o revizuire a normelor deja adoptate și puse în aplicare, ca evoluție naturală a legislației în vigoare.

3. REZULTATELE EVALUĂRILOR EX-POST, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRII IMPACTULUI

- **Evaluări ex-post/verificări ale adecvării legislației existente**

Serviciile Comisiei au evaluat performanța cadrului legislativ actual (al treilea pachet privind energia) în raport cu cinci criterii stabilite: relevanța, eficacitatea, eficiența, coerența și valoarea adăugată a UE. În paralel cu evaluarea impactului s-a realizat o evaluare separată, iar rezultatele acestei evaluări s-au reflectat în identificarea problemelor în cadrul evaluării impactului.

Evaluarea a constatat că, per ansamblu, scopul celui de al treilea pachet privind energia, de a spori concurența și de a elimina obstacolele din calea concurenței transfrontaliere pe piețele energiei electrice, a fost îndeplinit. Asigurarea în mod activ a aplicării legislației a condus la rezultate pozitive pentru piețele energiei electrice și pentru consumatori, iar piețele sunt în general mai puțin concentrate și mai integrate decât în 2009. În ceea ce privește piețele cu amănuntul, noile drepturi ale consumatorilor introduse de cel de al treilea pachet privind energia au îmbunătățit în mod clar poziția consumatorilor pe piețele energiei electrice.

Cu toate acestea, succesul normelor celui de al treilea pachet privind energia în ceea ce privește dezvoltarea pieței interne a energiei electrice rămâne limitat în mai multe domenii, atât la nivelul pieței angro, cât și la cel al pieței cu amănuntul. În general, evaluarea a arătat că se pot realiza în continuare ameliorări substanțiale prin îmbunătățirea cadrului referitor la organizarea pieței, dat fiind că există ameliorări generale ale bunăstării și beneficii ultime pentru consumatori care sunt încă neexploatate. La nivelul piețelor angro, există încă obstacole în calea comerțului transfrontalier, iar capacitățile liniilor de interconexiune sunt rareori exploatate integral. Aceste probleme au drept cauză, între altele, cooperarea insuficientă dintre autoritățile de reglementare și operatorii rețelelor de la nivel național în ceea ce privește utilizarea în comun a liniilor de interconexiune. Perspectiva națională a părților implicate împiedică în continuare, în multe cazuri, găsirea unor soluții transfrontaliere eficiente și, în cele din urmă, limitează fluxuri transfrontaliere care altfel ar fi benefice. Imaginea nu este aceeași în cazul tuturor piețelor și intervalelor de timp, gradul de integrare variind între piețele pentru ziua următoare, piețele intrazilnice și piețele de echilibrare.

În ceea ce privește piețele cu amănuntul, performanța din punctul de vedere al concurenței ar putea fi îmbunătățită în mod semnificativ. Prețurile la energia electrică variază în continuare în mod semnificativ de la un stat membru la altul, din motive care nu țin de piață, și au crescut constant pentru gospodării ca urmare a sporirii semnificative în ultimii ani a taxelor care nu pot fi contestate – acestea fiind tarifele de rețea, impozitele și alte taxe. În ceea ce privește protecția consumatorilor, creșterea nivelului de sărăcie energetică, precum și lipsa de claritate în ceea ce privește mijloacele cele mai adecvate de soluționare a vulnerabilității consumatorilor și a sărăciei energetice au împiedicat și mai mult aprofundarea pieței interne a

energiei. Comisiunile legate de schimbarea furnizorului, precum comisiunile de reziliere a contractului, constituie în continuare un obstacol financiar semnificativ în calea implicării consumatorilor. În plus, numărul mare de plângeri legate de facturare¹⁶ sugerează că există în continuare posibilități de îmbunătățire a comparabilității și a clarității informațiilor referitoare la facturare.

Pe lângă deficiențele în ceea ce privește îndeplinirea obiectivelor inițiale urmărite de cel de al treilea pachet privind energia, a apărut un nou set de provocări care nu fuseseră preconizate la momentul elaborării celui de al treilea pachet privind energia. Printre acestea se numără, după cum s-a menționat mai sus, creșterea foarte puternică a surselor regenerabile în domeniul producției de energie electrică, sporirea intervențiilor de stat pe piețele energiei electrice din motive de siguranță a alimentării, precum și schimbările care au loc în materie de tehnologie. Toate acestea au condus la schimbări semnificative în modul de funcționare a piețelor, în special în decursul ultimilor cinci ani, la o atenuare a efectului pozitiv al reformelor pentru consumatori și, de asemenea, la nevalorificarea potențialului creat de modernizare. Astfel, în legislația existentă a apărut o lacună în ceea ce privește modul în care trebuie abordate aceste evoluții.

În concordanță cu rezultatul evaluării și cu evaluarea impactului aferentă, prezenta propunere urmărește să elimine această lacună și să prezinte un cadru favorabil pentru a reflecta evoluțiile tehnologice din cadrul sectorului, precum și tranziția sistemelor noastre energetice către noi modele de producție și de consum.

• Consultarea părților interesate

În pregătirea prezentei inițiative, Comisia a organizat mai multe consultări publice. Acestea au fost deschise cetățenilor UE și autorităților din statele membre, participanților la piața energiei și asociațiilor acestora, precum și altor părți interesate relevante, inclusiv IMM-urile și consumatorii de energie.

Sunt evidențiate în special trei consultări și rezultatele lor respective:

1) Aspectele legate de adecvarea resurselor au făcut obiectul unei consultări publice¹⁷ desfășurate între 15 noiembrie 2012 și 7 februarie 2013, conform documentului intitulat „Consultation on generation adequacy, capacity mechanisms, and the internal market in electricity”. Scopul era să se obțină opiniile părților interesate cu privire la asigurarea adecvării resurselor și a siguranței alimentării cu energie electrică pe piața internă.

Consultarea a primit 148 de răspunsuri individuale din partea organismelor publice, a industriei (atât producătoare, cât și consumatoare de energie) și a mediului academic. Un grafic detaliat al răspunsurilor la consultare este disponibil online¹⁸, ca și toate contribuțiile individuale și un rezumat al rezultatelor consultării¹⁹.

¹⁶ Comisia Europeană (2016), „Second Consumer Market Study on the functioning of retail electricity markets for consumers in the EU”.

¹⁷ Comisia Europeană (2012) „Consultation Paper on generation adequacy, capacity mechanisms and the internal market in electricity”
https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/20130207_generation_adequacy_consultation_document.pdf

¹⁸ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Charts_Public%20Consultation%20Retail%20Energy%20Market.pdf

¹⁹ Comisia Europeană (2012) „Consultation on generation adequacy, capacity mechanisms and the internal market in electricity”

2) O consultare publică dedicată piețelor cu amănuntul și consumatorilor finali de energie electrică²⁰ a fost realizată între 22 ianuarie 2014 și 17 aprilie 2014. Comisia a primit 237 de răspunsuri la consultare, circa 20 % din contribuții provenind de la furnizori de energie, 14 % de la OSD, 7 % de la organizații ale consumatorilor și 4 % de la ANR. De asemenea, la consultare a participat un număr semnificativ de cetățeni. Un rezumat integral al răspunsurilor este disponibil pe site-ul web al Comisiei²¹.

3) O amplă consultare publică²² privind o nouă organizare a pieței energiei s-a desfășurat între 15 iulie 2015 și 9 octombrie 2015.

Comisia a primit 320 de răspunsuri la această consultare. Circa 50 % din contribuții au provenit de la asociații industriale naționale sau de la nivelul UE. Dintre răspunsuri, 26 % au provenit de la societăți care activează în sectorul energetic (furnizori, intermediari, consumatori) și 9 % de la operatori de rețea. De asemenea, au trimis răspunsuri la consultare și 17 administrații naționale și câteva ANR. La consultare a participat și un număr semnificativ de cetățeni și de institute academice. O descriere detaliată a opiniilor părților interesate, pentru fiecare dintre opțiunile de politică specifice, este disponibilă în evaluarea impactului care însoțește prezenta inițiativă legislativă.

- **Obținerea și utilizarea expertizei**

Elaborarea propunerii de regulament și a evaluării impactului se bazează pe un număr mare de documente, toate fiind menționate în notele de subsol din evaluarea impactului. Printre ele se numără aproape 30 de studii și de instrumente de modelare, realizate în mare parte de părți externe independente și urmărind să evalueze opțiuni specifice în cadrul prezentei propuneri. Acestea sunt enumerate integral în anexa V la evaluarea impactului. Studiile tratează o serie de metodologii, punând accentul pe estimări cantitative ale analizelor economice și privind costurile și beneficiile sociale.

În plus, Comisia a desfășurat și o anchetă sectorială referitoare la mecanismele naționale de asigurare a capacității, ale cărei rezultate intermediare au fost folosite cu promptitudine în etapa pregătitoare a prezentei propuneri²³. Rezultatele acestor studii au completat feedbackul amplu obținut de la părțile interesate, descris mai sus, și, per ansamblu, au oferit Comisiei dovezi cuprinzătoare pe care să bazeze prezentele propuneri.

- **Evaluarea impactului**

Toate măsurile propuse sunt sprijinite de evaluarea impactului. Comitetul de analiză a reglementării a emis un aviz pozitiv la 7 noiembrie 2016. Modalitatea în care opiniile Comitetului de analiză a reglementării au fost luate în considerare este menționată în anexa I la evaluarea impactului.

<https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/consultation-generation-adequacy-capacity-mechanisms-and-internal-market-electricity>

²⁰ Comisia Europeană (2014) „Consultation on the retail energy market”

²¹ <https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/consultation-retail-energy-market>

²² https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Charts_Public%20Consultation%20Retail%20Energy%20Market.pdf

²³ Comisia Europeană (2015) - Consultare privind o nouă organizare a pieței energiei, COM(2015) 340 final <https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/public-consultation-new-energy-market-design>

Raport intermediar privind ancheta sectorială referitoare la mecanismele de asigurare a capacității, C(2016) 2107 final.

Evaluarea impactului a analizat o serie de opțiuni de politică pentru fiecare set de probleme identificat. Aceste seturi de probleme și căile alternative de intervenție sunt enumerate în cele ce urmează:

Adaptarea organizării pieței la importanța tot mai mare a surselor de energie regenerabile și la evoluțiile tehnologice:

Evaluarea impactului a susținut o ameliorare a actualelor norme de piață în vederea creării unor condiții de concurență echitabile pentru toate resursele și tehnologiile de producție, prin eliminarea denaturărilor existente ale pieței. Ea abordează normele care discriminează între resurse și care limitează sau favorizează accesul anumitor tehnologii la rețeaua de energie electrică. În plus, toți participanții la piață ar purta responsabilitatea financiară pentru dezechilibrele cauzate în rețea și toate resursele ar fi remunerate pe piață în condiții de egalitate. Obstacolele în calea consumului dispecerizabil ar fi eliminate. Opțiunea selectată ar consolida de asemenea piețele pe termen scurt, apropiindu-le mai mult de timpul real, pentru a oferi oportunități maxime de satisfacere a necesităților de flexibilitate și prin eficientizarea piețelor de echilibrare. Opțiunea selectată cuprinde măsuri care ar contribui la aducerea pe piață a tuturor resurselor distribuite flexibile legate de producție, de cerere și de stocare, prin stimulente adecvate și printr-un cadru de piață mai bine adaptat la acestea, precum și prin măsuri menite să încurajeze mai mult OSD.

O abordare nelegislativă a fost respinsă, deoarece oferea posibilități reduse de îmbunătățire a pieței și de asigurare a unor condiții de concurență echitabile între resurse. În fapt, cadrul de reglementare actual al UE în domeniile relevante este limitat sau chiar inexistent pentru alte domenii. Mai mult, cooperarea voluntară a fost considerată ca neoferind nivelul adecvat de armonizare sau de certitudine pentru piață. La fel, opțiunea armonizării integrale a normelor de piață a fost de asemenea respinsă, deoarece modificările ar putea încălca principiul proporționalității și ar fi în general inutile, având în vedere situația piețelor europene ale energiei în prezent.

Abordarea viitoarelor investiții în producție și a mecanismelor de asigurare a capacității necoordonate

Au fost evaluate diverse opțiuni de politică ce depășeau scenariul de referință, fiecare opțiune propunând diferite grade de aliniere și de coordonare între statele membre la nivelul UE și o măsură diferită în care participanții la piață s-ar baza pe plățile de pe piața energiei.

Potrivit unei așa-zise opțiuni „privind o piață doar a energiei”, piețele europene ar urma să fie suficient de îmbunătățite și de interconectate pentru a oferi semnalele de preț necesare în vederea stimulării investițiilor în noi resurse și acolo unde trebuie. Într-un astfel de scenariu, nu ar mai fi necesar niciun mecanism de asigurare a capacității.

Opțiunea selectată se bazează pe acest scenariu privind o piață doar a energiei, dar nu elimină posibilitatea ca statele membre să utilizeze mecanisme de asigurare a capacității, cu condiția însă ca acestea să fie bazate pe o metodologie de evaluare a adecvării resurselor partajate, realizată în deplină transparență prin intermediul ENTSO-E și al ACER, și să respecte caracteristici de concepție comune pentru a asigura o mai bună compatibilitate între mecanismele naționale de asigurare a capacității și o cooperare transfrontalieră armonizată. Această opțiune se bazează pe orientările Comisiei Europene privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului și energie pentru perioada 2014-2020, precum și pe ancheta sectorială referitoare la mecanismele de asigurare a capacității.

O abordare nelegislativă a fost respinsă deoarece dispozițiile existente în temeiul legislației UE nu sunt suficient de clare și de robuste pentru a face față provocărilor cu care se confruntă sistemul european de energie electrică. În plus, cooperarea voluntară poate că nu furnizează

nivelul adecvat de armonizare între toate statele membre sau certitudine pentru piață. Este necesară adoptarea unor acte legislative în acest domeniu pentru a aborda problemele într-un mod consecvent. Opțiunea conform căreia, pe baza evaluărilor adecvării producției la nivel regional sau la nivelul UE, regiuni întregi sau, în cele din urmă, toate statele membre ale UE ar trebui să introducă în mod obligatoriu mecanisme de asigurare a capacității a fost respinsă ca fiind disproporționată.

Rezultate nesatisfăcătoare ale piețelor cu amănuntul: implementare lentă și nivel scăzut al serviciilor

Opțiunea aprobată include o eliminare treptată de către statele membre a reglementării globale a prețurilor până la un termen-limită stabilit în legislația UE, începând cu prețurile inferioare costurilor. Această opțiune permite reglementarea tranzitorie a prețurilor pentru consumatorii vulnerabili. Pentru a spori implicarea consumatorilor, se va restricționa utilizarea comisioanelor de reziliere a contractului. Încrederea consumatorilor în site-urile internet de comparare trebuie stimulată prin intermediul autorităților naționale care pun în aplicare un instrument de certificare. În plus, principii la nivel înalt vor garanta faptul că facturile la energie sunt clare și ușor de înțeles, prin cerințe minime privind conținutul. De asemenea, statele membre trebuie să monitorizeze numărul de gospodării în ceea ce privește sărăcia energetică. În cele din urmă, pentru a permite dezvoltarea de noi servicii de către noii operatori și noile societăți de servicii energetice, se asigură accesul nediscriminatoriu la datele privind consumatorii.

Celelalte opțiuni luate în considerare, însă respinse, includeau o armonizare completă a legislației în domeniul protecției consumatorilor, împreună cu o protecție extinsă a consumatorilor; derogări de la reglementarea prețurilor definite la nivelul UE pe baza unui prag de consum sau a unui prag al prețurilor; un model standard de prelucrare a datelor care ar fi fost pus în aplicare, responsabilitatea fiind atribuită unui actor de piață neutru, cum ar fi un OTS; toate comisioanele de schimbare a furnizorilor, inclusiv comisioanele de reziliere a contractului ar fi fost interzise, iar conținutul facturilor la energie parțial armonizat și, în cele din urmă, s-ar fi pus în aplicare un cadru UE de monitorizare a sărăciei energetice, pe baza unui sondaj realizat de către statele membre în materie de eficiență energetică a fondului locativ, precum și măsuri preventive pentru a se evita debranșările. Aceste opțiuni au fost eliminate din motive legate de principiile subsidiarității și proporționalității. Menținerea statu-quo-ului nu a fost considerată o opțiune viabilă de aproape niciuna dintre părțile interesate consultate.

Îmbunătățirea cadrului instituțional și rolul agenției

Cadrul instituțional al celui de-al treilea pachet vizează dezvoltarea cooperării autorităților naționale de reglementare (ANR), precum și a celei dintre operatorii de transport și de sistem (OTS). De la instituirea lor, ACER și ENTSO au jucat un rol esențial în realizarea progreselor către o piață internă a energiei funcțională. Cu toate acestea, evoluțiile recente de pe piețele europene ale energiei care sunt avute în vedere în evaluarea impactului și propunerile ulterioare din cadrul inițiativei privind organizarea pieței necesită o adaptare a cadrului instituțional. În plus, punerea în aplicare a celui de-al treilea pachet a evidențiat, de asemenea, domenii unde ar fi posibile îmbunătățiri în ceea ce privește cadrul aplicabil ACER și ENTSO. În ceea ce privește opțiunile avute în vedere pentru reformarea cadrului instituțional, scenariul de statu-quo a fost respins, întrucât acesta ar agrava lacunele în materie de reglementare și de supraveghere a pieței, în funcție de evoluția dispozițiilor introduse pe piață în altă parte în prezenta propunere, precum și de progresele constante ale legislației secundare înregistrate la nivelul UE.

S-a luat în considerare o abordare fără caracter normativ privind „o respectare mai strictă a legislației” și colaborarea voluntară fără măsuri suplimentare noi pentru a adapta cadrul instituțional. O mai bună respectare a legislației existente presupune continuarea punerii în aplicare a celui de-al treilea pachet legislativ și implementarea integrală a codurilor de rețea și a orientărilor, astfel cum sunt descrise în cadrul opțiunii „statu-quo”, combinată cu o respectare mai strictă. Cu toate acestea, doar o punere în aplicare mai strictă nu ar oferi nicio îmbunătățire în ceea ce privește cadrul instituțional actual.

O opțiune legislativă care transformă ACER într-o entitate mai apropiată de o autoritate de reglementare la nivel paneuropean a fost, de asemenea, luată în considerare, dar a fost, în cele din urmă, eliminată. Pentru a permite agenției să îndeplinească un astfel de rol, ar fi nevoie de o consolidare semnificativă a bugetului și a personalului ACER, deoarece acest rol ar face necesar lucrul cu cât mai mulți experți în cadrul agenției. Este, de asemenea, adecvat să se mențină implicarea autorităților naționale de reglementare în procesul decizional al agenției și să nu se substituie în mod sistematic deciziile cu majoritate de voturi de către autoritățile naționale de reglementare prin decizii adoptate de director.

Astfel, au fost luate în considerare opțiuni legislative de îmbunătățire a ACER pe baza cadrului actual. Opțiunea reținută de evaluarea impactului permite adaptarea cadrului instituțional al UE la noile realități ale sistemului de energie electrică. Aceasta abordează, de asemenea, necesitatea unei cooperări regionale suplimentare și lacunele de reglementare existente și anticipate de pe piața energiei, asigurând astfel flexibilitate printr-o combinație de abordări ascendente și descendente.

În plus, în scopul de a aborda lacunele de reglementare existente în ceea ce privește funcțiile de reglementare ale autorităților naționale la nivel regional, inițiativele în materie de politici din cadrul acestei opțiuni ar stabili un cadru regional de reglementare flexibil pentru a consolida coordonarea regională și luarea deciziilor de către ANR-uri. Această opțiune ar introduce un sistem de decizii regionale coordonate și supravegherea anumitor teme de către autoritățile naționale de reglementare din regiune (de exemplu, ROC și altele care decurg din inițiativele de organizare a pieței propuse) și ar oferi ACER un rol în garantarea interesului UE.

Drepturi fundamentale

Prezenta propunere ar putea avea un impact asupra unui anumit număr de drepturi fundamentale stabilite de Carta drepturilor fundamentale a UE, în special: respectarea vieții private și de familie (articolul 7), dreptul la protecția datelor cu caracter personal (articolul 8), interzicerea discriminării (articolul 21), dreptul la asistență socială (articolul 34), accesul la serviciile de interes economic general (articolul 36), integrarea unui nivel ridicat de protecție a mediului (articolul 37) și dreptul la o cale de atac eficientă (articolul 47).

Acest aspect este abordat în special printr-o serie de dispoziții privind protecția consumatorilor, sărăcia energetică, protecția consumatorilor vulnerabili, accesul la serviciile de interes economic general, protecția datelor și a vieții private.

Un rezumat al evaluării impactului este disponibil pe site-ul internet al Comisiei²⁴, împreună cu avizul favorabil al Comitetului de analiză a reglementării.

• Adecvarea și simplificarea reglementărilor

Propunerea poate spori numărul cerințelor administrative, deși într-o măsură limitată. De exemplu, prin introducerea unor condiții de concurență echitabile pentru toate tehnologiile în

²⁴ [OP: vă rugăm introduceți linkul către evaluarea impactului].

vederea integrării depline pe piețele energiei, aceste tehnologii ar trebui să respecte o serie de cerințe de conformitate care pot genera un volum de muncă administrativă.

Măsurile avute în vedere pentru a ameliora lichiditatea și integrarea piețelor energiei pot genera, de asemenea, o serie de efecte pe termen scurt pentru întreprinderi, deoarece acestea ar trebui să se adapteze la noile modalități de comercializare a energiei. Acestea sunt însă considerate minime comparativ cu un scenariu în care nu se întreprinde nicio acțiune, deoarece câștigurile economice ale reformei ar depăși, în foarte mare măsură, orice reorganizare administrativă pe termen scurt sau pe termen lung.

De asemenea, eliminarea treptată a prețurilor reglementate la nivelul statelor membre va obliga ANR să accelereze eforturile în monitorizarea piețelor, asigurând concurența eficientă și garantând protecția consumatorilor. Aceste efecte pot fi compensate prin sporirea implicării consumatorilor, ceea ce ar trebui, în mod normal, să acționeze în vederea stimulării concurenței pe piață.

Gama de activități care trebuie efectuate în cadrul instituțional actualizat va genera, de asemenea, un nou set de cerințe pentru colaborarea la nivel administrativ din partea autorităților naționale de reglementare și a operatorilor de transport. Printre acestea se numără participarea în cadrul ACER și prin procesele decizionale la un acord privind metodologiile și practicile cu privire la comerțul cu energie fără probleme la frontieră.

Un impact economic și administrativ detaliat privind sectorul de afaceri și autoritățile publice pentru fiecare dintre opțiunile de politică luate în considerare poate fi găsit în capitolul 6 din evaluarea impactului.

4. IMPLICAȚIILE BUGETARE

Impactul bugetar asociat propunerii din cadrul acestui pachet se referă la resursele Agenției pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER), descrise în fișa financiară legislativă care însoțește propunerea Comisiei pentru o reformare a Regulamentului de instituire a ACER. În esență, noile sarcini care urmează să fie realizate de ACER, în special în ceea ce privește evaluarea adecvării sistemului și înființarea unor centre operaționale regionale, necesită o introducere treptată a până la 18 ENI suplimentare în cadrul agenției în 2020, precum și resursele financiare aferente.

5. ALTE ELEMENTE

• Planuri de punere în aplicare și măsuri de monitorizare, evaluare și raportare

Comisia va monitoriza transpunerea și respectarea de către statele membre și de către alți actori a măsurilor care vor fi adoptate în final și trebuie să ia măsuri de executare dacă și când acest lucru se impune. În plus, așa cum a procedat și în contextul punerii în aplicare a celui de-al treilea pachet privind energia, Comisia va furniza documente de orientare care oferă asistență la punerea în aplicare a măsurilor adoptate.

În scopuri de monitorizare și de punere în aplicare, Comisia va fi sprijinită în special de ACER. Raportarea anuală de către agenție și evaluările paralele efectuate de către Comisie, împreună cu raportarea efectuată de Grupul de coordonare în domeniul energiei electrice se înscriu printre dispozițiile din actuala inițiativă. Agenția va fi invitată să își reexamineze în continuare indicatorii de monitorizare pentru a se asigura de relevanța lor continuă pentru monitorizarea progreselor înregistrate în vederea atingerii obiectivelor care stau la baza prezentei propuneri, astfel încât acestea să poată fi reflectate în mod adecvat, printre altele, prin intermediul documentului ACER care cuprinde raportul anual de monitorizare a pieței.

În paralel cu inițiativele propuse, Comisia va prezenta o inițiativă privind guvernanta uniunii energetice, care va raționaliza cerințele în materie de planificare, raportare și monitorizare. Pe baza inițiativei privind guvernanta uniunii energetice, actualele cerințe de monitorizare și de raportare ale Comisiei și ale statelor membre în cel de-al treilea pachet privind energia vor fi integrate în rapoartele orizontale de progres și de monitorizare. Mai multe informații cu privire la simplificarea cerințelor de monitorizare și de raportare pot fi găsite în evaluarea impactului pentru guvernanta Uniunii Europene.

O descriere mai amplă a mecanismelor de monitorizare și indicatorii de referință pot fi găsiți în capitolul 8 din evaluarea impactului.

6. EXPLICAREA DISPOZIȚIILOR SPECIFICE ALE PROPUNERILOR

• Propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice (reformare)

Capitolul I din propunerea de directivă prevede unele clarificări cu privire la domeniul de aplicare și obiectul directivei, subliniind accentul pus asupra consumatorilor și importanța pieței interne și a principiilor sale fundamentale. Acesta oferă, de asemenea, o actualizare a principalelor definiții utilizate în directivă.

Capitolul II din propunerea de directivă prevede principiul general potrivit căruia statele membre au obligația de a se asigura că piața UE a energiei electrice este competitivă, orientată către consumator, flexibilă și nediscriminatorie. Acesta subliniază faptul că măsurile naționale nu ar trebui să împiedice în mod nejustificat fluxurile transfrontaliere, participarea consumatorilor sau investițiile. De asemenea, capitolul respectiv consacră principiul conform căruia prețurile de furnizare se bazează pe piață, sub rezerva excepțiilor justificate în mod corespunzător. Capitolul clarifică, de asemenea, anumite principii referitoare la funcționarea piețelor energiei electrice ale UE, cum ar fi dreptul de a alege un furnizor. Acesta prevede, de asemenea, norme actualizate privind posibile obligații de serviciu public care pot fi impuse de către statele membre întreprinderilor din sectorul energiei în anumite circumstanțe.

Capitolul III din propunerea de directivă consolidează drepturile preexistente ale consumatorilor și introduce drepturi noi, care au ca obiectiv plasarea consumatorilor în centrul piețelor energiei prin asigurarea faptului că sunt responsabilizați și mai bine protejați. Acesta prevede norme privind informații de facturare mai clare și instrumente de comparare certificate. Totodată, el conține dispoziții care garantează că li se oferă consumatorilor posibilitatea de a-și alege și de a-și schimba furnizorii sau agregatorii, că aceștia au dreptul la un contract cu preț dinamic și că sunt în măsură să se angajeze în consumul dispecerizabil, autoproducția și autoconsumul de energie electrică. Orice consumator are dreptul de a solicita un contor inteligent echipat cu un set minim de funcționalități. De asemenea, respectivul capitol îmbunătățește normele preexistente cu privire la posibilitatea consumatorilor de a face schimb de date cu furnizorii și prestatorii de servicii, prin clarificarea rolurilor părților responsabile de politicile de gestionare a datelor și prin stabilirea unui format comun de date la nivel european care urmează să fie elaborat de către Comisie într-un act de punere în aplicare. Acesta urmărește, de asemenea, să asigure faptul că sărăcia energetică este abordată de statele membre. De asemenea, solicită statelor membre să elaboreze cadre pentru agregatorii independenți și pentru consumul dispecerizabil pe baza unor principii care să permită participarea deplină a acestora pe piață. Acesta definește un cadru pentru comunitățile energetice locale, care se pot angaja în producția, distribuția, agregarea, stocarea, furnizarea de energie electrică sau servicii de energie electrică pe plan local. Capitolul menționat prevede, de asemenea, anumite precizări referitoare la dispozițiile preexistente în ceea ce

privește contoarele inteligente, punctele unice de contact și drepturile la soluționare extrajudiciară, serviciul universal și consumatorii vulnerabili.

Capitolul IV din propunerea de directivă prevede unele clarificări cu privire la sarcinile operatorilor de distribuție a energiei electrice, în special în ceea ce privește activitățile acestor operatori cu privire la achiziționarea serviciilor de rețea pentru a asigura flexibilitate, integrarea vehiculelor electrice și gestionarea datelor. Se clarifică, de asemenea, rolul operatorilor de distribuție cu privire la punctele de stocare și de reîncărcare pentru vehiculele electrice.

Capitolul V din propunerea de directivă prezintă normele generale aplicabile OTS, bazate în mare parte pe textele existente, care oferă doar unele clarificări cu privire la serviciile de sistem și la noile centre operaționale regionale.

Capitolul VI din propunerea de directivă, care stabilește normele privind separarea elaborate în cadrul celui de-al treilea pachet privind energia, rămâne neschimbat în ceea ce privește principalele norme privind separarea, în special în ceea ce privește cele trei regimuri pentru OTS (separarea dreptului de proprietate, operatorul de sistem independent și operatorul de transport independent), precum și în ceea ce privește dispozițiile referitoare la desemnarea și certificarea OTS. Acesta prevede doar o clarificare privind posibilitatea ca OTS să dețină sisteme de stocare sau să presteze servicii de sistem.

Capitolul VII din propunerea de directivă conține normele privind dreptul de stabilire, domeniul de aplicare a competențelor și atribuțiilor, precum și normele de funcționare a autorităților naționale independente de reglementare în domeniul energiei. În special, această propunere subliniază obligația autorităților de reglementare de a coopera cu autoritățile de reglementare învecinate și cu ACER, în cazul în care este vorba de chestiuni cu relevanță transfrontalieră și actualizează lista de sarcini ale autorităților de reglementare, printre altele în ceea ce privește supravegherea nou createlor centre operaționale regionale.

Capitolul VIII din propunerea de directivă modifică unele dispoziții generale, printre altele, cu privire la derogările de la directivă, exercitarea competențelor delegate de către Comisie și Comitetul instituit în temeiul normelor privind comitologia, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 182/2011.

Noile anexe la directiva propusă prevăd mai multe cerințe privind instrumentele de comparare, facturarea și informațiile privind facturarea și modifică cerințele existente privind contoarele inteligente și punerea în aplicare a acestora.

- **Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind piața internă a energiei electrice (reformare)**

Capitolul I din propunerea de regulament stabilește obiectul și domeniul de aplicare al acestuia și definițiile termenilor folosiți. De asemenea, subliniază importanța lansării unor semnale de piață nedaturate pentru a oferi o mai mare flexibilitate, decarbonizare și inovare și actualizează și completează principalele definiții utilizate în regulament.

Capitolul II din propunerea de regulament introduce un nou articol care stabilește principiile esențiale care trebuie respectate de legislația națională în domeniul energiei pentru a permite o funcționare a pieței interne a energiei electrice. De asemenea, acesta stabilește principalele principii juridice pentru comerțul cu energie electrică în intervale de timp diferite (piețe de echilibrare, intrazilnice, pentru ziua următoare sau la termen), inclusiv principiile pentru formarea prețurilor. Acesta clarifică principiul responsabilității în materie de echilibrare și

oferă un cadru pentru mai multe norme de piață compatibile pentru dispecerizarea și reducerea producerii și a consumului dispecerizabil, inclusiv condițiile pentru toate excepțiile în acest sens.

Capitolul III din propunerea de regulament descrie procesul de definire a zonelor de ofertare în mod coordonat, în conformitate cu procesul de revizuire creat în Regulamentul 1222/2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor²⁵. Pentru a aborda problema persistentă a limitărilor naționale semnificative privind fluxurile transfrontaliere de energie electrică, condițiile pentru astfel de limitări excepționale sunt clarificate, în special prin norme care garantează că importurile și exporturile de energie electrică nu sunt restricționate de actorii naționali din motive economice. Acest capitol conține, de asemenea, modificări ale unor principii existente privind tarifele de rețea de transport și distribuție și stabilește o procedură pentru a promova convergența progresivă a metodologiilor tarifelor de transport și de distribuție. Capitolul III stabilește, de asemenea, norme modificate pentru utilizarea taxelor de congestiune.

Capitolul IV din propunerea de regulament stabilește noi principii generale în vederea soluționării în mod coordonat de către statele membre a preocupărilor legate de adecvarea resurselor. Acesta stabilește principiile și procedura de elaborare a unei evaluări a adecvării resurselor europene pentru a stabili cu mai multă precizie necesitatea unor mecanisme de asigurare a capacității și, dacă este cazul, stabilirea unui standard de fiabilitate de către statele membre. În acest capitol se clarifică modul și condițiile în care mecanismele de asigurare a capacității pot fi introduse într-un mod compatibil cu piața. Acesta clarifică, de asemenea, principiile de organizare compatibile privind mecanismele de asigurare a capacității, inclusiv normele legate de participarea capacității situate într-un alt stat membru și de utilizarea interconectării. Capitolul descrie modul în care centrele operaționale regionale, OTS naționali, ENTSO pentru energie electrică și autoritățile naționale de reglementare prin intermediul ACER vor fi implicate în elaborarea unor parametri tehnici pentru participarea capacităților aflate într-un alt stat membru, precum și normele operaționale privind participarea acestora.

Capitolul V din propunerea de regulament stabilește sarcinile și atribuțiile ENTSO pentru energie electrică și sarcinile de monitorizare ale ACER în acest sens și, în același timp, precizează capacitatea acestora de a acționa în mod independent și pentru binele european. Acesta definește misiunea centrelor operaționale regionale și prevede criteriile și o procedură pentru definirea regiunilor de operare a sistemului acoperite de fiecare centru operațional regional, precum și a funcțiilor de coordonare îndeplinite de aceste centre. El stabilește, de asemenea, modalitățile de organizare și de lucru, cerințele în materie de consultare, cerințele și procedurile de adoptare a deciziilor și a recomandărilor și de revizuire a acestora, componența și atribuțiile consiliului de administrație și regimurile de răspundere ale centrelor operaționale regionale. De asemenea, acest capitol cuprinde norme privind conexiunea în cazul unităților de cogenerare, incluse anterior în Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică. Normele privind un plan de dezvoltare a rețelei pe zece ani, mecanismul de compensare între operatorii de transport și de sistem, schimbul de informații și certificarea rămân în mare parte neschimbate.

Capitolul VI din propunerea de regulament instituie o entitate europeană pentru OSD și definește o procedură pentru instituirea acesteia și a sarcinilor sale, inclusiv în ceea ce privește consultarea părților interesate. De asemenea, acesta prevede norme detaliate cu privire la colaborarea dintre OSD și OTS în ceea ce privește planificarea și operarea rețelelor lor.

²⁵

Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor, JO L 197, 25.7.2015, p. 24-72.

Capitolul VII din propunerea de regulament stabilește normele și competențele preexistente ale Comisiei de a adopta acte delegate, sub formă de coduri de rețea sau de orientări. Acesta oferă clarificări cu privire la caracterul juridic și la adoptarea codurilor de rețea și a orientărilor și extinde eventualul lor conținut în domenii precum structurile tarifare de distribuție; normele pentru prestarea de servicii de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței; consumul dispecerizabil, stocarea energiei și normele privind reducerea cererii; normele de securitate cibernetică; normele referitoare la centrele operaționale regionale și reducerea producerii de energie și redispecerizarea producerii și a cererii. Acesta simplifică și raționalizează procedura pentru elaborarea codurilor de rețea pentru energie electrică și oferă autorităților naționale de reglementare posibilitatea de a decide, în cadrul ACER, cu privire la problemele referitoare la punerea în aplicare a codurilor de rețea și a orientărilor. Capitolul menționat include și entitatea europeană pentru operatorii de distribuție a energiei electrice și alte părți interesate mai îndeaproape de derularea procedurilor de elaborare a propunerilor pentru codurile de rețea pentru energie electrică.

Capitolul VIII din propunerea de regulament stabilește dispozițiile finale din regulamentul propus. Acesta include normele preexistente pentru exceptarea noilor interconectări de curent continuu de la anumite cerințe ale directivei și ale regulamentului privind energia electrică și, în același timp, clarifică procedura pentru modificările ulterioare efectuate de autoritățile naționale de reglementare cu privire la aceasta.

Anexa la propunerea de regulament definește mai în detaliu funcțiile atribuite centrelor operaționale regionale create prin regulament.

- **Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (reformare)**

În general, se propune ca normele privind ACER să fie adaptate la „abordarea comună” a UE privind agențiile descentralizate, aprobată de Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană („abordarea comună”)²⁶. Menținerea anumitor abateri de la „abordarea comună” este, cu toate acestea, justificată pentru ACER în stadiul actual.

Capitolul I din propunerea de regulament descrie rolul, obiectivele și atribuțiile ACER și tipul de acte pe care le poate adopta și prevede norme cu privire la consultări și monitorizare. Lista de atribuții a fost actualizată pentru a include atribuțiile ACER în domeniul supravegherii pieței angro și al infrastructurii transfrontaliere, care au fost atribuite ACER ulterior adoptării regulamentului.

În ceea ce privește adoptarea codurilor de rețea pentru energie electrică, ACER primește mai multe responsabilități în elaborarea și prezentarea propunerii finale pentru un cod de rețea în fața Comisiei, menținând, în același timp, rolul de expert tehnic al ENTSO-E. Propunerea include, de asemenea, un for pentru operatorii de distribuție a energiei electrice în care aceștia să fie reprezentați la nivelul UE, în special în ceea ce privește elaborarea de propuneri legate de codurile de rețea, în paralel cu o sporire a responsabilităților acestora. Agenția primește competența de a decide cu privire la condițiile, metodele și algoritmii de implementare a codurilor de rețea și a orientărilor pentru energie electrică.

Legat de atribuțiile într-un context regional care privesc doar un număr limitat de organisme naționale de reglementare, se introduce procesul decizional regional. În consecință, directorul ar trebui să își dea avizul privind măsura în care chestiunea în cauză este, în primul rând, de

²⁶ A se vedea Declarația comună a Parlamentului European, a Consiliului UE și a Comisiei Europene privind agențiile descentralizate din 19.7.2012.

interes regional. În cazul în care Consiliul autorităților de reglementare este de acord că acesta este cazul, un subcomitet al Consiliului autorităților de reglementare ar trebui să pregătească decizia în cauză, care va fi în cele din urmă adoptată sau respinsă chiar de Consiliul autorităților de reglementare. În caz contrar, Consiliul autorităților de reglementare ar decide fără intervenția unui subcomitet regional.

Capitolul respectiv definește, de asemenea, o serie de noi atribuții pentru ACER privind coordonarea anumitor funcții legate de centrele operaționale regionale din cadrul Agenției, în ceea ce privește supravegherea operatorilor pieței de energie electrică desemnați, aprobarea metodelor și a propunerii legate de caracterul adecvat al capacității de producție și gradul de pregătire pentru riscuri.

Capitolul II din regulamentul propus conține reguli cu caracter organizatoric referitoare la Consiliul de administrație, Consiliul autorităților de reglementare, director, Comisia de apel și, ca o dispoziție nouă, la grupurile de lucru ale agenției. Deși mai multe dispoziții individuale au fost adaptate la abordarea comună a UE privind agențiile descentralizate sau la noile reguli de vot în cadrul Consiliului, principalele caracteristici ale structurii de guvernare existente, în special ale Consiliului autorităților de reglementare, sunt păstrate.

Această deviere a ACER de la abordarea comună este justificată după cum urmează:

Principalele obiective ale politicii europene în domeniul energiei electrice, siguranța alimentării, accesibilitatea prețurilor la energia electrică și decarbonizarea ar putea fi atinse în modul cel mai eficient din punctul de vedere al costurilor de către o piață europeană a energiei electrice integrate. În consecință, infrastructura de transport de energie electrică este tot mai interconectată, volume tot mai mari de energie electrică sunt comercializate la nivel transfrontalier, capacitățile de producție sunt utilizate în comun la scară europeană și sistemul de transport este exploatat luându-se în considerare aspectele regionale transfrontaliere. Prezentele pachete legislative consolidează în continuare aceste tendințe, care ar trebui să aibă drept rezultat creșteri ale randamentului de care să beneficieze consumatorii europeni.

O condiție prealabilă pentru crearea unei piețe interne a energiei electrice este deschiderea sectorului spre concurență. Ca și în alte sectoare ale economiei, deschiderea pieței energiei electrice necesită noi reglementări, în special cu privire la sistemul de transport și distribuție, precum și o supraveghere reglementară. În acest scop, au fost înființate autorități de reglementare independente. Aceste entități păstrează o responsabilitate deosebită în ceea ce privește supravegherea normelor naționale și europene aplicabile pentru sectorul energiei electrice.

Cu toate acestea, având în vedere creșterea comerțului transfrontalier și funcționarea sistemului care ia în considerare contextul regional și european, ANR-urilor li s-a solicitat din ce în ce mai mult să își coordoneze acțiunile cu autoritățile naționale de reglementare din alte state membre. ACER a fost concepută pentru a deveni o platformă pentru această interacțiune și îndeplinește această obligație de la crearea sa în 2011. Organismul din cadrul agenției în interiorul căruia se elaborează majoritatea avizelor, recomandărilor și a deciziilor agenției, împreună cu personalul ACER, este prin urmare Consiliul autorităților de reglementare, alcătuit din reprezentanți la nivel înalt ai ANR-urilor și un reprezentant fără drept de vot din partea Comisiei. Primii ani de existență ai agenției au demonstrat că Consiliul autorităților de reglementare a reușit să contribuie în mod eficient la îndeplinirea atribuțiilor agenției.

Având în vedere că piețele energiei sunt încă reglementate, în mare parte, la nivel național, organismele naționale de reglementare sunt actori cu un rol esențial pentru piețele energiei. Principalul rol al ACER nu este executarea competențelor de reglementare delegate Comisiei, ci coordonarea deciziilor de reglementare ale autorităților naționale de reglementare

independente. Prezenta propunere legislativă păstrează încă în mare măsură această repartizare a rolurilor. Structura actuală asigură un echilibru bine pus la punct al competențelor între diferiții actori, având în vedere trăsăturile specifice ale pieței interne a energiei în curs de dezvoltare. Schimbarea echilibrului în acest stadiu ar putea periclita punerea în aplicare a inițiativelor politice din propunerile legislative și, prin urmare, ar genera o serie de impedimente în calea unei mai bune integrări a pieței energiei, care reprezintă principalul obiectiv al prezentei propuneri. Prin urmare, pare a fi prematur să se transfere competențele decizionale către un consiliu de administrație, astfel cum se prevede în abordarea comună. În schimb, pare mai degrabă oportun să se mențină structura actuală, care garantează că autoritățile de reglementare naționale acționează fără nicio intervenție directă din partea instituțiilor UE sau a statelor membre în domenii specifice. În același timp, activitatea globală a autorităților de reglementare rămâne sub rezerva aprobării de către instituțiile UE prin intermediul documentelor strategice, bugetare și de programare. Instituțiile UE sunt implicate și în chestiuni administrative. În consecință, nu se propune modificarea structurii și a funcționării actualului Consiliu al autorităților de reglementare.

De asemenea, nu se propune adaptarea conceptului de Consiliu de administrație la modelul consiliului de administrație din abordarea comună. Consiliul de administrație al agenției, în componența existentă, s-a dovedit a fi extrem de eficace și de eficient în ultimii ani. Funcționarea sa este asigurată de reprezentanți ai Parlamentului European, ai Consiliului și ai Comisiei.

Deși, în acest stadiu, Comisia consideră că nu este adecvat să adapteze pe deplin structura de guvernare a agenției la abordarea comună, ea va continua să monitorizeze dacă abaterile de la abordarea comună descrise sunt încă justificate, următoarea evaluare fiind planificată pentru 2021, când, pe lângă evaluarea obiectivelor, a mandatului și a sarcinilor agenției, accentul se va pune în mod deosebit asupra structurii de guvernare a agenției.

Capitolul III din regulamentul propus cuprinde dispoziții financiare. Se propune ca o serie de dispoziții individuale să fie adaptate la abordarea comună privind agențiile descentralizate.

Capitolul IV din propunerea de regulament actualizează mai multe dispoziții individuale în conformitate cu abordarea comună și conține dispozițiile privind personalul și răspunderea, în cea mai mare parte nemodificate.

↓ 2009/72/CE (adaptat)

2016/0380 (COD)

Propunere de

DIRECTIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

**privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a
Directivei 2003/54/CE**

(reformare)

(Text cu relevanță pentru SEE)

↓ 2009/72/CE (adaptat)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul ~~de instituire a Comunității Europene~~ ☒ privind funcționarea
Uniunii Europene, ☒ în special articolul 47 ~~alineatul (2), articolul 55 și articolul 95~~, ☒ 194
alineatul (2) ☒,

având în vedere propunerea Comisiei ☒ Europene ☒,

☒ după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale, ☒

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European²⁷,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor²⁸,

hotărând în conformitate cu procedura ☒ legislativă ordinară ☒ ~~prevăzută la articolul 251
din tratat~~,

întrucât:

↓ nou

- (1) Directivei 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului²⁹ trebuie să i se
aducă o serie de modificări. Respectiva directivă ar trebui reformată din motive de
claritate.

²⁷ JO C 211, 19.8.2008, p. 23.

²⁸ JO C 172, 5.7.2008, p. 55.

↓ 2009/72/CE considerentul 1 (adaptat) ⇒ nou
--

- (2) Piața internă a energiei electrice, care a fost implementată treptat în întreaga ~~Comunitate~~ ☒ Uniune ☒ începând cu 1999, are drept obiectiv ⇒ ca, prin organizarea unor piețe competitive ale energiei electrice la nivel transfrontalier, ⇨ să ofere tuturor consumatorilor din Uniunea Europeană, indiferent dacă sunt persoane fizice sau juridice, posibilități reale de alegere, precum și noi oportunități de afaceri ~~și un comerț transfrontalier mai intens, pentru a asigura obținerea de progrese în materie de eficiență~~, prețuri competitive ⇒ , semnale eficiente în materie de investiții, ⇨ ~~și îmbunătățirea calității serviciilor, precum și pentru a contribui să contribuie la siguranța alimentării~~ ☒ cu energie electrică ☒ și la dezvoltarea durabilă.
-

↓ 2009/72/CE considerentul 2 ⇒ nou	(adaptat)
--	-----------

- (3) Directiva 2003/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului ~~din 26 iunie 2003 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică~~²⁹ ⇒ și Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⇨ au adus contribuții semnificative la crearea unei piețe interne a energiei electrice. ⇒ Însă sistemul energetic european trece printr-o profundă transformare. Obiectivul comun de decarbonizare a sistemului energetic creează noi oportunități și provocări pentru participanții la piață. În același timp, progresele tehnologice permit noi forme de participare a consumatorilor și de cooperare transfrontalieră. Este necesară adaptarea normelor pieței din Uniune la o nouă realitate a pieței ⇨.
-

⇩ nou

- (4) Strategia-cadru pentru o uniune energetică definește viziunea unei uniuni energetice care pune cetățenii în prim-plan, în care cetățenii își asumă rolul de motor al tranziției energetice, beneficiază de noi tehnologii pentru a-și reduce facturile și participă activ la piață și în care consumatorii vulnerabili sunt protejați.
-

⇩ nou

- (5) Comunicarea Comisiei din 15 iulie 2015 „Noi avantaje pentru consumatorii de energie”³¹ a prezentat viziunea Comisiei asupra unei piețe cu amănuntul care deservește mai bine consumatorii de energie, inclusiv prin crearea unei legături mai

²⁹ Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE (JO L 211, 14.8.2009, p. 55).

³⁰ ~~JO L 176, 15.7.2003, p. 37-56.~~

³¹ COM (2015) 339 final, 15.7.2015.

strânse între piețele angro și cu amănuntul. Cu ajutorul noilor tehnologii, societățile de servicii energetice noi și inovatoare ar trebui să le permită tuturor consumatorilor să participe plenar la tranziția energetică, să își gestioneze consumul de energie în mod eficient astfel încât să economisească bani și să contribuie la reducerea totală a consumului de energie.

↓ nou

- (6) Comunicarea Comisiei din 15 iulie 2015 intitulată „Lansarea procesului de consultare publică privind o nouă organizare a pieței energiei”³² a subliniat că trecerea de la producerea de energie electrică în centralele electrice mari la producția descentralizată din surse de energie regenerabile și la piețe decarbonizate necesită o adaptare a normelor actuale de comercializare a energiei electrice și schimbarea rolurilor existente pe piață. Comunicarea a subliniat necesitatea de a organiza piețele energiei electrice într-un mod mai flexibil și de a integra pe deplin toți actorii de pe piață, inclusiv producătorii de energie din surse regenerabile, noii furnizori de servicii energetice, stocarea energiei și cererea flexibilă.

↓ nou

- (7) Pe lângă noile provocări, directiva urmărește să abordeze și obstacolele care continuă să stea în calea finalizării pieței interne a energiei electrice. Un cadru de reglementare mai precis trebuie să contribuie la depășirea problemelor actuale ale piețelor naționale fragmentate care sunt adeseori cauzate de un număr mare de intervenții la nivel de reglementare. Astfel de intervenții au condus la obstacole în calea vânzării de energie electrică în condiții de egalitate, precum și la costuri mai ridicate în comparație cu soluțiile bazate pe cooperarea transfrontalieră și principiile bazate pe piață.

↓ nou

- (8) Consumatorii joacă un rol esențial în obținerea flexibilității necesare pentru a adapta sistemul de energie electrică la producerea variabilă și distribuită de energie din surse regenerabile. Progresul tehnologic înregistrat în ceea ce privește gestionarea rețelelor și producerea de energie din surse regenerabile a deblocat multe oportunități pentru consumatori, iar existența unei concurențe sănătoase pe piețele cu amănuntul va fi esențială pentru a asigura introducerea, în funcție de cerințele pieței, a unor servicii noi inovatoare care să răspundă nevoilor și abilităților în continuă schimbare ale consumatorilor, sporind totodată flexibilitatea sistemului. Abilitând consumatorii să participe mai intens, în noi formule, la piața energiei, piața internă a energiei electrice ar trebui să aducă beneficii cetățenilor, iar obiectivele Uniunii în materie de energie din surse regenerabile ar trebui să fie atinse.

³² COM (2015) 340 final, 15.7.2015.

↓ 2009/72/CE considerentul 3

- (9) Libertățile pe care tratatul le garantează cetățenilor Uniunii – printre altele, libera circulație a mărfurilor, libertatea de stabilire și libertatea de a presta servicii – pot fi efective numai în cadrul unei piețe deschise în totalitate, care permite tuturor consumatorilor să își aleagă liber furnizorii și tuturor furnizorilor să își livreze liber produsele clienților.

↓ 2009/72/CE considerentul 57

- (10) Promovarea concurenței loiale și a accesului facil al diferiților furnizori, ~~precum și promovarea de noi capacități de producere a energiei electrice~~ ar trebui să aibă o importanță crucială pentru statele membre cu scopul de a permite consumatorilor să profite pe deplin de oportunitățile unei piețe interne liberalizate în sectorul energiei electrice.

↓ 2009/72/CE considerentul 8
⇒ nou

- (11) În scopul garantării concurenței și furnizării de energie electrică la cel mai competitiv preț, statele membre și autoritățile de reglementare naționale ar trebui să faciliteze accesul transfrontalier pentru noii furnizori de energie electrică provenită din diferite surse, precum și pentru noii producători de energie electrică ~~⇒~~, consumul dispecerizabil și stocarea. ⇐

↓ 2009/72/CE considerentul 60

- (12) Garantarea unor norme comune pentru o veritabilă piață internă și alimentarea la scară largă cu energie electrică accesibilă tuturor ar trebui, de asemenea, să se regăsească printre obiectivele principale ale prezentei directive. În acest sens, prețurile de pe piață nenedaturate ar constitui stimulente pentru interconexiunile transfrontaliere și pentru investiții în noi surse de producere a energiei electrice, conducând, pe termen lung, la convergența prețurilor.

↓ 2009/72/CE considerentul 56

- (13) Prețurile de pe piață ar trebui să ofere stimulente adecvate pentru dezvoltarea rețelei și pentru investiții în noi metode de producere a energiei electrice.

↓ 2009/72/CE considerentul 22
(adaptat)

- (14) ~~În temeiul prezentei directive, pe~~ piața internă a energiei electrice ~~vor exista~~ mai multe tipuri de organizare a pieței. Măsurile pe care statele membre ar putea să le

adopte pentru a asigura condiții de concurență echitabile ar trebui să se bazeze pe cerințe prioritare de interes general. Comisia ar trebui să fie consultată cu privire la compatibilitatea măsurilor cu dispozițiile tratatului și cu legislația comunitară ☒ Uniunii ☒.

↓ nou

- (15) Statele membre ar trebui să își păstreze o putere discreționară amplă de a impune obligații de serviciu public întreprinderilor din domeniul energiei electrice atunci când urmăresc obiective de interes economic general. Statele membre ar trebui să asigure clienților casnici și, atunci când statele membre consideră că este necesar, întreprinderilor mici, dreptul de a se alimenta cu energie electrică de o calitate bine definită, la prețuri clar comparabile, transparente și competitive. Cu toate acestea, obligațiile de serviciu public sub forma unei reglementări a prețurilor de furnizare constituie o măsură care denaturează în mod fundamental concurența și care conduce adeseori la acumularea de deficite tarifare, la limitarea posibilităților de alegere ale consumatorului, la stimulente mai ineficiente pentru economisirea de energie și pentru investiții în eficiența energetică, la scăderea calității serviciilor, la o implicare și o satisfacție reduse ale consumatorilor, la restrângerea concurenței, precum și la prezența unui număr mai mic de produse și servicii inovatoare pe piață. În consecință, statele membre ar trebui să utilizeze alte instrumente de politică, și mai ales măsuri de politică socială bine direcționate, pentru a garanta că cetățenii lor își permit să se alimenteze cu energie electrică. În stabilirea prețurilor ar trebuie să se intervină numai în circumstanțe excepționale limitate. Liberalizarea totală a pieței energiei electrice cu amănuntul ar stimula concurența la nivelul prețurilor, și nu numai, între furnizorii existenți și ar stimula noi intrări pe piață, sporind astfel opțiunile consumatorilor și satisfacția acestora.
-

↓ 2009/72/CE considerentul 45
(adaptat)

- (16) ~~Statele membre ar trebui să asigure clienților casnici și, atunci când statele membre consideră oportun acest lucru, întreprinderilor mici, dreptul de a se alimenta cu energie electrică de o calitate bine definită, la prețuri clar comparabile, transparente și rezonabile. Pentru a menține serviciile publice la un standard ridicat în cadrul~~ ☒ Uniunii ☒ Comunității, este necesar ca statele membre să ~~comunique~~ ☒ notifice ☒ periodic Comisiei toate măsurile luate în vederea realizării obiectivelor prezentei directive. Comisia ar trebui să publice periodic un raport de analiză a măsurilor luate la nivel național pentru atingerea obiectivelor de serviciu public și pentru compararea eficacității acestora, pentru a formula recomandări privind măsurile care trebuie luate la nivel național în vederea asigurării unor standarde ridicate ale serviciului public. ~~Este necesar ca statele membre să ia măsurile necesare pentru protejarea consumatorilor vulnerabili în contextul pieței interne a energiei electrice. Aceste măsuri pot fi diferite în funcție de situația specifică din statele membre în cauză și pot cuprinde măsuri specifice legate de plata facturilor de energie electrică sau măsuri mai generale luate în cadrul sistemului de asigurări sociale. Atunci când se furnizează un serviciu universal și micilor întreprinderi, măsurile pentru~~

~~asigurarea furnizării acestui serviciu universal pot fi diferite în funcție de faptul dacă se concentrează pe clienții casnici sau pe întreprinderile mici.~~

↓ 2009/72/CE considerentul 47
(adaptat)

- (17) Statele membre pot numi un furnizor de ultimă ☒ instanță ☒ ~~opțiune~~. Furnizorul respectiv poate fi departamentul de vânzări al unei întreprinderi integrate vertical, care realizează și activitatea de distribuție, cu condiția ca acesta să respecte cerințele în materie de separare din prezenta directivă.
-

↓ 2009/72/CE considerentul 48
(adaptat)

- (18) Măsurile puse în aplicare de către statele membre pentru realizarea obiectivelor de coeziune economică și socială pot cuprinde, în special, punerea la dispoziție de stimulente economice adecvate, folosindu-se, după caz, toate instrumentele ~~naționale și comunitare~~ existente ☒ la nivel național și la nivelul Uniunii ☒. Aceste instrumente pot include mecanisme de răspundere pentru garantarea investiției necesare.
-

↓ 2009/72/CE considerentul 49
(adaptat)

- (19) În măsura în care măsurile adoptate de statele membre pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public constituie ajutoare de stat în temeiul articolului ~~87~~ ☒ 107 ☒ alineatul (1) din tratat, există obligația, în temeiul articolului ~~88~~ ☒ 108 ☒ alineatul (3) din tratat, de notificare a Comisiei cu privire la aceste ajutoare.
-

↓ 2009/72/CE considerentul 52
(adaptat)
⇒ nou

- (20) Consumatorii ar trebui să aibă la dispoziție informații clare și inteligibile cu privire la drepturile lor în raport cu sectorul energiei. Comisia ~~ar trebui să stabilească~~ ☒ a stabilit ☒, după consultarea părților interesate, inclusiv a statelor membre, a autorităților de reglementare naționale, a organizațiilor de consumatori și a întreprinderilor din sectorul domeniul energiei electrice, o listă de control a consumatorului european de energie, ~~care să fie accesibilă, ușor de utilizat și care să ofere~~ ofere consumatorilor informații practice referitoare la drepturile lor. Această listă de control ar trebui să fie ⇒ ținută la zi, ⇐ pusă la dispoziția tuturor consumatorilor și ~~să fie~~ făcută publică.

↓ nou

- (21) În prezent, există o serie de factori care împiedică consumatorii să acceseze și să înțeleagă diferitele surse de informații despre piață, precum și să acționeze pe baza acestora. În acest scop, comparabilitatea ofertelor ar trebui îmbunătățită, iar obstacolele în calea migrării către un alt furnizor ar trebui minimizate cât mai mult posibil fără a limita inutil posibilitățile de alegere ale consumatorilor.

↓ nou

- (22) Încă se percep clienților, în mod direct sau indirect, o multitudine de comisioane la schimbarea furnizorului de energie. Aceste comisioane fac dificile calculele pentru determinarea celui mai bun produs sau serviciu și reduc avantajul financiar imediat al schimbării furnizorului. Dacă eliminarea acestor comisioane poate limita opțiunile consumatorilor prin excluderea produselor care se bazează pe recompensarea fidelității consumatorilor, limitarea utilizării lor ar trebui să îmbunătățească bunăstarea consumatorilor, implicarea lor și concurența pe piață.

↓ nou

- (23) Instrumentele independente de comparare, inclusiv site-urile internet, oferă clienților un mijloc eficient de a evalua avantajele diverselor oferte de energie electrică disponibile pe piață. Costurile de căutare a informațiilor sunt mai mici, întrucât consumatorii nu mai trebuie să strângă informații de la fiecare furnizor și prestator de servicii în parte. Astfel de instrumente pot asigura echilibrul corect între necesitatea ca informațiile să fie pe de o parte clare și concise, pe de altă parte complete și inteligibile. Aceste instrumente ar trebui să urmărească includerea unei game cât mai largi de oferte disponibile și acoperirea cât mai completă a pieței pentru a oferi clientului o imagine reprezentativă. Este esențial ca informațiile prezentate de astfel de instrumente să fie demne de încredere, imparțiale și transparente.

↓ 2009/72/CE considerentul 54

- (24) Existența unor căi de soluționare a litigiilor eficace și accesibile tuturor reprezintă garanția unei mai mari protecții a consumatorilor. Statele membre ar trebui să instituie proceduri rapide și eficiente de gestionare a plângerilor.

↓ nou

- (25) Toți consumatorii ar trebui să poată beneficia de participarea directă la piață, în speță adaptându-și consumul în funcție de semnalele pieței, și să beneficieze în schimb de prețuri mai scăzute la energie electrică sau de alte stimulente financiare. Există șanse mari ca avantajele obținute prin această participare activă să sporească pe termen lung, atunci când vehiculele electrice, pompele de căldură și alte sarcini flexibile vor deveni mai competitive. Consumatorii ar trebui să aibă posibilitatea de a participa la toate

formele de consum dispecerizabil și, prin urmare, să aibă posibilitatea de a opta pentru sisteme de contorizare inteligentă și pentru contracte de furnizare a energiei electrice cu prețuri dinamice. Astfel ei ar putea să își adapteze consumul în funcție de semnalele de preț în timp real care reflectă valoarea și costul energiei electrice sau ale transportului în diferite perioade de timp, iar statele membre ar trebui să asigure un nivel rezonabil de expunere a consumatorilor la riscul asociat prețurilor cu ridicata. Statele membre ar trebui să se asigure deopotrivă că acei consumatori care nu doresc să participe în mod activ la piață nu sunt sancționați și, în schimb, ar trebui ajutați, în modul cel mai potrivit pentru condițiile de pe piața internă, să ia decizii având cunoștință de opțiunile pe care le au la dispoziție.

- (26) Toate grupurile de clienți (industriali, comerciali și casnici) ar trebui să aibă acces la piețele energiei pentru a-și valorifica flexibilitatea și pentru a-și comercializa energia electrică autoprodusă. Clienților ar trebui să li se permită să fructifice în întregime avantajele oferite de agregarea producerii și a furnizării de energie electrică la nivelul regiunilor mai mari și să beneficieze de concurența transfrontalieră. Agregatorii ar putea juca un rol important în calitate de intermediari între diversele grupuri de clienți și piață. Ar trebui instituite norme echitabile și transparente pentru a permite și agregatorilor independenți să îndeplinească acest rol. Produsele ar trebui definite pe toate piețele de energie organizate, inclusiv pe piețele serviciilor de sistem și pe piețele de capacitate, astfel încât să se încurajeze participarea consumului dispecerizabil.
- (27) „Strategia europeană pentru mobilitatea cu emisii scăzute”³³ accentuează necesitatea decarbonizării sectorului transporturilor și a reducerii emisiilor sale mai ales în zonele urbane și subliniază contribuția importantă pe care o poate avea electromobilitatea la realizarea acestor obiective. În plus, introducerea pe scară largă a electromobilității constituie un element important al tranziției energetice. Așadar, normele pieței stabilite în prezenta directivă ar trebui să contribuie la crearea unor condiții favorabile tuturor tipurilor de vehicule electrice. În mod concret, ele ar trebui să garanteze dezvoltarea efectivă a unei rețele de puncte de reîncărcare, private și cu acces public, pentru vehicule electrice și să asigure integrarea eficientă a încărcării vehiculelor în procesul de exploatare a sistemului.
- (28) Consumul dispecerizabil va juca un rol central pentru a permite încărcarea inteligentă a vehiculelor electrice și, prin urmare, pentru a permite integrarea eficientă a vehiculelor electrice în rețeaua electrică, fapt care va fi crucial pentru decarbonizarea sectorului transporturilor.
- (29) Consumatorii ar trebui să aibă posibilitatea de a consuma, de a stoca și/sau de a vinde energie electrică autoprodusă pe piață. Noutățile tehnologice vor facilita aceste activități în viitor. Cu toate acestea, există obstacole juridice și comerciale, inclusiv, de exemplu, taxe disproporționate pe electricitatea consumată intern, obligații de a introduce în rețea energia electrică autoprodusă, sarcini administrative ca în cazul celor care autoproduc energie electrică pe care o vând către rețea ca să îndeplinească cerințele pentru furnizori etc. Ar trebui eliminate toate aceste obstacole care împiedică consumatorii să autoproducă și să consume, să stocheze sau să vândă pe piață energia electrică autoprodusă, însă ar trebui să se asigure, totodată, că acești consumatori autonomi contribuie în mod adecvat la costurile sistemului.
- (30) Tehnologiile producției distribuite de energie și abilitarea consumatorilor au făcut ca energia comunitară și cooperativele energetice să devină o modalitate eficientă și

³³

SWD(2016) 244 final.

rentabilă de a răspunde nevoilor și așteptărilor cetățenilor în ceea ce privește sursele de energie, serviciile și participarea la nivel local. Energia comunitară oferă o opțiune incluzivă ca toți consumatorii să aibă un interes direct în a produce, a consuma sau a împărți energia între ei în cadrul unei rețele comunitare limitate geografic, care poate funcționa în mod izolat sau poate fi conectată la rețeaua publică de distribuție. Inițiativele în domeniul energiei comunitare se axează în primul rând pe furnizarea unei energii accesibile de un anumit tip, precum energia din surse regenerabile, membrilor sau acționarilor lor, și nu pe profit, cum ar face o societate tradițională din domeniul energiei. Prin dialogul direct cu consumatorii, inițiativele în domeniul energiei comunitare își demonstrează potențialul de a înlesni adoptarea noilor tehnologii și modele de consum, inclusiv a rețelelor de distribuție inteligente și a consumului dispecerizabil, într-un mod integrat. Totodată, energia comunitară poate face să progreseze eficiența energetică la nivelul gospodăriilor și poate contribui la combaterea sărăciei energetice prin reducerea consumului și scăderea tarifelor de furnizare a energiei electrice. Energia comunitară permite, de asemenea, participarea la piața energiei a anumitor grupuri de consumatori casnici care altfel nu ar fi putut participa. Acolo unde au fost gestionate cu succes, inițiativele de acest tip au adus comunității o valoare economică, socială și de mediu care depășește simplele beneficii rezultate din furnizarea de servicii energetice. Comunitățile energetice locale ar trebui să își poată desfășura activitatea pe piață în condiții de concurență echitabile fără a denatura concurența. Consumatorilor casnici ar trebui să li se permită să participe voluntar la inițiativele în domeniul energiei comunitare, precum și să renunțe la participare fără să își piardă accesul la rețeaua exploatată de inițiativa respectivă sau drepturile de consumatori. Accesul la o rețea a unei comunități energetice locale ar trebui acordat în condiții echitabile, care să reflecte costurile.

- (31) Facturile de energie și regularizările anuale sunt mijloace importante de informare a clienților. Pe lângă datele referitoare la consum și costuri, ele pot cuprinde și alte informații care îi ajută pe consumatori să își compare avantajele contractului actual cu alte oferte. Totuși, având în vedere că disensiunile legate de facturi sunt o cauză obișnuită a plângerilor consumatorilor, un factor care contribuie la înregistrarea constantă a unor niveluri scăzute ale satisfacției consumatorilor și ale implicării în sectorul energetic, este necesar ca facturile și regularizările anuale să devină mai clare și mai ușor de înțeles și să se asigure că facturile conțin toate informațiile necesare pentru a permite consumatorilor să își regleze consumul de energie, să compare ofertele și să își schimbe furnizorii.

↓ 2009/72/CE considerentul 27

- (32) Statele membre ar trebui să încurajeze modernizarea rețelelor de distribuție, spre exemplu, prin introducerea de rețele inteligente care ar trebui construite astfel încât să încurajeze producerea descentralizată și să asigure eficiența energetică.

↓ nou

- (33) Implicarea consumatorilor necesită stimulente și tehnologii adecvate, precum contorizarea inteligentă. Sistemele de contorizare inteligentă abilitază consumatorii, deoarece le permit acestora să primească informații precise în timp aproape real cu privire la consumul sau producția lor de energie electrică, pe care le pot gestiona apoi

mai bine, să participe și să obțină beneficii de pe urma programelor și a altor servicii legate de consumul dispecerizabil, precum și să își reducă facturile la energie electrică. Contorizarea inteligentă le permite, de asemenea, operatorilor de distribuție să aibă o vizibilitate mai bună asupra rețelelor lor și, în consecință, să își reducă costurile de funcționare și de întreținere și să reflecte aceste economii în tarifele de distribuție plătite, în cele din urmă, de consumatori.

↓ 2009/72/CE considerentul 55
(adaptat)
⇒ nou

- (34) ⇒ Atunci când se decide la nivel național asupra introducerii de contoare inteligente, acest lucru ⇐, ~~Aar~~ trebuie să fie posibilă ~~introducerea unor sisteme de contorizare inteligente~~ pe baza unei evaluări economice. În cazul în care evaluarea demonstrează că introducerea unor astfel de sisteme de măsurare este rezonabilă din punct de vedere economic și eficientă din punctul de vedere al costurilor doar în cazul consumatorilor cu un anumit consum de energie electrică, statele membre ar trebui să ~~ia~~ ☒ poată lua ☒ acest lucru în considerare atunci când ☒ recurg la introducerea acestor sisteme ☒ ~~utilizează sisteme de măsurare inteligente.~~

↓ nou

- (35) Statele membre care nu implementează în mod sistematic contorizarea inteligentă ar trebui să le ofere consumatorilor posibilitatea de a beneficia, la cerere și în condiții echitabile și rezonabile, de instalarea unui contor inteligent de energie electrică și să le ofere toate informațiile relevante. În cazul în care nu dispun de contoare inteligente, consumatorii ar trebui să aibă dreptul de a avea contoare care îndeplinesc cerințele minime necesare pentru a le oferi informațiile de facturare prevăzute în prezenta directivă.
- (36) Pentru a sprijini participarea activă a consumatorilor pe piața energiei electrice, sistemele de contorizare inteligentă care urmează să fie introduse de statele membre pe teritoriile lor ar trebui să fie interoperabile, să nu reprezinte o barieră în calea migrării de la un furnizor la altul și să fie dotate cu funcționalități adecvate care să ofere consumatorilor acces în timp aproape real la datele referitoare la consumul propriu, să le permită să își adapteze consumul de energie electrică și, în măsura în care infrastructura de sprijin o permite, să își pună flexibilitatea la dispoziția rețelei și a societăților de servicii energetice, să fie recompensați pentru aceasta și să realizeze economii la facturile de energie electrică.

↓ 2009/72/CE considerentul 50
(adaptat)
⇒ nou

- (37) ~~Cerințele de serviciu public, inclusiv cele privind serviciul universal, și standardele comune minime care rezultă din acestea necesită o mai bună consolidare pentru a se asigura faptul că toți consumatorii, în special cei vulnerabili, pot beneficia de pe urma concurenței și a prețurilor echitabile. Obligațiile de serviciu public ar trebui definite la~~

~~nivel național, ținând seama de circumstanțele naționale; legislația comunitară ar trebui totuși respectată de către statele membre. Cetățenii Uniunii, precum și întreprinderile mici și mijlocii, atunci când statele membre consideră oportun acest lucru, ar trebui să aibă posibilitatea de a beneficia de pe urma obligațiilor specifice serviciului public, în special în ceea ce privește siguranța alimentării și prețuri rezonabile. Un aspect esențial în ceea ce privește alimentarea consumatorilor~~ ☒ clienților ☒ îl reprezintă accesul la date obiective și transparente privind consumul. În consecință, consumatorii ar trebui să aibă acces la datele proprii privind consumul, la prețurile asociate și la costurile serviciilor, astfel încât să poată invita concurenții să le prezinte o ofertă pe baza acestora. Consumatorii ar trebui, de asemenea, să aibă dreptul de a fi informați în mod corespunzător cu privire la consumul lor de energie. Plățile anticipate ar trebui ⇒ să nu îi dezavantajeze în mod disproporționat pe cei care le utilizează, iar ⇐ ~~să reflecte consumul probabil de energie electrică iar~~ diferitele sisteme de plată ar trebui să fie nediscriminatorii. Informațiile privind costurile energiei, furnizate consumatorilor la intervale de timp suficient de frecvente, vor stimula economisirea de energie, deoarece oferă clienților date care reflectă direct efectele pe care investițiile lor le-au avut asupra eficienței energetice și efectele schimbărilor comportamentului de consum. În acest sens, aplicarea deplină a Directivei 2006/32/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2006 privind eficiența energetică la utilizatorii finali și serviciile energetice³⁴ ☒ Directivei 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului³⁵ ☒ va contribui la reducerea costurilor energetice ale consumatorilor.

↓ nou

- (38) În prezent, în statele membre s-au elaborat sau sunt în curs de elaborare diferite modele de gestionare a datelor ca urmare a implementării sistemelor de contorizare inteligentă. Indiferent de modelul de gestionare a datelor, este important ca statele membre să instituie norme transparente în temeiul cărora datele să poată fi accesate în condiții nediscriminatorii, dar și să asigure cel mai înalt nivel de securitate cibernetică și de protecție a datelor și imparțialitatea entităților care tratează aceste date.

↓ 2009/72/CE considerentul 45
(adaptat)
⇒ nou

- (39) ~~Statele membre ar trebui să asigure clienților casnici și, atunci când statele membre consideră oportun acest lucru, întreprinderilor mici, dreptul de a se alimenta cu energie electrică de o calitate bine definită, la prețuri elar comparabile, transparente și rezonabile. Pentru a menține serviciile publice la un standard ridicat în cadrul Comunității, este necesar ca statele membre să comunice periodic Comisiei toate măsurile luate în vederea realizării obiectivelor prezentei directive. Comisia ar trebui să publice periodic un raport de analiză a măsurilor luate la nivel național pentru~~

³⁴ JO L 114, 27.4.2006, p. 64.

³⁵ Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE (JO L 315, 14.11.2012, p. 1).

~~atingerea obiectivelor de serviciu public și pentru compararea eficacității acestora, pentru a formula recomandări privind măsurile care trebuie luate la nivel național în vederea asigurării unor standarde ridicate ale serviciului public.~~ Este necesar ca statele membre să ia măsurile necesare pentru protejarea ~~consumatorilor~~ ☒ clienților ☒ vulnerabili ⇒ și afectați de sărăcia energetică ⇐ în contextul pieței interne a energiei electrice. Aceste măsuri pot fi diferite în funcție de situația specifică din statele membre în cauză și pot cuprinde măsuri ⇒ în domeniul politicii sociale sau energetice ⇐ ~~specifice~~ legate de plata facturilor de energie electrică ⇒ , de investiții în eficiența energetică a locuințelor sau de protecția consumatorilor, precum măsurile de protecție în caz de deconectare ⇐ ~~sau măsuri mai generale luate în cadrul sistemului de asigurări sociale.~~ Atunci când se furnizează un serviciu universal și micilor întreprinderi, măsurile pentru asigurarea furnizării acestui serviciu universal pot fi diferite în funcție de faptul dacă se concentrează pe clienții casnici sau pe întreprinderile mici.

⇓ nou

- (40) Serviciile energetice sunt indispensabile pentru a asigura bunăstarea cetățenilor Uniunii. Serviciile de încălzire, răcire, iluminare și energia necesară pentru funcționarea aparatelor electrice sunt esențiale pentru a garanta un standard de viață decent și sănătatea cetățenilor. În plus, accesul la aceste servicii energetice oferă cetățenilor europeni șansa de a-și valorifica potențialul și sporește incluziunea socială. Gospodăriile afectate de sărăcia energetică nu își permit aceste servicii energetice din cauza unei combinații de factori: venituri mici, cheltuieli mari cu energia și eficiență energetică scăzută a locuințelor pe care le ocupă. Statele membre ar trebui să strângă informațiile corecte pentru a monitoriza numărul de gospodării care se confruntă cu sărăcia energetică. Efectuarea unor măsurători precise ar permite statelor membre să identifice gospodăriile afectate de sărăcia energetică pentru a le oferi sprijin specific. Comisia ar trebui să sprijine în mod activ punerea în aplicare a dispozițiilor privind sărăcia energetică prin înlesnirea schimbului de bune practici între statele membre.

↓ 2009/72/CE considerentul 53
(adaptat)
⇒ nou

- (41) ~~Sărăcia energetică reprezintă o problemă din ce în ce mai mare în cadrul Comunității.~~ Statele membre care sunt afectate ⇒ de sărăcia energetică ⇐ și care nu au făcut încă acest lucru ar trebui, prin urmare, să elaboreze planuri naționale de acțiune sau alte cadre adecvate pentru a aborda ⇒ această problemă, ⇐ ~~chestiunea sărăciei energetice~~ cu scopul de a diminua numărul persoanelor care se află într-o astfel de situație. ⇒ Veniturile mici, cheltuielile mari cu energia și eficiența energetică scăzută a locuințelor sunt factori care trebuie avuți în vedere la definirea unor indicatori de măsurare a sărăciei energetice. ⇐ În orice caz, statele membre ar trebui să garanteze clienților vulnerabili ⇒ și celor afectați de sărăcia energetică ⇐ alimentarea cu energia necesară. În acest sens, ar putea fi utilizată o abordare integrată, de exemplu, în cadrul politicii ⇒ energetice și ⇐ sociale, iar măsurile ar putea include politici sociale sau îmbunătățiri ale performanței energetice a locuințelor. Prezenta directivă ar trebui, cel

puțin, să permită politici naționale în favoarea clienților vulnerabili ⇨ și a celor afectați de sărăcia energetică ⇐.

↓ nou

- (42) Operatorii de distribuție trebuie să integreze într-un mod rentabil noile posibilități de producere a energiei electrice, în special instalațiile de producție care utilizează surse de energie regenerabile și noile sarcini, precum pompele de căldură și vehiculele electrice. În acest scop, operatorilor de distribuție ar trebui să li se ofere posibilitatea și stimulentele necesare pentru a utiliza servicii care folosesc resurse de energie descentralizate, precum consumul dispecerizabil și stocarea energiei, pe baza procedurilor pieței, pentru a-și exploata eficient rețelele și pentru a evita extinderile costisitoare ale rețelei. Statele membre ar trebui să instituie măsuri adecvate, de exemplu coduri de rețea și norme ale pieței la nivel național, și să stimuleze operatorii de distribuție prin tarife de rețea care nu creează obstacole în calea flexibilității sau a îmbunătățirii eficienței energetice în rețea. Statele membre ar trebui, de asemenea, să introducă planuri de dezvoltare a rețelei în cazul sistemelor de distribuție, pentru a sprijini integrarea instalațiilor de producere a energiei electrice care folosesc surse de energie regenerabile, pentru a facilita apariția instalațiilor de stocare și electrificarea sectorului transporturilor și pentru a furniza utilizatorilor sistemului informațiile adecvate în ceea ce privește extinderile sau modernizările prevăzute ale rețelei, deoarece, în prezent, în majoritatea statelor membre nu există o astfel de procedură.
-

↓ 2009/72/CE considerentul 26

- (43) Accesul nediscriminatoriu la rețelele de distribuție determină accesul la clienți la nivelul pieței cu amănuntul. ~~Aspectele care pot implica discriminare în ceea ce privește accesul terților și investițiile sunt, cu toate acestea, mai puțin semnificative la nivelul distribuției decât la nivelul transportului, întrucât congestia la nivelul transportului și influența intereselor legate de producere sau furnizare sunt, în general, mai semnificative decât la nivelul distribuției. În plus, separarea juridică și funcțională a operatorilor de distribuție a devenit, în temeiul Directivei 2003/54/CE, obligatorie doar cu începere de la 1 iulie 2007, iar efectele sale asupra pieței interne a energiei electrice trebuie încă evaluate. Normele privind separarea juridică și funcțională în vigoare în prezent pot duce la o separare efectivă, cu condiția ca acestea să fie definite mai clar, să fie puse în aplicare în mod corespunzător și să fie monitorizate îndeaproape.~~ Pentru asigurarea unor condiții de concurență echitabile la nivelul pieței cu amănuntul, activitățile operatorilor de distribuție ar trebui, prin urmare, monitorizate, în scopul de a împiedica acești operatori să profite de integrarea lor verticală în ceea ce privește poziția lor concurențială pe piață, în special în raport cu clienții casnici și cu clienții mici necasnici.
-

↓ 2009/72/CE considerentul 30

- (44) În cazul în care se utilizează un sistem de distribuție închis pentru a asigura eficiența optimă a furnizării integrate de energie care necesită standarde specifice de exploatare

sau în cazul în care un sistem de distribuție închis este menținut în principal pentru a fi utilizat de către proprietarul sistemului, ar trebui să fie posibil ca operatorul de distribuție să fie scutit de obligațiile care ar reprezenta o sarcină administrativă inutilă din cauza naturii speciale a relației dintre operatorul de distribuție și utilizatorii sistemului. Platformele industriale, comerciale sau de servicii comune, precum clădirile aparținând gărilor, aeroporturile, spitalele, campingurile mari cu facilități integrate sau platformele industriale chimice pot cuprinde sisteme de distribuție închise datorită caracterului specializat al operațiunilor acestora.

↓ 2009/72/CE considerentul 8

- (45) În scopul garantării concurenței și furnizării de energie electrică la cel mai competitiv preț, statele membre și autoritățile de reglementare naționale ar trebui să faciliteze accesul transfrontalier pentru noii furnizori de energie electrică provenită din diferite surse, precum și pentru noii producători de energie electrică.

↓ 2009/72/CE considerentul 9

- (46) Fără o separare efectivă a rețelelor de activitățile de producere și de furnizare („separare efectivă”), există riscul inherent al discriminării, nu doar în ceea ce privește exploatarea rețelei, ci și în privința stimulării întreprinderilor integrate vertical de a investi în mod corespunzător în propriile rețele.

↓ 2009/72/CE considerentul 11
(adaptat)

- (47) Separarea efectivă poate fi asigurată doar prin eliminarea stimulării întreprinderilor integrate vertical de a exercita o discriminare asupra concurenților în ceea ce privește accesul la rețea și investițiile. Separarea proprietății, care implică desemnarea proprietarului rețelei ca operator de sistem și independența sa față de orice interese legate de furnizare și producere, reprezintă cu certitudine o modalitate eficace și sigură de soluționare a conflictului de interese inherent și de a garanta siguranța alimentării ☒ cu energie electrică ☒. Din acest motiv, în rezoluția sa din 10 iulie 2007 referitoare la perspectivele privind piețele interne ale gazelor naturale și ale energiei electrice³⁶, Parlamentul European a considerat separarea proprietății la nivelul transportului ca fiind instrumentul cel mai eficient de promovare a investițiilor în infrastructură, într-un mod nediscriminatoriu, precum și a unui acces echitabil la rețea pentru noii intrați pe piață și a transparenței pieței. În cadrul separării proprietății, statelor membre ar trebui să li se solicite să garanteze că aceeași persoană sau aceleași persoane nu au dreptul de a exercita controlul asupra unei întreprinderi de producție sau de furnizare și, în același timp, de a exercita controlul sau vreun drept asupra unui operator de transport și de sistem sau asupra vreunui sistem de transport. În mod reciproc, controlul asupra unui sistem de transport sau asupra unui operator de transport și de sistem ar trebui să excludă posibilitatea exercitării controlului sau a unui drept asupra unei întreprinderi de producție sau de furnizare. Respectând aceste

³⁶

JO C 175 E, 10.7.2008, p. 206.

limite, o întreprindere de producție sau de furnizare ar trebui să poată avea un pachet minoritar de acțiuni în cadrul unui operator de transport și de sistem sau al unui sistem de transport.

↓ 2009/72/CE considerentul 12

- (48) Orice sistem de separare ar trebui să reușească să elimine orice conflict de interese între producători, furnizori și operatorii de transport și de sistem în vederea creării de stimulente pentru investițiile necesare și a garantării accesului noilor operatori pe piață pe baza unui regim de reglementare transparent și eficient și nu ar trebui să creeze un regim de reglementare excesiv de oneros pentru autoritățile de reglementare naționale.
-

↓ 2009/72/CE considerentul 14

- (49) Întrucât separarea proprietății necesită, în anumite situații, restructurarea întreprinderilor, statelor membre care decid să pună în aplicare separarea proprietății ar trebui să li se pună la dispoziție un interval de timp suplimentar pentru punerea în aplicare a dispozițiilor pertinente. Mai mult decât atât, datorită legăturilor verticale dintre sectoarele energiei electrice și gazelor naturale, dispozițiile cu privire la separare ar trebui să se aplice în ambele sectoare.
-

↓ 2009/72/CE considerentul 15

- (50) În cadrul separării proprietății, în vederea garantării independenței depline a activităților de exploatare a rețelelor de interesele legate de producere și de furnizare și în scopul împiedicării schimburilor de informații confidențiale, aceeași persoană nu ar trebui să fie simultan membru în consiliul de administrație al unui operator de transport și de sistem sau al unui sistem de transport și în cel al unei întreprinderi care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare. Din același motiv, aceeași persoană nu ar trebui să fie abilitată să numească membri în consiliile de administrație ale unui operator de transport și de sistem sau ale unui sistem de transport și să exercite controlul sau orice drept asupra unei întreprinderi de producție sau de furnizare.
-

↓ 2009/72/CE considerentul 16
(adaptat)

- (51) Înființarea de operatori de sistem sau de operatori de transport independenți față de orice interese legate de furnizare și producere ar trebui să permită întreprinderilor integrate vertical să își mențină dreptul de proprietate asupra activelor rețelei, asigurând, în același timp, o separare efectivă a intereselor, cu condiția ca respectivul operator de sistem independent sau respectivul operator de transport independent să desfășoare toate activitățile specifice unui operator de sistem și cu condiția ~~punerii în aplicare a~~ existenței unor reglementări detaliate și a unor mecanisme ample de supraveghere exercitată de autoritățile de reglementare.

↓ 2009/72/CE (adaptat)
considerentul 17

- (52) În cazul în care, la 3 septembrie 2009, întreprinderea proprietară a unui sistem de transport ☒ a făcut ☒ ~~face~~ parte dintr-o întreprindere integrată vertical, statele membre ar trebui să aibă, prin urmare, posibilitatea de a opta între separarea proprietății și înființarea de operatori de sistem sau de operatori de transport independenți de interesele legate de furnizare și de producere.

↓ 2009/72/CE considerentul 18

- (53) În vederea protejării pe deplin a intereselor acționarilor întreprinderilor integrate vertical, statele membre ar trebui să poată opta pentru punerea în aplicare a separării proprietății fie prin cesiune directă, fie prin divizarea acțiunilor întreprinderii integrate în acțiuni ale întreprinderii care este proprietară a rețelei și acțiuni ale întreprinderii de furnizare și de producție, cu condiția respectării obligațiilor care rezultă în urma separării proprietății.

↓ 2009/72/CE considerentul 19

- (54) Eficacitatea deplină a soluțiilor privind înființarea de operatori de sistem independenți sau de operatori de transport independenți ar trebui să fie asigurată prin intermediul unor norme suplimentare specifice. Normele privind operatorii de transport independenți propun un cadru de reglementare adecvat pentru a garanta concurența loială, investiții suficiente, accesul pentru noii operatori pe piață și integrarea piețelor energiei electrice. Separarea efectivă prin intermediul unor dispoziții privind operatorii de transport independenți ar trebui să se bazeze pe un pilon de măsuri organizatorice și măsuri referitoare la guvernarea operatorilor de transport și de sistem și pe un pilon de măsuri legate de investiții, care conectează de conectarea noilor capacități de producție la rețea și de integrarea pieței prin cooperare regională. Independența operatorului de transport ar trebui asigurată, *inter alia*, de asemenea, prin anumite perioade de „răcire” în care să nu se exercite nicio activitate de conducere sau altă activitate relevantă prin care se acordă acces la aceleași informații care ar fi putut fi obținute dintr-o poziție de conducere în întreprinderea integrată vertical. ~~Modelul de separare efectivă a operatorului de transport independent îndeplinește cerințele formulate de Consiliul European în cadrul reuniunii din 8-9 martie 2007.~~

↓ 2009/72/CE considerentul 21

- (55) Un stat membru are dreptul să opteze pentru separarea deplină a proprietății pe teritoriul său. În cazul în care statul membru și-a exercitat un astfel de drept, o întreprindere nu are dreptul să înființeze un operator de sistem independent sau un operator de transport independent. În plus, întreprinderile care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare nu pot, direct sau indirect, să exercite

controlul sau vreun drept asupra unui operator de transport și de sistem dintr-un stat membru care a optat pentru separarea juridică deplină a proprietății.

↓ 2009/72/CE considerentul 23

- (56) Punerea în aplicare a separării efective ar trebui să respecte principiul nediscriminării dintre sectorul public și cel privat. În acest scop, aceeași persoană nu ar trebui să aibă posibilitatea de a exercita controlul sau orice drept, încălcând normele de separare a proprietății sau opțiunea operatorului de sistem independent, în mod exclusiv sau în comun, asupra alcătuirii, votului sau deciziei atât ale organelor operatorilor de transport și de sistem sau ale sistemelor de transport, cât și ale organelor întreprinderilor de producție sau de furnizare. În ceea ce privește separarea proprietății și opțiunea operatorului de sistem independent, cu condiția ca statul membru în cauză să poată demonstra respectarea acestei cerințe, ar putea exista două organisme publice de control separate care să poată controla activitățile de producere și de furnizare, pe de o parte, și activitățile legate de transport, pe de altă parte.

↓ 2009/72/CE considerentul 24
(adaptat)

- (57) Separarea efectivă deplină a activităților legate de rețea de cele de furnizare și de producere ar trebui să se aplice pe întregul teritoriu al ~~Comunității~~ ☒ Uniunii ☒, atât întreprinderilor din ~~Comunitate~~ ☒ Uniune ☒, cât și celor din afara ~~Comunității~~ ☒ ei ☒. Pentru a garanta că activitățile legate de rețea și cele de furnizare și de producere, pe întregul teritoriu al ~~Comunității~~ ☒ Uniunii ☒, rămân independente, autoritățile de reglementare ar trebui împuternicite să poată refuza certificarea operatorilor de transport și de sistem care nu respectă ~~regulile~~ ☒ normele ☒ privind separarea. În vederea asigurării unei aplicări coerente a normelor privind separarea pe întregul teritoriu al ~~Comunității~~ ☒ Uniunii ☒, autoritățile de reglementare ar trebui să ia în considerare avizul Comisiei la luarea de decizii privind certificarea. De asemenea, în vederea asigurării respectării obligațiilor internaționale ale ~~Comunității~~ ☒ Uniunii ☒, precum și a solidarității și ~~siguranței~~ ☒ securității ☒ energetice în cadrul ~~Comunității~~ ☒ Uniunii ☒, Comisia ar trebui să aibă dreptul să emită un aviz privind certificarea în ceea ce privește un proprietar al unui sistem de transport sau un operator de transport și de sistem care este controlat de o persoană sau de persoane dintr-una sau mai multe țări terțe.

↓ 2009/72/CE considerentul 31

- (58) Procedurile de autorizare nu ar trebui să creeze o sarcină administrativă disproporționată față de mărimea și impactul potențial al producătorilor de energie electrică. Procedurile de autorizare inutile de lungi pot constitui o barieră în calea accesului noilor operatori pe piață.

↓ 2009/72/CE considerentul 34

- (59) Este necesar ca autoritățile de reglementare din domeniul energiei să poată lua decizii privind ansamblul aspectelor relevante legate de reglementare, pentru a asigura funcționarea corespunzătoare a pieței interne a energiei electrice și să fie pe deplin independente față de orice alte interese publice sau private. Aceasta nu exclude controlul judiciar și exercitarea controlului parlamentar în conformitate cu dreptul constituțional al statelor membre. De asemenea, aprobarea bugetului autorităților de reglementare de către legiuitorul național nu constituie un obstacol în calea autonomiei bugetare. Dispozițiile referitoare la autonomia execuției bugetului alocat autorității de reglementare ar trebui să fie puse în aplicare în cadrul definit de legislația și de normele bugetare naționale. Contribuind la independența autorității naționale de reglementare față de orice interes politic sau economic printr-un sistem de rotație corespunzător, statele ~~co-~~ membre ar trebui să poată lua în considerare în mod corespunzător disponibilitatea resurselor umane sau mărimea consiliului.
-

↓ 2009/72/CE considerentul 36
(adaptat)

- (60) Autoritățile de reglementare naționale ar trebui să aibă posibilitatea de a stabili sau de a aproba tarifele sau metodele de calcul al tarifulor, pe baza propunerii operatorului de transport și de sistem sau a operatorului (operatorilor) de distribuție sau pe baza unei propuneri ~~agreate~~ ☒ convenite ☒ de acest (acești) operator(i) și de utilizatorii rețelei. În îndeplinirea acestor atribuții, autoritățile de reglementare naționale ar trebui să se asigure de faptul că tarifele de transport și de distribuție sunt nediscriminatorii și reflectă costurile și ar trebui să țină cont de costurile de rețea marginale evitate pe termen lung, ca urmare a producerii distribuite și a măsurilor de gestionare a cererii.
-

↓ 2009/72/CE considerentul 37
(adaptat)
→₁ 2009/72/CE considerentul 38
(adaptat)

- (61) Autoritățile de reglementare din domeniul energiei ar trebui să poată emite decizii obligatorii în ceea ce privește întreprinderile din domeniul energiei electrice, precum și să impună sancțiuni efective, proporționale și cu efect de descurajare împotriva întreprinderilor din domeniul energiei electrice care nu își respectă obligațiile sau să propună unei instanțe competente să impună astfel de sancțiuni întreprinderilor respective. →₁ ~~În plus~~ ☒ În acest scop ☒, autoritățile de reglementare ar trebui să ~~aibă competența de a~~ ☒ poată ☒ solicita informații relevante din partea întreprinderilor ☒ din domeniul energiei electrice ☒, de a întreprinde investigații adecvate și suficiente, precum și de a soluționa litigii. ← Autorităților de reglementare din domeniul energiei ar trebui să li se confere, de asemenea, puterea de a decide, independent de aplicarea normelor în materie de concurență, cu privire la măsurile corespunzătoare care să garanteze beneficii clienților prin intermediul promovării unei concurențe efective, necesare unei funcționări corespunzătoare a pieței interne a energiei electrice. ~~Instituirea de centrale electrice virtuale – programe pentru cesiunea~~

~~energiei electrice prin care întreprinderile de energie electrică au obligația fie de a vinde sau a pune la dispoziția furnizorilor interesați un anumit volum de energie electrică, fie de a acorda acestora acces la o parte a capacității lor de producere reprezintă una dintre posibilele măsuri care poate fi utilizată pentru a promova concurența reală și pentru a asigura buna funcționare a pieței. Autoritățile de reglementare din domeniul energiei ar trebui, de asemenea, să aibă competența să contribuie la asigurarea de standarde ridicate ale serviciului universal și public, în conformitate cu principiile legate de deschiderea pieței, la protecția consumatorilor vulnerabili și la asigurarea unei eficiențe depline a măsurilor de protecție a consumatorilor. Dispozițiile respective nu ar trebui să aducă atingere competențelor Comisiei cu privire la aplicarea normelor în materie de concurență, inclusiv cu privire la examinarea fuziunilor de dimensiune comunitară, și nici normelor cu privire la piața internă, cum ar fi cele referitoare la libera circulație a capitalurilor. Organismul independent la care o parte afectată de o decizie a autorității de reglementare naționale are dreptul să introducă o cale de atac ar putea fi o instanță competentă să efectueze un control judiciar.~~

↓ 2009/72/CE considerentul 37
(adaptat)

- (62) ~~Autoritățile de reglementare din domeniul energiei ar trebui să poată emite decizii obligatorii în ceea ce privește întreprinderile din domeniul energiei electrice, precum și să impună sancțiuni efective, proporționale și cu efect de descurajare împotriva întreprinderilor din domeniul energiei electrice care nu își respectă obligațiile sau să propună unei instanțe competente să impună astfel de sancțiuni întreprinderilor respective. Autorităților de reglementare din domeniul energiei ar trebui să li se confere, de asemenea, puterea de a decide, independent de aplicarea normelor în materie de concurență, cu privire la măsurile corespunzătoare care să garanteze beneficii clienților prin intermediul promovării unei concurențe efective, necesare unei funcționări corespunzătoare a pieței interne a energiei electrice. Instituirea de centrale electrice virtuale — programe pentru cesiunea energiei electrice prin care întreprinderile de energie electrică au obligația fie de a vinde sau a pune la dispoziția furnizorilor interesați un anumit volum de energie electrică, fie de a acorda acestora acces la o parte a capacității lor de producere — reprezintă una dintre posibilele măsuri care poate fi utilizată pentru a promova concurența reală și pentru a asigura buna funcționare a pieței. Autoritățile de reglementare din domeniul energiei ar trebui, de asemenea, să aibă competența să contribuie la asigurarea de standarde ridicate ale serviciului universal și public, în conformitate cu principiile legate de deschiderea pieței, la protecția consumatorilor~~ ☒ clienților ☒ vulnerabili și la asigurarea unei eficiențe depline a măsurilor de protecție a consumatorilor. Dispozițiile respective nu ar trebui să aducă atingere competențelor Comisiei cu privire la aplicarea normelor în materie de concurență, inclusiv cu privire la examinarea fuziunilor de dimensiune comunitară ☒ europeană ☒, și nici normelor cu privire la piața internă, cum ar fi cele referitoare la libera circulație a capitalurilor. Organismul independent la care o parte afectată de o decizie a autorității de reglementare naționale are dreptul să introducă o cale de atac ar putea fi o instanță competentă să efectueze un control judiciar.

↓ 2009/72/CE considerentul 63
(adaptat)
⇒ nou

- (63) În temeiul [reformării Regulamentului 714/2009 propusă prin COM(2016)861/2]~~Regulamentului (CE) nr. 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică ⁽⁴⁰⁾~~, Comisia poate adopta ~~linii directoare~~ ☒ orientări ☒ ⇒ sau coduri de rețea ⇐ în scopul atingerii gradului necesar de armonizare. Aceste ~~linii directoare~~ ☒ orientări ☒ ⇒ sau coduri de rețea ⇐, care sunt măsuri obligatorii de punere în aplicare, reprezintă, și în privința anumitor dispoziții ale prezentei directive, un instrument util care poate fi adaptat rapid atunci când este necesar.

↓ nou

- (64) Statele membre și părțile contractante la Comunitatea Energiei ar trebui să coopereze strâns cu privire la toate chestiunile legate de dezvoltarea unei regiuni integrate de comercializare a energiei electrice și ar trebui să nu ia nicio măsură care pune în pericol integrarea în continuare a piețelor energiei electrice sau siguranța alimentării cu energie electrică a statelor membre și a părților contractante.
- (65) Prezenta directivă ar trebui citită împreună cu [reformarea Regulamentului 714/2009 propusă prin COM(2016)861/2] care stabilește principiile esențiale ale noii organizări a pieței energiei electrice, care va permite recompensarea mai bună a flexibilității, va oferi semnale de preț adecvate și va asigura dezvoltarea unor piețe pe termen scurt integrate și funcționale. [Reformarea Regulamentului 714/2009 propusă prin COM(2016)861/2] stabilește, de asemenea, noi norme în diverse domenii, inclusiv mecanismele de asigurare a capacității și cooperarea dintre operatorii de transport și de sistem.

↓ 2009/72/CE considerentul 62
(adaptat)

- (66) Deoarece obiectivul prezentei directive, și anume crearea unei piețe interne a energiei electrice pe deplin operațională, nu poate fi realizat în mod satisfăcător de statele membre și, prin urmare, poate fi realizat mai bine la nivelul ~~Comunității~~ ☒ Uniunii ☒, aceasta poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din ~~tratat~~ ☒ Tratatul privind Uniunea Europeană ☒. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este enunțat ~~în~~ la respectivul articol, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv.

↓ 2009/72/CE considerentul 68

- (67) Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale și se conformează principiilor recunoscute în special de Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene.

- (68) Pentru a asigura gradul minim de armonizare necesar în vederea atingerii obiectivului prezentei directive, competența de a adopta acte în conformitate cu articolul 290 din tratat ar trebui delegată Comisiei pentru a stabili orientări cu privire la limitele atribuțiilor autorităților de reglementare de a coopera între ele și cu Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (denumită în continuare „agenția”) și care să stabilească detaliile procedurii. Este deosebit de important ca, în cursul lucrărilor sale pregătitoare, Comisia să organizeze consultări adecvate, inclusiv la nivel de experți, și ca respectivele consultări să se desfășoare în conformitate cu principiile stabilite în Acordul interinstituțional privind o mai bună legiferare din 13 aprilie 2016³⁷. În special, pentru a asigura participarea egală la pregătirea actelor delegate, Parlamentul European și Consiliul primesc toate documentele în același timp cu experții din statele membre, iar experții acestor instituții au acces în mod sistematic la reuniunile grupurilor de experți ale Comisiei însărcinate cu pregătirea actelor delegate.
- (69) Pentru a se asigura condiții uniforme de punere în aplicare a prezentei directive, Comisiei ar trebui să i se confere competențe de executare pentru a stabili un format european comun al datelor și proceduri nediscriminatorii și transparente de accesare a datelor referitoare la contorizare, a datelor privind consumul, precum și a datelor necesare pentru migrarea consumatorilor. Respectivetele competențe ar trebui exercitate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului³⁸.
- (70) Obligația de a transpune prezenta directivă în dreptul intern ar trebui să se limiteze la dispozițiile care reprezintă o modificare de fond în raport cu directiva anterioară. Obligația de a transpune dispozițiile neschimbate rezultă din directiva anterioară.
- (71) În conformitate cu Declarația politică comună din 28 septembrie 2011 a statelor membre și a Comisiei privind documentele explicative³⁹, statele membre s-au angajat ca, în cazurile justificate, să transmită împreună cu notificarea măsurilor lor de transpunere unul sau mai multe documente care să explice relația dintre componentele unei directive și părțile corespunzătoare din instrumentele naționale de transpunere. În ceea ce privește prezenta directivă, legiuitorul consideră că transmiterea unor astfel de documente este justificată.

- (72) Prezenta directivă nu ar trebui să aducă atingere obligațiilor statelor membre legate de termenul de transpunere în dreptul intern și de data de aplicare a directivei prevăzute în anexa IV.

³⁷ JO L 123, 12.5.2016, p. 1.

³⁸ Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 de stabilire a normelor și principiilor generale privind mecanismele de control de către statele membre al exercitării competențelor de executare de către Comisie (JO L 55, 28.2.2011, p. 13).

³⁹ JO C 369, 17.12.2011, p. 14.

↓ 2009/72/CE considerentul 67

~~Având în vedere întinderea modificărilor aduse Directivei 2003/54/CE, este de dorit, din motive de claritate și de coerență, ca dispozițiile în cauză să fie reformate prin introducerea lor într-un singur text în cadrul unei noi directive.~~

↓ 2009/72/CE considerentul 5

~~Siguranța alimentării cu energie electrică este de o importanță vitală pentru dezvoltarea societății europene, pentru punerea în aplicare a unei politici durabile privind schimbările climatice, precum și pentru încurajarea concurenței pe piața internă. În acest scop, interconexiunile transfrontaliere ar trebui dezvoltate în continuare pentru a asigura alimentarea cu energie din toate sursele, la cele mai competitive prețuri, atât pentru consumatori, cât și pentru sectorul industrial din cadrul Uniunii Europene.~~

↓ 2009/72/CE considerentul 59

~~Dezvoltarea unei piețe a energiei electrice veritabile, prin intermediul unei rețele conectate la nivel comunitar, ar trebui să reprezinte unul dintre obiectivele principale ale prezentei directive, iar aspectele legate de reglementarea interconexiunilor transfrontaliere și a piețelor regionale ar trebui, prin urmare, să constituie una din competențele cele mai importante ale autorităților de reglementare, în strânsă cooperare cu agenția, atunci când este cazul.~~

↓ 2009/72/CE considerentul 7

~~Comunicarea Comisiei din 10 ianuarie 2007 intitulată „O politică energetică pentru Europa” a subliniat importanța finalizării pieței interne a energiei electrice și a creării unor condiții de concurență echitabile pentru toate întreprinderile din domeniul energiei electrice stabilite în Comunitate. Comunicările Comisiei din 10 ianuarie 2007 intitulate: „Perspectivile pentru piața internă a gazelor naturale și a energiei electrice” și „Anchetă efectuată în temeiul articolului 17 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 în sectoarele europene ale gazelor naturale și energiei electrice (raport final)” au demonstrat că normele și măsurile actuale nu asigură cadrul necesar în vederea îndeplinirii obiectivului de a realiza o piață internă funcțională.~~

↓ 2009/72/CE considerentul 4

~~Cu toate acestea, în prezent, există obstacole în calea vânzării de energie electrică în condiții de egalitate, fără discriminare sau vreun dezavantaj în cadrul Comunității. În special, nu există încă în fiecare stat membru un acces nediscriminatoriu la rețea și nici niveluri de supraveghere exercitate de autoritățile de reglementare similare din punct de vedere al eficienței.~~

↓ 2009/72/CE considerentul 41

~~Statele membre sau, atunci când un stat membru a stabilit astfel, autoritatea de reglementare, ar trebui să încurajeze dezvoltarea de contracte de furnizare întreruptibilă.~~

↓ 2009/72/CE considerentul 6

~~O piață internă a energiei electrice funcțională ar trebui să ofere producătorilor stimulente adecvate pentru investiții în noi tehnologii de producere de energie electrică, inclusiv din surse regenerabile de energie, acordând o atenție deosebită celor mai izolate țări și regiuni de pe piața energiei electrice a Comunității. O piață funcțională ar trebui, de asemenea, să ofere consumatorilor măsurile adecvate pentru promovarea unei utilizări mai eficiente a energiei, siguranța alimentării cu energie fiind o condiție prealabilă.~~

↓ 2009/72/CE considerentul 32

~~Este necesară luarea unor măsuri suplimentare în vederea asigurării unor tarife transparente și nediscriminatorii pentru accesul la rețele. Aceste tarife ar trebui să fie aplicabile tuturor utilizatorilor de sistem, fără nicio discriminare.~~

↓ 2009/72/CE considerentul 20

~~Pentru a dezvolta concurența pe piața internă a energiei electrice, clienții mari necasnici ar trebui să fie în măsură să-și aleagă furnizorii, precum și să încheie contracte cu mai mulți furnizori pentru a-și asigura consumul de energie electrică. Această categorie de clienți ar trebui să fie protejată împotriva clauzelor de exclusivitate, care au ca efect excluderea ofertelor concurente și/sau complementare.~~

↓ 2009/72/CE considerentul 51

~~Interesele consumatorilor ar trebui să se afle în centrul prezentei directive, iar calitatea serviciilor ar trebui să reprezinte una dintre principalele responsabilități ale întreprinderilor din sectorul energiei electrice. Drepturile actuale ale consumatorilor trebuie să fie consolidate și garantate și ar trebui să includă o mai mare transparență. Protecția consumatorilor ar trebui să garanteze că toți consumatorii din spațiul comunitar extins beneficiază de o piață competitivă. Respectarea drepturilor consumatorilor ar trebui asigurată de statele membre sau, atunci când un stat membru a stabilit astfel, de autoritățile de reglementare.~~

↓ 2009/72/CE considerentul 29

~~Pentru a evita impunerea unei sarcini financiare și administrative disproporționate asupra micilor operatori de distribuție, statele membre ar trebui să aibă posibilitatea, după caz, de a excepta întreprinderile în cauză de la cerințele juridice privind separarea distribuției.~~

↓ 2009/72/CE considerentul 28

~~În cazul sistemelor mici, poate fi necesar ca asigurarea furnizării de servicii de sistem să fie asigurată de către operatori de transport și de sistem interconectați la sistemele mici.~~

↓ 2009/72/CE considerentul 10

~~Normele privind separarea juridică și funcțională, prevăzute în Directiva 2003/54/CE, nu au condus, cu toate acestea, la separarea efectivă a operatorilor de transport și de sistem. Astfel, în cadrul reuniunii din 8 și 9 martie 2007, Consiliul European a invitat Comisia să elaboreze propuneri legislative în vederea „separării efective a activităților de furnizare și producere de activitățile legate de exploatarea rețelelor”.~~

↓ 2009/72/CE considerentul 13

~~Definiția termenului „control” este preluată din Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi (Regulamentul CE privind concentrările economice)⁴⁰.~~

↓ 2009/72/CE considerentul 43

~~Aproape toate statele membre au optat pentru asigurarea concurenței pe piața producerii de energie electrică printr-o procedură de autorizare transparentă. Cu toate acestea, statele membre ar trebui să garanteze posibilitatea contribuției la siguranța alimentării prin lansarea unei proceduri de ofertare sau a unei proceduri echivalente, în cazul în care capacitatea de producere de energie electrică asigurată pe baza procedurii de autorizare nu este suficientă. În interesul protecției mediului și al promovării noilor tehnologii tinere, statele membre ar trebui să aibă posibilitatea de a iniția o procedură de ofertare pentru obținerea de noi capacități, pe baza unor criterii publicate. Noile capacități includ, între altele, energie electrică din surse de energie regenerabile și din surse de producere combinată a energiei electrice și termice.~~

↓ 2009/72/CE considerentul 33

~~Directiva 2003/54/CE a introdus obligativitatea, pentru statele membre, de a institui autorități de reglementare cu competențe specifice. Cu toate acestea, experiența arată că eficacitatea~~

⁴⁰

JO L 24, 29.1.2004 p. 1.

~~reglementării este, adesea, afectată de lipsa de independență a autorităților de reglementare față de autoritățile publice centrale, precum și de insuficiența competențelor de care dispun și de puterea limitată de decizie. Din acest motiv, Consiliul European, reunit la 8 și 9 martie 2007, a invitat Comisia să elaboreze propuneri legislative care să prevadă o mai bună armonizare a competențelor autorităților de reglementare naționale și consolidarea independenței acestora. Ar trebui să fie posibil ca aceste autorități de reglementare naționale să poată să acopere atât sectorul energiei electrice, cât și pe cel al gazelor naturale.~~

↓ 2009/72/CE considerentul 38

~~Orice armonizare a competențelor autorităților de reglementare naționale ar trebui să includă competența acestora de a prevedea stimulente pentru întreprinderile din domeniul energiei electrice, de a impune sancțiuni eficace, proporționale și cu efect de descurajare întreprinderilor din domeniul energiei electrice sau de a propune ca o instanță competentă să impună astfel de sancțiuni. În plus, autoritățile de reglementare ar trebui să aibă competența de a solicita informații relevante din partea întreprinderilor, de a întreprinde investigații adecvate și suficiente, precum și de a soluționa litigii.~~

↓ 2009/72/CE considerentul 61

~~Autoritățile de reglementare ar trebui de asemenea să furnizeze informații privind piața, pentru a permite Comisiei să își exerce rolul de a urmări și monitoriza piața internă a energiei electrice și evoluția acesteia pe termen scurt, mediu și lung, inclusiv aspecte precum capacitatea de producere, diferitele surse de producere, infrastructurile de transport și distribuție, calitatea serviciilor, comerțul transfrontalier, gestionarea congestiilor, investițiile, prețurile de pe piața angro și de pe piața cu amănuntul, lichiditatea pieței, precum și îmbunătățirile în materie de eficiență și de protecție a mediului. Autoritățile de reglementare naționale ar trebui să informeze autoritățile din domeniul concurenței și Comisia cu privire la statele membre în care prețurile denaturează concurența și buna funcționare a pieței.~~

↓ 2009/72/CE considerentul 42

~~Toate sectoarele industriale și comerciale din Comunitate, inclusiv întreprinderile mici și mijlocii, precum și toți cetățenii Uniunii care beneficiază de avantajele economice ale pieței interne ar trebui, de asemenea, să poată beneficia de un nivel înalt de protecție a consumatorilor și, în special, clienții casnici, precum și întreprinderile mici, atunci când statele membre consideră oportun acest lucru, ar trebui să aibă posibilitatea de a beneficia de garanții specifice serviciului public, în special în ceea ce privește siguranța alimentării și tarifele rezonabile, din motive de echitate, competitivitate și, indirect, pentru crearea de locuri de muncă. Clienții în cauză ar trebui să beneficieze, de asemenea, de posibilitatea de a alege, de echitate, de reprezentare și de mecanisme de soluționare a litigiilor.~~

↓ 2009/72/CE considerentul 45

~~Statele membre ar trebui să asigure clienților casnici și, atunci când statele membre consideră oportun acest lucru, întreprinderilor mici, dreptul de a se alimenta cu energie electrică de o~~

calitate bine definită, la prețuri clar comparabile, transparente și rezonabile. Pentru a menține serviciile publice la un standard ridicat în cadrul Comunității, este necesar ca statele membre să comunice periodic Comisiei toate măsurile luate în vederea realizării obiectivelor prezentei directive. Comisia ar trebui să publice periodic un raport de analiză a măsurilor luate la nivel național pentru atingerea obiectivelor de serviciu public și pentru compararea eficacității acestora, pentru a formula recomandări privind măsurile care trebuie luate la nivel național în vederea asigurării unor standarde ridicate ale serviciului public. Este necesar ca statele membre să ia măsurile necesare pentru protejarea consumatorilor vulnerabili în contextul pieței interne a energiei electrice. Aceste măsuri pot fi diferite în funcție de situația specifică din statele membre în cauză și pot cuprinde măsuri specifice legate de plata facturilor de energie electrică sau măsuri mai generale luate în cadrul sistemului de asigurări sociale. Atunci când se furnizează un serviciu universal și micilor întreprinderi, măsurile pentru asigurarea furnizării acestui serviciu universal pot fi diferite în funcție de faptul dacă se concentrează pe clienții casnici sau pe întreprinderile mici.

↓ 2009/72/CE considerentul 46

Respectarea cerințelor de serviciu public reprezintă un element esențial al prezentei directive și este important ca standarde comune minime, respectate de către toate statele membre, să fie stabilite de prezenta directivă, având în vedere obiectivele legate de protecția consumatorilor, siguranța alimentării, protecția mediului și niveluri echivalente de concurență în toate statele membre. Este important ca cerințele de serviciu public să poată fi interpretate la nivel național, având în vedere condițiile naționale, și cu respectarea legislației comunitare.

↓ 2009/72/CE considerentul 50

Cerințele de serviciu public, inclusiv cele privind serviciul universal, și standardele comune minime care rezultă din acestea necesită o mai bună consolidare pentru a se asigura faptul că toți consumatorii, în special cei vulnerabili, pot beneficia de pe urma concurenței și a prețurilor echitabile. Obligațiile de serviciu public ar trebui definite la nivel național, ținând seama de circumstanțele naționale; legislația comunitară ar trebui totuși respectată de către statele membre. Cetățenii Uniunii, precum și întreprinderile mici și mijlocii, atunci când statele membre consideră oportun acest lucru, ar trebui să aibă posibilitatea de a beneficia de pe urma obligațiilor specifice serviciului public, în special în ceea ce privește siguranța alimentării și prețuri rezonabile. Un aspect esențial în ceea ce privește alimentarea consumatorilor îl reprezintă accesul la date obiective și transparente privind consumul. În consecință, consumatorii ar trebui să aibă acces la datele proprii privind consumul, prețurile asociate și costurile serviciilor, astfel încât să poată invita concurenții să le prezinte o ofertă pe baza acestora. Consumatorii ar trebui, de asemenea, să aibă dreptul de a fi informați în mod corespunzător cu privire la consumul lor de energie. Plățile anticipate ar trebui să reflecte consumul probabil de energie electrică iar diferitele sisteme de plată ar trebui să fie nediscriminatorii. Informațiile privind costurile energiei, furnizate consumatorilor la intervale de timp suficient de frecvente, vor stimula economisirea de energie, deoarece oferă clienților date care reflectă direct efectele pe care investițiile lor le au avut asupra eficienței energetice și efectele schimbărilor comportamentului de consum. În acest sens, aplicarea deplină a Directivei 2006/32/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2006 privind

~~eficiența energetică⁴¹ la utilizatorii finali și serviciile energetice va contribui la reducerea costurilor energetice ale consumatorilor.~~

↓ 2009/72/CE considerentele 64 și 65

~~Măsurile necesare pentru punerea în aplicare a prezentei directive ar trebui să se adopte în conformitate cu Decizia 1999/468/CE a Consiliului din 28 iunie 1999 de stabilire a normelor de exercitare a competențelor de executare conferite Comisiei⁴².~~

~~Comisia ar trebui, în special, să fie împuternicită, să adopte liniile directoare necesare pentru a se asigura un grad minim de armonizare necesar în vederea realizării obiectivului prezentei directive. Deoarece măsurile respective au un domeniu general de aplicare și sunt destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentei directive prin completarea acestora cu noi elemente neesențiale, acestea trebuie să se adopte în conformitate cu procedura de reglementare cu control prevăzută la articolul 5a din Decizia 1999/468/CE.~~

↓ 2009/72/CE considerentul 66

~~În conformitate cu punctul 34 din Acordul interinstituțional pentru o mai bună legislație⁴³, statele membre sunt încurajate să stabilească, în interesul lor și în interesul Comunității, propriile tabele care să ilustreze, pe cât posibil, corespondența dintre prezenta directivă și măsurile de transpunere, și să le facă publice.~~

↓ 2009/72/CE considerentul 25

~~Siguranța alimentării cu energie electrică reprezintă un element esențial pentru siguranța publică și este, prin urmare, indisolubil legată de funcționarea eficientă a pieței interne a energiei electrice și de integrarea piețelor izolate ale energiei electrice din statele membre. Energia electrică nu poate ajunge la cetățenii Uniunii decât prin intermediul rețelilor. Buna funcționare a piețelor energiei electrice și, în special, a rețelilor și a altor active asociate alimentării cu energie electrică sunt esențiale pentru siguranța publică, pentru competitivitatea economiei și pentru bunăstarea cetățenilor Uniunii. Prin urmare, nu ar trebui să se permită persoanelor din țări terțe să controleze un sistem de transport sau un operator de transport și de sistem decât dacă respectă cerințele în materie de separare efectivă care se aplică în cadrul Comunității. Fără a aduce atingere obligațiilor internaționale ale Comunității, Comunitatea consideră că sectorul sistemelor de transport de energie electrică este un sector de maximă importanță pentru Comunitate și, prin urmare, sunt necesare măsuri de salvagardare suplimentare în ceea ce privește menținerea siguranței alimentării cu energie electrică a Comunității, în scopul evitării oricăror amenințări la adresa ordinii și siguranței publice din Comunitate și a bunăstării cetățenilor Uniunii. Siguranța alimentării cu energie electrică a~~

⁴¹ JO L 114, 27.4.2006, p. 64.

⁴² JO L 184, 17.7.1999, p. 23.

⁴³ JO C 321, 31.12.2003, p. 1.

~~Comunității necesită, în special, o evaluare a independenței exploatării rețelei, a nivelului de dependență a Comunității și a fiecărui stat membru în parte de alimentarea cu energie provenind din țări terțe și a regimului comerțului interior și exterior cu energie și a investițiilor în domeniul energiei într-o anumită țară terță. Prin urmare, siguranța alimentării ar trebui evaluată din perspectiva circumstanțelor de fapt caracteristice fiecărui caz, precum și din perspectiva drepturilor și obligațiilor care reies din dreptul internațional, în special din acordurile internaționale dintre Comunitate și țara terță în cauză. După caz, Comisia este încurajată să prezinte recomandări privind negocierea acordurilor relevante cu țările terțe, care abordează siguranța alimentării cu energie a Comunității, sau să includă chestiunile necesare în cadrul altor negocieri cu țările terțe respective.~~

↓ 2009/72/CE considerentul 35

~~Pentru a asigura accesul efectiv la piață al tuturor actorilor de pe piață, inclusiv al noilor intrați, este necesară crearea unor mecanisme de echilibrare nediscriminatorii și care să reflecte costurile. În acest sens, imediat ce piața energiei electrice devine suficient de lichidă, accesul efectiv la piață ar trebui să fie realizat prin crearea unor mecanisme de piață transparente pentru furnizarea și cumpărarea de energie electrică, necesare în vederea echilibrării. În absența unei piețe lichide, autoritățile de reglementare naționale ar trebui să joace un rol activ pentru a garanta faptul că tarifele de echilibrare sunt nediscriminatorii și reflectă costurile. În același timp, ar trebui oferite stimulente adecvate pentru a echilibra intrările și ieșirile de energie electrică și pentru a nu periclitiza sistemul. Operatorii de transport și de sistem ar trebui să faciliteze participarea clienților finali și a intermediarilor care reunește mai mulți clienți finali la piețele de rezerve de energie și echilibrare.~~

↓ 2009/72/CE considerentele 39 și 40

~~Piața internă a energiei electrice suferă din pricina lipsei de lichiditate și de transparență, ceea ce împiedică alocarea eficientă a resurselor, operațiunile de acoperire în vederea limitării riscurilor și pătrunderea de noi concurenți pe piață. Este necesară consolidarea concurenței și a siguranței alimentării prin facilitarea integrării de noi centrale electrice în rețeaua electrică în toate statele membre, cu încurajarea, în special, a noilor intrați pe piață. Încrederea în piață, lichiditatea acesteia și numărul de participanți pe piață trebuie să crească, fiind necesară în acest scop creșterea supravegherii exercitate de autoritățile de reglementare asupra întreprinderilor active în sectorul alimentării cu energie electrică. Aceste cerințe nu aduc atingere legislației comunitare în domeniul piețelor financiare și sunt compatibile cu aceasta. Autoritățile de reglementare din domeniul energiei și autoritățile de reglementare din domeniul piețelor financiare trebuie să coopereze pentru a permite o vedere de ansamblu a fiecăreia dintre aceste autorități asupra piețelor în cauză.~~

~~Înainte de adoptarea de către Comisie a liniilor directoare care definesc cerințele în materie de evidență a datelor, Agenția pentru cooperarea autorităților de reglementare în domeniul energiei înființată prin Regulamentul (CE) nr. 713/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 de instituire a unei Agenții pentru cooperarea autorităților de~~

~~reglementare din domeniul energiei (⁴⁴) („agenția”), și Comitetul autorităților europene de reglementare a piețelor valorilor mobiliare („CESR”), înființat prin Decizia 2009/77/CE a Comisiei (⁴⁵), ar trebui să analizeze împreună conținutul respectivelor linii directoare și să facă recomandări Comisiei cu privire la conținutul acestora. Agenția și CESR ar trebui să coopereze, de asemenea, în scopul analizării și recomandării cu privire la necesitatea de a supune tranzacțiile cu contracte de furnizare de energie electrică și cu instrumente derivate din domeniul energiei electrice unor cerințe de transparență înainte și/sau după tranzacționare și, în caz afirmativ, cu privire la conținutul respectivelor obligații.~~

↓ 2009/72/CE considerentul 44

~~În interesul siguranței alimentare, este necesar să se monitorizeze echilibrul dintre cerere și ofertă în fiecare stat membru și să se întocmească un raport privind situația la nivel comunitar, luându-se în considerare capacitatea de interconexiune între zone. Această monitorizare ar trebui să fie realizată în timp util, pentru a permite luarea unor măsuri corespunzătoare, în cazul în care siguranța alimentării este compromisă. Construirea și întreținerea infrastructurii necesare a rețelelor, inclusiv a capacității de interconexiune, ar trebui să contribuie la asigurarea stabilității alimentare cu energie electrică. Întreținerea și construirea infrastructurii necesare a rețelelor, inclusiv a capacității de interconexiune și a producerii descentralizate de energie electrică, constituie elemente importante pentru asigurarea stabilității alimentare cu energie electrică.~~

↓ 2009/72/CE considerentul 58

~~În vederea instituirii unei piețe interne a energiei electrice, statele membre ar trebui să promoveze integrarea piețelor lor naționale și cooperarea între operatorii de sistem la nivelul Comunității și la nivel regional, încorporând și sistemele izolate care formează insule de energie electrică care există încă în prezent în Comunitate.~~

⁴⁴ ~~JO L 211, 14.8.2009, p. 1.~~

⁴⁵ ~~JO L 025, 29.1.2009, p. 18.~~

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

CAPITOLUL I

OBIECT, ~~DOMENIU DE APLICARE~~ ȘI DEFINIȚII

Articolul 1

Obiectul și ~~domeniul de aplicare~~

Prezenta directivă stabilește norme comune pentru producerea, transportul, distribuția ⇒ , stocarea ⇐ și furnizarea energiei electrice, precum și dispoziții privind protecția consumatorilor, în vederea ~~îmbunătățirii și integrării~~ ⇒ creării, în Uniune, ⇐ ~~a unor piețelor de ale energiei~~ ⇒ electrice cu adevărat integrate ⇐, competitive, ⇒ axate pe consumator și flexibile ⇐ ~~conectate printr-o rețea comună, în Comunitate.~~ ⇒ Prin valorificarea avantajelor unei piețe integrate, directiva urmărește să asigure prețuri la energia electrică accesibile pentru consumatori, un grad înalt de siguranță a alimentării cu energie electrică și o tranziție lină către un sistem energetic decarbonizat ⇐. Prezenta directivă stabilește ~~normele~~ ⇒ cheie ⇐ referitoare la organizarea și funcționarea sectorului ☒ european al ☒ energiei electrice, ⇒ în special norme privind abilitarea și protecția consumatorilor, privind ⇐ accesul deschis la ~~piața~~ ⇒ integrată ⇐, ⇒ privind accesul terților la infrastructura de transport și de distribuție, privind separarea drepturilor de proprietate și privind autoritățile naționale de reglementare independente ⇐ ~~criteriile și procedurile aplicabile cererilor de ofertă și acordării de autorizații și exploatarea sistemelor. Directiva stabilește, în același timp, obligațiile de serviciu universal și drepturile consumatorilor de energie electrică și clarifică obligațiile privind concurența.~~

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

~~71.~~ „client” înseamnă clientul angro și final de energie electrică;

~~82.~~ „client angro” înseamnă persoana fizică sau juridică care cumpără energie electrică în vederea revânzării în interiorul sau în exteriorul sistemului în cadrul căruia este stabilită;

~~93.~~ „client final” înseamnă clientul care cumpără energie electrică pentru uz propriu;

~~104.~~ „client casnic” înseamnă clientul care cumpără energie electrică pentru propriul consum casnic, exclusiv activități comerciale sau profesionale;

~~115.~~ „client necasnic” înseamnă ~~persoanele~~ persoană fizică sau juridică ~~care~~ cumpără energie electrică nedestinată propriului consum casnic, inclusiv producători ⇒ , clienți industriali, întreprinderi mici și mijlocii, societăți ⇐ și clienți angro;

~~12.~~ „client eligibil” înseamnă ~~clientul care este liber să își aleagă furnizorul de la care cumpără energie electrică, în sensul articolului 33 din prezenta directivă;~~

↓ nou

6. „client activ” înseamnă un client sau un grup de clienți ce acționează împreună care consumă, stochează sau vând energie electrică produsă în spațiile pe care le dețin, inclusiv prin agregatori, sau care participă la programe de consum dispecerizabil sau de eficiență energetică, cu condiția ca aceste activități să nu constituie principala lor activitate comercială sau profesională;

7. „comunitate energetică locală” înseamnă o cooperativă, o asociație, un parteneriat, o organizație non-profit sau o altă entitate juridică care este controlată efectiv de acționari sau membri locali, în general axată pe valoare și nu pe profit, implicată în producerea distribuită și în desfășurarea, la nivel local, a unor activități de operator de distribuție, de furnizor sau de agregator, inclusiv la nivel transfrontalier;

↓2009/72/CE

~~198.~~ „furnizare” înseamnă vânzarea, inclusiv revânzarea, de energie electrică către clienți;

~~329.~~ „contract de furnizare a energiei electrice” înseamnă un contract pentru furnizarea de energie electrică, dar care nu cuprinde un instrument derivat din domeniul energiei electrice;

~~3310.~~ „instrument derivat din domeniul energiei electrice” înseamnă un instrument financiar menționat la punctele 5, 6 sau 7 din secțiunea C a anexei I la Directiva 2004/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului ~~din 21 aprilie 2004 privind piețele instrumentelor financiare~~⁴⁶, care are legătură cu domeniul energiei electrice;

↓ nou

11. „contract de furnizare a energiei electrice cu prețuri dinamice” înseamnă un contract de furnizare a energiei electrice între un furnizor și un client final care reflectă prețul pe piața la vedere, inclusiv pe piața pentru ziua următoare, la intervale cel puțin egale cu frecvența închiderii pieței;

12. „comision de reziliere a contractului” înseamnă orice comision sau penalizare impusă clienților de către furnizori sau agregatori pentru retragerea dintr-un contract de furnizare de energie electrică sau de servicii;

13. „comision de schimbare a furnizorului” înseamnă orice comision sau penalizare impusă, direct sau indirect, clienților de către furnizori sau operatori de sistem pentru schimbarea furnizorilor, inclusiv comisioanele de reziliere a contractului;

14. „agregator” înseamnă un participant la piață care combină sarcinile mai multor clienți sau energia electrică produsă de mai multe surse în vederea vânzării, a cumpărării sau a licitării pe orice piață a energiei organizată;

15. „agregator independent” înseamnă un agregator care nu este afiliat unui furnizor sau niciunui alt participant la piață;

⁴⁶ Directiva 2004/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind piețele instrumentelor financiare (JO L 145, 30.4.2004, p. 1).

16. „consum dispecerizabil” înseamnă modificarea sarcinii electrice de către clienții finali față de modelele lor normale sau curenți de consum ca reacție la semnalele pieței, inclusiv la prețurile energiei electrice care variază în funcție de oră sau la stimulentele financiare, sau ca reacție la acceptarea ofertei clientului final, în mod individual sau prin agregare, de a vinde reducerea sau creșterea cererii la un anumit preț pe piețele organizate definite în Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1348/2014 al Comisiei⁴⁷;

17. „contor convențional” înseamnă un contor analog sau un contor electronic care nu are capacitatea atât de a transmite, cât și de a primi date;

18. „sistem de contorizare inteligentă” înseamnă un sistem electronic care poate măsura consumul de energie oferind mai multe informații decât un contor convențional și care poate transmite și primi date în scopuri de informare, monitorizare și control, utilizând o formă de comunicații electronice;

19. „interoperabilitate” înseamnă, în contextul contorizării inteligente, capacitatea a două sau mai multe rețele, sisteme, dispozitive, aplicații sau componente energetice sau de comunicații care lucrează în corelație de a schimba și de a utiliza informații în vederea îndeplinirii funcțiilor prevăzute;

20. „timp aproape real” înseamnă, în contextul contorizării inteligente, timpul, de obicei de ordinul secundelor, care trece de la înregistrarea datelor și prelucrarea lor automată la transmiterea lor în scop informativ sau în scopul de a fi utilizate;

21. „cele mai bune tehnici disponibile” înseamnă, în contextul protecției și securității datelor într-un mediu de contorizare inteligentă, stadiul cel mai eficient și mai avansat în dezvoltarea activităților și a metodelor lor de operare, care indică adecvarea practică a unor tehnici specifice, menite să prevină sau să reducă riscurile la adresa vieții private, a datelor cu caracter personal și a securității, de a furniza, în principiu, temeiul pentru respectarea cadrului Uniunii în materie de protecție a datelor;

↓ 2009/72/CE
⇒ nou

~~522.~~ „distribuție” înseamnă transportul de energie electrică în rețele de distribuție de înaltă, medie și joasă tensiune, în vederea livrării energiei electrice către clienți, dar fără a include și furnizarea;

~~623.~~ „operator de distribuție” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care răspunde de exploatarea, de întreținerea și, dacă este necesar, de dezvoltarea sistemului de distribuție într-o anumită zonă și, după caz, a interconexiunilor acestuia cu alte sisteme, precum și de asigurarea capacității pe termen lung a sistemului de a satisface un nivel rezonabil al cererii de distribuție de energie electrică;

~~2924.~~ „~~gestionare orientată către~~ eficiență energetică ~~și satisfacerea cererii~~” înseamnă
⇒ raportul dintre performanța, serviciile, bunurile sau energia obținute și energia consumată în acest scop ⇐ ~~o abordare globală sau integrată, având scopul de a influența volumul și ritmul consumului de energie electrică în vederea reducerii consumului de energie primară și~~

⁴⁷ Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1348/2014 al Comisiei din 17 decembrie 2014 privind raportarea de date, pentru punerea în aplicare a articolului 8 alineatele (2) și (6) din Regulamentul (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului privind integritatea și transparența pieței angro de energie (JO L 363, 18.12.2014, p. 121).

~~a vârfurilor de sarcină, prin acordarea de prioritate investițiilor în măsuri de eficiență energetică sau în alte măsuri, cum ar fi contractele de furnizare întreruptibilă, față de investițiile pentru creșterea capacității de producere, în cazul în care primele reprezintă opțiunea cea mai eficientă și economică, luându-se în considerare efectul pozitiv al reducerii consumului de energie asupra mediului, precum și aspectele legate de siguranța alimentării și costurile de distribuție conexe;~~

~~3025. „⇨ energie din ⇨ surse de energie regenerabile” înseamnă ⇨ energie din ⇨ surse de energie nefosilăe regenerabile ⇨ , în speță ⇨ (energie eoliană, solară ⇨ (solară termică și solară fotovoltaică) ⇨, geotermală, ⇨ căldură ambientă, hidroenergie și energie a mareelor, a oceanelor ⇨, a valurilor, ⇨ precum și combustibili regenerabili: biocombustibili, biolichide, biogaz, biocombustibili solizi și deșeuri combustibile de origine regenerabilă ⇨ a mareelor, hidroenergie, biomasă, gaze provenite din descompunerea deșeurilor, gaze provenite de la instalațiile de tratare a apelor uzate și biogaz);~~

~~3126. „producere distribuită” înseamnă centralele de producție conectate la sistemul de distribuție;~~

⇩ nou

27. „punct de reîncărcare” înseamnă o interfață care este capabilă să încarce, pe rând, câte un vehicul electric sau să schimbe, pe rând, câte o baterie a unui vehicul electric;

↓ 2009/72/CE (adaptat)
⇨ nou

~~328. „transport” înseamnă transportul de energie electrică în rețeaua de foarte înaltă și de înaltă tensiune, interconectată în scopul transmiterii~~ ☒ livrării ☒ energiei electrice către clienții finali sau către distribuitori, dar fără a include și furnizarea;

429. „operator de transport și de sistem” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care răspunde de exploatarea, de întreținerea și, dacă este necesar, de dezvoltarea sistemului de transport într-o anumită zonă și, după caz, a interconexiunilor acestuia cu alte sisteme, precum și de asigurarea capacității pe termen lung a sistemului de a satisface un nivel rezonabil al cererii de transport de energie electrică;

~~1830. „utilizator al sistemului” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care~~ alimentează un sistem de transport sau de distribuție sau care este deservită de un astfel de sistem;

431. „producere” înseamnă producerea de energie electrică;

232. „producător” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care produce energie electrică;

~~1333. „interconexiune” înseamnă ⇨ o linie electrică ce traversează sau trece peste o graniță dintre zone de ofertare, dintre state membre sau, până la granița jurisdicției UE, dintre state membre și țări terțe ⇨ echipamentul folosit pentru interconectarea sistemelor electrice;~~

1434. „sistem interconectat” înseamnă mai multe sisteme de transport și de distribuție legate între ele prin intermediul uneia sau mai multor interconexiuni;

~~1535. „linie directă” înseamnă fie o linie electrică care leagă un amplasament de producție izolat de un client izolat, fie o linie electrică care leagă un producător și un furnizor de energie~~

electrică în scopul alimentării directe a unităților și filialelor proprii, precum și a clienților eligibili;

~~25. „planificare pe termen lung” înseamnă planificarea necesarului de investiții în capacități de producere, de transport și de distribuție pe termen lung, în scopul de a satisface cererea de energie electrică a sistemului și de a garanta continuitatea furnizării către clienți;~~

~~2636. „mic sistem izolat” înseamnă orice sistem cu un consum mai mic de 3 000 GWh în anul 1996, în care cazul căruia mai puțin de 5 % din consumul anual se obține prin interconectarea cu alte sisteme;~~

~~27. „microsistem izolat” înseamnă orice sistem cu un consum mai mic de 500 GWh în anul 1996, fără a fi interconectat cu alte sisteme;~~

~~16. „ordinea de prioritate economică” înseamnă ierarhizarea surselor de alimentare cu energie electrică după criterii economice;~~

~~1737. „serviciu de sistem” înseamnă orice serviciu necesar pentru exploatarea sistemelor de transport și/sau de distribuție, ⇨ inclusiv serviciile de echilibrare și serviciile de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței, dar nu și managementul congestiilor ⇐;~~

↕ nou

38. „serviciu de sistem care nu are ca scop stabilitatea frecvenței” înseamnă un serviciu utilizat de un operator de transport și de sistem sau de un operator de distribuție pentru reglajul tensiunii în regim staționar, pentru injecții rapide de curent reactiv, pentru inerție și capacitatea de pornire cu surse proprii;

39. „centru operațional regional” înseamnă centrul operațional regional definit la articolul 32 din [reformarea Regulamentului 714/2009 propusă prin COM(2016)861/2];

↓ 2009/72/CE (adaptat)

~~2040. „întreprindere integrată din domeniul energiei electrice” înseamnă o întreprindere integrată vertical sau orizontal;~~

~~2141. „întreprindere integrată vertical” înseamnă o întreprindere sau un grup de întreprinderi din domeniul energiei electrice în care aceeași persoană sau aceleași persoane este (sunt) îndreptățită (îndreptățite), direct sau indirect, să exercite controlul și o întreprindere sau un grup de întreprinderi care desfășoară cel puțin una dintre activitățile de transport sau de distribuție și cel puțin una dintre activitățile de producere sau de furnizare de energie electrică;~~

~~2242. „întreprindere conexă” înseamnă o întreprindere afiliată, în sensul articolului 2 punctul 12 din Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului⁴⁸ 41 din a șaptea Directivă 83/349/CEE a Consiliului din 13 iunie 1983, în temeiul articolului 44 alineatul litera (g) 113 din tratat, privind conturile consolidate 114, și/sau o întreprindere asociată, în~~

⁴⁸ Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi, de modificare a Directivei 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului (JO L 182, 29.6.2013, p. 19).

~~sensul articolului 33 alineatul (1) din directiva menționată, și/sau o întreprindere care aparține aceluiași acționar;~~

~~2343.~~ „întreprindere integrată orizontal” înseamnă o întreprindere care desfășoară cel puțin una dintre următoarele activități: producere în scopul vânzării, transport, distribuție sau furnizare a energiei electrice, precum și o altă activitate fără legătură cu sectorul energiei electrice;

~~3444.~~ „control” înseamnă orice drepturi, contracte sau orice alte mijloace care conferă, separat sau în combinație, ținând cont de circumstanțele de drept sau de fapt implicate, posibilitatea exercitării unei influențe decisive asupra unei întreprinderi, în special prin:

- (a) dreptul de proprietate sau dreptul de folosință integrală sau parțială asupra activelor unei întreprinderi;
- (b) drepturi sau contracte care conferă o influență decisivă asupra structurii, voturilor sau deciziilor organelor unei întreprinderi;

~~3545.~~ „întreprindere din domeniul energiei electrice” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care desfășoară cel puțin una dintre următoarele activități: producere, transport, distribuție, furnizare sau cumpărare de energie electrică și care are atribuții comerciale, tehnice și/sau de întreținere legate de aceste activități, ~~dar nu implică~~ ☒ fără a include însă ☒ clienții finali;

~~24. „procedură de ofertare” înseamnă procedura prin care cerințele suplimentare și capacitatea de producere planificată a fi înlocuită sunt acoperite prin furnizări din capacități de producere de energie noi sau existente;~~

~~2846.~~ „siguranță” înseamnă atât siguranța alimentării ☒ cu energie electrică ☒ și a furnizării de energie electrică, cât și siguranța tehnică;

↓ nou

47. „stocare de energie” înseamnă, în sistemul de energie electrică, păstrarea unei cantități de energie electrică produsă până la momentul utilizării, fie ca energie finală, fie transformată în alt vector energetic.

CAPITOLUL II

NORME GENERALE DE ORGANIZARE A SECTORULUI

↓ nou

Articolul 3

O piață a energiei electrice competitive, axată pe consumator, flexibilă și nediscriminatorie

- (1) Statele membre se asigură că legislațiile lor naționale nu împiedică în mod nejustificat fluxurile transfrontaliere de energie electrică, participarea consumatorilor, inclusiv prin consumul dispecerizabil, investițiile în producerea flexibilă a energiei electrice, stocarea energiei, implementarea electromobilității sau dezvoltarea de noi interconexiuni, precum și că prețurile la energia electrică reflectă cererea și oferta reale.
 - (2) Statele membre se asigură că nu există obstacole nejustificate la intrarea pe piață și la ieșirea de pe piață a întreprinderilor producătoare de energie electrică și furnizoare de energie electrică.
-

↓ 2009/72/CE articolul 33
⇒ nou

Articolul ~~43~~3

⇒ Libertatea de a alege furnizorul de energie electrică ⇐ **Deschiderea piețelor și reciprocitatea**

- ~~(1)~~ Statele membre se asigură că ~~în categoria clienților eligibili sunt incluși~~ ⇒ toți clienții sunt liberi să își aleagă furnizorul de la care cumpără energie electrică. ⇐
- ~~(a) până la 1 iulie 2004, clienții eligibili astfel cum se prevede la articolul 19 alineatele (1) (3) din Directiva 96/92/CE. Statele membre publică în fiecare an, până la data de 31 ianuarie, criteriile de definire a acestor clienți eligibili;~~
- ~~(b) începând cu 1 iulie 2004, toți clienții, alții decât cei casnici;~~
- ~~(c) de la 1 iulie 2007, toți clienții.~~
- ~~(2) Pentru a evita un dezechilibru la deschiderea piețelor de energie electrică:~~
- ~~(a) contractele de furnizare a energiei electrice încheiate cu un client eligibil din sistemul unui alt stat membru nu sunt interzise în cazul în care respectivul client este considerat eligibil în ambele sisteme implicate; precum și~~

~~(b) în cazul în care tranzacția menționată la litera (a) este refuzată deoarece clientul este eligibil numai într-unul din cele două sisteme, Comisia poate obliga partea care refuză, luând în considerare situația de pe piață și interesul comun, să onoreze furnizarea solicitată, la cererea statului membru în care este stabilit clientul eligibil.~~

↴ nou

Articolul 5

Prețuri de furnizare bazate pe piață

- (1) Furnizorii de energie electrică sunt liberi să determine prețul la care furnizează energia electrică clienților. Statele membre iau măsurile corespunzătoare pentru a asigura concurența efectivă între furnizorii de energie electrică.
- (2) Statele membre asigură protecția clienților vulnerabili sau afectați de sărăcia energetică într-un mod care să-i vizeze direct, prin alte mijloace decât intervențiile publice în stabilirea prețurilor de furnizare a energiei electrice.
- (3) Prin derogare de la alineatele (1) și (2), statele membre care, la [OP: a se introduce data intrării în vigoare a prezentei directive], utilizează intervenții publice în stabilirea prețurilor de furnizare a energiei electrice către clienții vulnerabili sau afectați de sărăcia energetică pot continua să utilizeze astfel de intervenții publice până la [OP: a se introduce data - cinci ani de la intrarea în vigoare a prezentei directive]. Respectivă intervenții publice trebuie să urmărească un interes economic general, să fie clar definite, transparente, nediscriminatorii și verificabile și să garanteze accesul egal la clienți al întreprinderilor din domeniul energiei electrice din Uniune. Intervențiile nu trebuie să depășească ceea ce este necesar în vederea atingerii obiectivului de interes economic general pe care îl urmăresc, trebuie să aibă o durată limitată și să fie proporționale în ceea ce privește beneficiarii lor.
- (4) După [OP: a se introduce data - cinci ani de la intrarea în vigoare a prezentei directive], statele membre pot utiliza în continuare intervențiile publice în stabilirea prețurilor de furnizare a energiei electrice către clienții casnici vulnerabili în măsura în care este strict necesar să procedeze astfel din motive de extremă urgență. Intervențiile respective respectă condițiile prevăzute la alineatul (3).

Statele membre notifică Comisiei măsurile luate în conformitate cu primul paragraf în termen de o lună de la adoptarea acestora și le pot aplica imediat. Notificarea trebuie însoțită de o explicație a motivelor pentru care situația nu putea fi rezolvată satisfăcător cu ajutorul altor instrumente și a modului în care s-au determinat beneficiarii și durata măsurii. Notificarea se consideră completă dacă, în termen de două luni de la primirea acesteia sau de la primirea oricărei informații suplimentare solicitate, Comisia nu mai solicită alte informații.

Comisia poate lua o decizie prin care să solicite autorităților naționale să modifice sau să retragă măsurile în termen de două luni de la primirea unei notificări complete, în cazul în care consideră că nu se respectă cerințele prevăzute la primul paragraf. Termenul de luare a deciziei poate fi prelungit prin acordul atât al Comisiei, cât și al statului membru în cauză.

Intervenția publică aplicată în temeiul prezentului alineat se consideră valabilă atât timp cât Comisia nu a luat o decizie prin care să solicite autorităților naționale modificarea sau retragerea măsurii.

Articolul ~~632~~
Accesul terților

- (1) Statele membre asigură punerea în aplicare, pentru toți clienții ~~eligibili~~, a unui sistem de acces al terțelor părți la sistemele de transport și de distribuție. Acest sistem de acces, bazat pe tarife publicate, este pus în aplicare în mod obiectiv și fără discriminare între utilizatorii sistemului. Statele membre garantează că aceste tarife sau metodologiile care stau la baza calculării lor sunt aprobate înainte de intrarea lor în vigoare în conformitate cu articolul ~~5937~~ și că aceste tarife și metodologii, în cazul în care sunt aprobate doar metodologiile, sunt publicate înainte de intrarea lor în vigoare.
- (2) Operatorul de transport ☒ și de sistem ☒ sau de distribuție poate refuza accesul în cazul în care nu dispune de capacitățile necesare. Refuzul ~~trebuie motivat și justificat~~ ☒ se justifică ☒ în mod corespunzător, în special având în vedere articolul ~~39~~, și ~~bazat se întemeiază~~ pe criterii obiective, justificate din punct de vedere tehnic și economic. ~~Autoritățile de reglementare, în cazul în care statele membre au decis astfel, sau statele membre~~ ⇒ Statele membre sau, în cazul în care statele membre au decis astfel, autoritățile de reglementare ⇐ se asigură că aceste criterii sunt aplicate în mod consecvent și că utilizatorul sistemului căruia i-a fost refuzat accesul poate utiliza o procedură de soluționare a litigiilor. Autoritățile de reglementare garantează, de asemenea, dacă este cazul și dacă accesul este refuzat, că operatorul de transport și de sistem sau de distribuție oferă informații pertinente privind măsurile care ar fi necesare pentru consolidarea rețelei. ⇒ Informațiile respective se furnizează în toate cazurile în care s-a refuzat accesul la punctele de reîncărcare. ⇐ Părții care solicită aceste informații i se poate impune plata unei taxe rezonabile, care să reflecte costul furnizării informațiilor respective.

Articolul ~~734~~
Linii directe

- (1) Statele membre iau măsurile necesare pentru a permite:
- (a) tuturor producătorilor de energie electrică și întreprinderilor furnizoare de energie electrică stabilite pe teritoriul lor să alimenteze propriile unități, filiale și clienți ~~eligibili~~, prin intermediul unei linii directe, și
- (b) tuturor clienților ~~eligibili~~ stabiliți pe teritoriul lor să fie alimentați printr-o linie directă de către un producător și de către întreprinderile furnizoare.
- (2) Statele membre stabilesc criteriile de acordare a autorizațiilor de construire a liniilor directe pe teritoriul lor. Criteriile respective trebuie să fie obiective și nediscriminatorii.
- (3) Posibilitatea de a furniza energie electrică printr-o linie directă, prevăzută la alineatul (1) ~~din prezentul articol~~, nu afectează posibilitatea de a încheia contracte de furnizare a energiei electrice în conformitate cu articolul ~~632~~.

- (4) Statele membre pot condiționa autorizarea construirii unei linii directe fie de refuzul accesului la sistem în baza, după caz, a articolului ~~632~~, fie de deschiderea unei proceduri de soluționare a litigiilor~~3~~ în temeiul articolului ~~6037~~.
- (5) Statele membre pot refuza autorizarea unei linii directe, în cazul în care acordarea unei astfel de autorizații ar obstrucționa ☒ aplicarea ☒ dispozițiilor ☒ privind obligațiile de serviciu public în temeiul ☒ articolului ~~92~~. Refuzul se motivează în mod corespunzător.

Articolul ~~87~~

Procedura de autorizare pentru noile capacități

- (1) Pentru construirea de noi capacități de producere, statele membre adoptă o procedură de autorizare care se desfășoară după criterii obiective, transparente și nediscriminatorii.
- (2) Statele membre stabilesc criteriile de acordare a autorizațiilor pentru construirea de capacități de producere pe teritoriul lor. Pentru stabilirea ~~acestor~~ unor criterii adequate, statele membre iau în considerare:
- (a) siguranța și securitatea sistemelor electrice, a instalațiilor și a echipamentelor asociate;
 - (b) protecția sănătății și siguranței publice;
 - (c) protecția mediului;
 - (d) ocuparea terenurilor și alegerea amplasamentelor;
 - (e) utilizarea domeniului public;
 - (f) eficiența energetică;
 - (g) natura surselor primare;
 - (h) caracteristicile specifice solicitantului, cum ar fi capacitățile tehnice, economice și financiare;
 - (i) conformitatea cu măsurile adoptate în temeiul articolului ~~92~~;
 - (j) contribuția la crearea de capacități ☒ de producție ☒ pentru realizarea obiectivului global ~~comunitar~~ ☒ al Uniunii ☒ ~~potrivit căruia~~ energia din surse regenerabile să reprezinte cel puțin 20 % din consumul final brut de energie al ~~Comunității~~ ☒ Uniunii ☒ în 2020, obiectiv menționat la articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului ~~din 23 aprilie 2009 privind promovarea utilizării de energie din surse regenerabile~~⁴⁹ și
 - (k) ~~(k)~~ contribuția la crearea de capacități pentru reducerea emisiilor.
- (3) Statele membre se asigură că există proceduri de autorizare specifice pentru producerea mică și descentralizată și/sau producerea distribuită, care iau în considerare dimensiunea lor limitată și impactul lor potențial.

Statele membre pot elabora ~~linii directe~~ ☒ orientări ☒ pentru procedura de autorizare specifică. Autoritățile de reglementare naționale sau alte autorități

⁴⁹ Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (JO L 140, 5.6.2009, p. 16).

naționale competente, inclusiv autoritățile de planificare, revizuiesc aceste ~~linii~~ ~~directoare~~ ☒ orientări ☒ și pot recomanda modificări.

În cazul în care statele membre au decis utilizarea specifică a terenurilor care să permită proceduri aplicabile noilor proiecte majore de infrastructură în procesul de creare de capacități ☒ de producere ☒, acestea, după caz, includ construcția de noi capacități de producere în domeniul de aplicare al acestor proceduri și le aplică într-un mod nediscriminatoriu și într-un interval adecvat.

- (4) Procedurile și criteriile de autorizare sunt făcute publice. Solicitanții sunt informați cu privire la motivele oricărui refuz de acordare a autorizației. Motivele trebuie să fie obiective, nediscriminatorii, bine întemeiate și pe deplin fundamentate. De asemenea, solicitantului îi sunt puse la dispoziție căi de atac.

↓ nou

Articolul 9 Obligațiile de serviciu public

↓ 2009/72/CE articolul 3 alineatul (1)

- (1) Pe baza organizării lor instituționale și cu respectarea principiului subsidiarității, statele membre se asigură că, fără a aduce atingere alineatului (2), întreprinderile din domeniul energiei electrice funcționează în conformitate cu principiile prezentei directive, în vederea realizării unei piețe ~~de~~ energie electrice ~~ce~~ concurențiale, sigure și durabile din punctul de vedere al protecției mediului, și se abțin de la orice discriminare în ceea ce privește drepturile sau obligațiile acestor întreprinderi.

↓ 2009/72/CE articolul 3 alineatul (2) (adaptat)
⇒ nou

- (2) Ținând seama pe deplin de dispozițiile relevante din tratat, în special ~~de~~ articolul ~~86~~ 106 ☒, statele membre pot impune întreprinderilor din sectorul energiei electrice, în interesul economic general, obligații de serviciu public referitoare la siguranță, inclusiv siguranța alimentării ☒ cu energie electrică ☒, regularitatea, calitatea și prețul furnizărilor, precum și protecția mediului, inclusiv eficiența energetică, energia din surse regenerabile și protecția climei. Aceste obligații sunt clar definite, transparente, nediscriminatorii și ușor de verificat și garantează întreprinderilor ~~de energie electrică comunitare~~ ☒ din domeniul energiei electrice din Uniune ☒ accesul egal la consumatorii naționali. ~~În ceea ce privește siguranța alimentării și gestionarea orientată către eficiență energetică și satisfacerea cererii, precum și în vederea realizării obiectivelor de protecție a mediului și a obiectivelor privind energia din surse regenerabile menționate la prezentul alineat, statele membre pot pune în aplicare o planificare pe termen lung, luând în considerare posibilitatea accesului la sistem al terților.~~ ⇒ Obligațiile de serviciu

public care vizează stabilirea prețurilor de furnizare a energiei electrice respectă cerințele prevăzute la articolul 5. ↩

↓ 2009/72/CE articolul 3 alineatul (6) (adaptat)

- (3) ~~(6)~~ Acordarea de compensații financiare, alte forme de compensare sau drepturi exclusive de către un stat membru în vederea îndeplinirii obligațiilor prevăzute la ~~alineatul (2) și (3)~~ sau în vederea furnizării de servicii universale prevăzute la articolul 27 se realizează într-un mod nediscriminatoriu și transparent.
-

↓ 2009/72/CE articolul 3 alineatul (15)

- (4) ~~(15)~~ La punerea în aplicare a prezentei directive, statele membre informează Comisia cu privire la toate măsurile adoptate pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu universal și de serviciu public, inclusiv protecția consumatorului și protecția mediului, precum și cu privire la posibilul lor efect asupra concurenței pe plan național și internațional, indiferent dacă aceste măsuri necesită sau nu o derogare de la prezenta directivă. Statele membre notifică Comisia, la fiecare doi ani, cu privire la orice modificare adusă acestor măsuri, indiferent dacă respectivele modificări necesită sau nu o derogare de la prezenta directivă.
-

↓ 2009/72/CE articolul 3 alineatul (14) (adaptat)

- (5) Statele membre pot decide să nu aplice dispozițiile articolelor 6, 7 și 8, ~~32 și/sau 34~~, în măsura în care aplicarea acestora ar obstrucționa realizarea, de drept sau de fapt, a obligațiilor impuse întreprinderilor din domeniul energiei electrice în interesul economic general și dezvoltarea comerțului nu ar fi afectată atât de mult încât să contravină intereselor ~~Comunității~~ Uniunii. Interesele ~~comunitare~~ Uniunii cuprind, între altele, concurența referitoare la clienții eligibili, în conformitate cu prezenta directivă și cu articolul ~~86~~ 106 din tratat.

~~CAPITOLUL III~~

~~PRODUCEREA~~

~~Articolul 8~~

~~Procedura de ofertare pentru noile capacități~~

- (1) ~~Statele membre asigură, în interesul siguranței alimentării, posibilitatea prevederii de noi capacități sau măsuri de gestionare orientată către eficiență energetică și satisfacerea cererii, printr-o procedură de ofertare sau orice procedură echivalentă din punctul de vedere al transparenței și nediscriminării, pe baza unor criterii publicate. Cu toate acestea, procedurile respective pot fi lansate numai în cazul în care, pe baza procedurii de autorizare, capacitatea de producere care se construiește sau măsurile de gestionare orientată către eficiență energetică și satisfacerea cererii care urmează să fie adoptate nu sunt suficiente pentru a asigura siguranța alimentării.~~
- (2) ~~Statele membre pot asigura, în interesul protecției mediului și al promovării tehnologiilor de ultimă oră, posibilitatea de a achiziționa noi capacități prin intermediul unor proceduri de ofertare pe baza unor criterii publicate. Aceste proceduri de ofertare se pot referi la noi capacități sau la măsuri de gestionare orientată către eficiență energetică și satisfacerea cererii. Cu toate acestea, procedura de ofertare poate fi lansată numai în cazul în care, în baza procedurii de autorizare, capacitatea de producere care se construiește sau măsurile care urmează să fie adoptate nu sunt suficiente pentru realizarea acestor obiective.~~
- (3) ~~Informațiile privind procedura de ofertare pentru capacitățile de producere și măsurile de gestionare orientată către eficiență energetică și satisfacerea cererii se publică în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene cu cel puțin șase luni înainte de termenul final pentru depunerea ofertelor.~~
- ~~Caietul de sarcini se pune la dispoziția oricărei întreprinderi interesate stabilite pe teritoriul unui stat membru, astfel încât aceasta să aibă suficient timp să își depună oferta.~~
- ~~În vederea asigurării principiului transparenței și nediscriminării, caietul de sarcini conține descrierea detaliată a specificațiilor contractului și a procedurii care trebuie urmată de către toți ofertanții, precum și lista completă a criteriilor care determină selecția ofertanților și atribuirea contractului, inclusiv stimulentele, cum ar fi subvențiile, care sunt acoperite de ofertă. Specificațiile respective se pot referi și la domeniile prevăzute la articolul 7 alineatul (2).~~
- (4) ~~Atunci când invitațiile de participare la procedura de ofertare se referă la capacitatea de producere necesară, trebuie luate în considerare și ofertele de furnizare de energie electrică cu garanții pe termen lung, propuse de unitățile de producție existente, cu condiția ca acestea să permită acoperirea nevoilor suplimentare.~~

- ~~(5) Statele membre desemnează o autoritate sau un organism public sau privat independent de activitățile de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei electrice, care poate fi autoritatea de reglementare menționată la articolul 35 alineatul (1), pentru a răspunde de organizarea, monitorizarea și controlul procedurii de ofertare menționate la alineatele (1) (4) din prezentul articol. Atunci când este total independent față de alte activități care nu au legătură cu sistemul de transport din punctul de vedere al proprietății, operatorul de transport și de sistem poate fi desemnat ca organismul răspunzător de organizarea, monitorizarea și controlul procedurii de ofertare. Această autoritate sau acest organism ia toate măsurile necesare pentru a asigura confidențialitatea informațiilor conținute în oferte.~~

↓ nou

CAPITOLUL III

ABILITAREA ȘI PROTECȚIA CONSUMATORILOR

↓ 2009/72/CE (adaptat)

Articolul 10~~3~~

☒ Drepturi contractuale de bază ☒

- (1) ~~(4)~~ Statele membre garantează tuturor clienților dreptul de a-și procura energie electrică de la un furnizor, indiferent de statul membru în care este înregistrat furnizorul, cu condiția ca acesta din urmă să fie de acord și să respecte normele aplicabile de comercializare ~~și de echilibrare~~. În acest sens, statele membre iau toate măsurile necesare pentru a garanta că procedurile administrative nu sunt discriminatorii față de întreprinderile de furnizare înregistrate deja în alt stat membru.

~~(5) Statele membre garantează că:~~

- ~~(a) în situația în care un client dorește să schimbe furnizorul, cu respectarea condițiilor contractuale, modificarea este realizată de către operatorul (operatorii) în cauză în termen de trei săptămâni, precum și~~
- ~~(b) consumatorii au dreptul de a primi toate datele pertinente privind consumul.~~

~~Statele membre se asigură că drepturile menționate la literele (a) și (b) sunt acordate tuturor consumatorilor într-un mod nediscriminatoriu în ceea ce privește costurile, efortul sau timpul.~~

↓ 2009/72/CE anexa I punctul 1
(adaptat)
⇒ nou

- ~~(2) 1. Fără a aduce atingere normelor comunitare~~ ☒ Uniunii ☒ ~~privind protecția consumatorilor, în special Directivei 97/7/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 1997 privind protecția consumatorilor cu privire la contractele la distanță [1]~~ ⇒ Directivei 2011/83/UE a Parlamentului European și a

Consiliului⁵⁰ ⇨ și Directivei 93/13/CEE a Consiliului ~~din 5 aprilie 1993 privind~~
~~clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii~~ [2]⁽⁵¹⁾, ⇨ statele membre se
asigură că ⇨ ~~măsurile prevăzute la articolul 3 au scopul de a garanta clienților~~:

- (a) au dreptul de a încheia cu furnizorul de energie electrică un contract care să
specifice:
- identitatea și adresa furnizorului;
 - serviciile furnizate, nivelul de calitate al serviciilor oferite, precum și termenul
prevăzut pentru racordarea inițială;
 - tipurile de servicii de întreținere oferite;
 - mijloacele prin care se pot obține informații actualizate privind toate tarifele
aplicabile și taxele de întreținere;
 - durata contractului, condițiile de reînnoire și de întrerupere a serviciilor și a
contractului ~~și dacă există dreptul de reziliere gratuită a contractului~~;
 - eventualele compensații și formule de rambursare care se aplică în cazul în care nu
sunt îndeplinite nivelurile de calitate a serviciilor prevăzute în contract, inclusiv în
cazul facturării inexacte și realizate cu întârziere;
 - modalitățile de inițiere a procedurilor de soluționare a litigiilor în conformitate cu
articolul 26 litera (f);
 - informații privind drepturile consumatorilor, inclusiv privind gestionarea plângerilor
și toate informațiile menționate la acest punct, comunicate în mod clar în facturi sau
pe paginile de Internet ale întreprinderilor din sectorul domeniul energiei electrice.
- Condițiile trebuie să fie echitabile și se comunică în prealabil. În orice caz, aceste
informații ar trebui să fie furnizate înainte de încheierea sau de confirmarea
contractului. Atunci când contractul este încheiat prin intermediari, informațiile
menționate la prezenta literă sunt furnizate, de asemenea, înainte de încheierea
contractului;
- (b) au dreptul de a li se notifica în mod corespunzător orice intenție de modificare a
condițiilor contractuale și de a fi informați, în momentul notificării, cu privire la
dreptul de a rezilia contractul. ~~Prestatorii de servicii~~ ⇨ Furnizorii ⇨ notifică
~~abonaților~~ ⇨ clienților lor ⇨ orice ~~majorare a tarifelor~~ ⇨ ajustare a prețului de
furnizare, precum și motivele și condițiile prelabile ale ajustării și sfera de aplicare a
acesteia ⇨, în mod direct și în timp util, nu mai târziu de sfârșitul
~~primei~~ ☒ ultimei ☒ perioade normale de facturare care ~~urmează~~ ⇨ precedă ⇨
~~intrarea~~ în vigoare a ~~majorării~~ ⇨ ajustării ⇨, într-un mod transparent și ușor de
înțeles. Statele membre garantează clienților dreptul de denunța orice contract în
cazul în care nu acceptă noile condiții ⇨ contractuale sau ajustări ale prețului de
furnizare ⇨ notificate de către furnizorul de energie electrică;
- (c) ~~primirea de~~ informații transparente privind prețurile și tarifele practicate, precum
și privind condițiile generale de acces la serviciile de energie electrică și de utilizare
a acestora;

⁵⁰ JO L 304, 22.11.2011, p. 64-88.

⁵¹ JO L 95, 21.4.1993, p. 29-34.

- (d) ☒ beneficiază de ☒ o gamă largă de modalități de plată, care nu ☒ fac deosebire ☒ ~~discriminează~~ în mod nejustificat între clienți. ~~Sistemele de plată anticipată sunt echitabile și reflectă în mod adecvat consumul probabil. Orice diferență în ceea ce privește ⇒ comisioanele legate de metodele de plată reflectă costurile relevante suportate de furnizor; ⇐ elauzele și condițiile reflectă costurile pentru furnizor ale diferitelor sisteme de plată.~~
- (e) ⇒ nu sunt excesiv de dezavantajați de sistemele de plată anticipată comparativ cu prețul mediu al pieței; ⇐
- (f) ⇒ beneficiază de ⇐ ~~Condițiile~~ Condițiile generale ~~sunt~~ echitabile și transparente. ~~Acestea~~ ⇒ Condițiile generale ⇐ sunt prezentate într-un limbaj clar și ușor de înțeles și nu includ bariere necontractuale în calea exercitării drepturilor clienților, ca de exemplu documentația contractuală excesivă. Clienții sunt protejați împotriva metodelor de vânzare incorecte sau înșelătoare;
- ~~(e) posibilitatea de a schimba furnizorul în mod gratuit;~~
- (g) ~~(f) posibilitatea de a beneficia de proceduri transparente, simple și ieftine de soluționare a plângerilor. În special, toți consumatorii au dreptul la un standard ridicat de furnizare a serviciilor și gestionare a plângerilor de către furnizorul lor de energie electrică. Aceste proceduri de soluționare extrajudiciară a litigiilor permit soluționarea corectă și promptă a litigiilor, preferabil în termen de trei luni, și prevăd, în toate cazurile justificate, un sistem de rambursare și/sau compensare. Aceste proceduri ar trebui să respecte, atunci când este posibil, principiile enunțate în Recomandarea 98/257/CE a Comisiei din 30 martie 1998 privind principiile aplicabile organismelor responsabile pentru soluționarea extrajudiciară a diferendelor cu consumatorii [3];~~ ⇒ au dreptul să beneficieze de servicii de calitate și de o bună gestionare a plângerilor de către furnizorul lor de energie electrică. Furnizorii de energie electrică gestionează plângerile într-un mod simplu, echitabil și prompt; ⇐
- (h) ~~informarea~~ sunt informați cu privire la drepturile de care dispun în materie de servicii universale, atunci când au acces la aceste servicii în temeiul dispozițiilor adoptate de statele membre în aplicarea articolului 273 alineatul (3);
- ~~(h) faptul că au la dispoziție datele privind consumul propriu și că pot acorda acces la datele de măsurare, prin înțelegere explicită și în mod gratuit, oricărei întreprinderi de furnizare înregistrate. Partea responsabilă de gestionarea datelor este obligată să furnizeze aceste date întreprinderii în cauză. Statele membre stabilesc formatul de prezentare a datelor și procedura de acces al furnizorilor și al consumatorilor la aceste date. Nu se pot percepe costuri suplimentare în sarcina consumatorilor pentru acest serviciu;~~
- ~~(I) informarea corespunzătoare cu privire la consumul real de energie electrică și la costurile reale, suficient de frecventă astfel încât aceștia să aibă posibilitatea să și regularizeze propriul consum de energie electrică. Informațiile respective sunt comunicate la intervale de timp corespunzătoare, ținându-se seama de capacitatea echipamentelor de măsurare ale clientului și de produsul energetic în cauză. Se ține seama de raportul eficiență-costuri al acestor măsuri. Nu se pot percepe costuri suplimentare în sarcina consumatorilor pentru acest serviciu;~~
- (i) ⇒ primesc informații adecvate cu privire la alternativele la debranșare cu suficient timp înainte de data prevăzută a debranșării. Aceste alternative se pot raporta la surse de sprijin pentru evitarea debranșării, la planuri alternative de plată, la consiliere

pentru gestionarea datoriilor sau la moratoriul privind debransarea și nu ar trebui să constituie un cost suplimentar pentru clienți; ⇐

- (j) ~~(i) primirea unui~~ primesc un decont final de lichidare, după schimbarea furnizorului de energie electrică, în termen de șase săptămâni de la schimbarea furnizorului.

⇓ nou

Articolul 11

Dreptul la un contract de furnizare a energiei electrice cu prețuri dinamice

- (1) Statele membre se asigură că, la cerere, fiecare client final are dreptul la un contract de energie electrică la prețuri dinamice din partea furnizorului său.
- (2) Statele membre se asigură că clienții finali primesc de la furnizori toate informațiile referitoare la avantajele și riscurile pe care le prezintă un astfel de contract de furnizare a energiei electrice cu prețuri dinamice.
- (3) Timp de cel puțin zece ani de la momentul în care devin disponibile astfel de contracte, statele membre, prin autoritățile lor naționale de reglementare, monitorizează și raportează anual principalele noutăți legate de aceste contracte, inclusiv ofertele de pe piață, impactul asupra facturilor consumatorilor și, în mod expres, nivelul volatilității prețurilor, precum și sensibilitatea clienților la nivelul riscului financiar.

Articolul 12

Dreptul de a schimba furnizorul și norme referitoare la comisioanele de schimbare a furnizorului

- (1) Statele membre se asigură că un client care dorește să schimbe furnizorul, cu respectarea condițiilor contractuale, are dreptul la o astfel de schimbare în termen de trei săptămâni.
- (2) Statele membre se asigură că nu li se impune clienților niciun comision de schimbare a furnizorului.
- (3) Prin derogare de la alineatul (2), statele membre pot alege să permită furnizorilor să perceapă comisioane de reziliere a contractului clienților care reziliază de bună voie contractele de furnizare pe durată determinată înainte de scadența acestora. Astfel de comisioane pot fi percepute numai în cazul în care clienții primesc un avantaj demonstrabil de pe urma respectivelor contracte. În plus, comisioanele în cauză nu depășesc pierderile economice directe pe care le cauzează furnizorului clientul care reziliază contractul, inclusiv costurile oricăror pachete de investiții sau de servicii deja furnizate clientului în cadrul respectivului contract.
- (4) Statele membre se asigură că dreptul de a schimba furnizorii este acordat tuturor clienților într-un mod nediscriminatoriu la nivel de costuri, efort sau timp.

Articolul 13
Contractul cu un agregator

- (1) Statele membre se asigură că, în cazul în care un client final dorește să încheie un contract cu un agregator, un astfel de angajament nu necesită consimțământul furnizorului respectivului client final.
- (2) Statele membre se asigură că un client final care dorește să rezilieze contractul cu un agregator, cu respectarea condițiilor contractuale, are dreptul la o astfel de reziliere în termen de trei săptămâni.
- (3) Statele membre se asigură că, în cazul în care reziliază un contract pe perioadă determinată cu un agregator înainte de scadența respectivului contract, clientului final nu i se percepe niciun comision de reziliere care să depășească pierderile economice directe ale agregatorului, inclusiv costurile oricăror pachete de investiții sau de servicii deja furnizate clientului final în cadrul respectivului contract.
- (4) Statele membre se asigură că clienții finali au dreptul de a primi, cel puțin o dată pe an, toate datele relevante referitoare la consumul dispecerizabil sau datele referitoare la energia electrică furnizată și vândută.
- (5) Statele membre se asigură că drepturile menționate la alineatele (1), (2), (3) și (4) se acordă tuturor clienților finali într-un mod nediscriminatoriu în ceea ce privește costurile, efortul sau timpul.

Articolul 14
Instrumente de comparare

- (1) Statele membre se asigură că clienții au acces gratuit la cel puțin un instrument de comparare a ofertelor furnizorilor care îndeplinește criteriile de certificare stabilite în anexa I. Instrumentele de comparare pot fi gestionate de orice entitate, inclusiv de companii private și de autorități sau organisme publice. Clienții ar trebui informați cu privire la existența unor astfel de instrumente.
- (2) Statele membre desemnează o autoritate competentă independentă responsabilă cu certificarea instrumentelor de comparare și cu asigurarea îndeplinirii în continuare, de către instrumentele de comparare certificate, a criteriilor stabilite în anexa I.
- (3) Statele membre pot impune ca instrumentele de comparare menționate la alineatul (1) să includă determinanți comparativi referitori la natura serviciilor oferite de furnizori.
- (4) Orice instrument care compară ofertele furnizorilor este eligibil să depună o cerere de certificare în conformitate cu prezentul articol în mod voluntar și nediscriminatoriu.

Articolul 15
Clienți activi

1. Statele membre se asigură că clienții finali:
 - (a) au dreptul să producă, să stocheze, să consume și să vândă energie electrică autoprodusă pe toate piețele organizate, fie individual, fie prin intermediul agregatorilor, fără a face obiectul unor proceduri extrem de greoaie și unor tarife care nu reflectă costurile;

- (b) fac obiectul unor tarife de rețea transparente, nediscriminatorii și care reflectă costurile, calculate separat pentru energia electrică introdusă în rețea și pentru energia electrică consumată din rețea, în conformitate cu articolul 59 alineatul (8).
2. Instalația de energie necesară pentru activitățile clientului activ poate fi gestionată de un terț în ceea ce privește instalarea, exploatarea, inclusiv contorizarea și întreținerea.

Articolul 16

Comunități energetice locale

- (1) Statele membre se asigură că comunitățile energetice locale:
 - (a) au dreptul de a deține, de a crea sau de a închiria rețele comunitare și de a le gestiona în mod autonom;
 - (b) au acces la toate piețele organizate, fie direct, fie prin agregatori sau furnizori, în mod nediscriminatoriu;
 - (c) beneficiază de un tratament nediscriminatoriu în ceea ce privește activitățile, drepturile și obligațiile lor în calitate de clienți finali, producători, operatori de distribuție sau agregatori;
 - (d) fac obiectul unor proceduri echitabile, proporționale și transparente și al unor tarife care reflectă costurile.
- (2) Statele membre pun la dispoziție un cadru de reglementare favorabil care să asigure că:
 - (a) participarea la o comunitate energetică locală este facultativă;
 - (b) acționarii sau membrii unei comunități energetice locale nu își pierd drepturile de clienți casnici sau de clienți activi;
 - (c) acționarilor sau membrilor li se permite să părăsească o comunitate energetică locală; într-un astfel de caz, se aplică articolul 12;
 - (d) articolul 8 alineatul (3) se aplică în cazul capacității de producere instalate de comunitățile energetice locale atâta timp cât aceasta poate fi considerată drept capacitate de producere mică și descentralizată sau capacitate de producere distribuită;
 - (e) dispozițiile de la capitolul IV se aplică comunităților energetice locale care desfășoară activități de operator de distribuție;
 - (f) atunci când este cazul, o comunitate energetică locală poate încheia un acord cu privire la exploatarea rețelei sale cu un operator de distribuție la care este conectată respectiva rețea;
 - (g) atunci când este cazul, utilizatorii rețelei care nu sunt acționari sau membri ai comunității energetice locale și care sunt racordați la rețeaua de distribuție exploatată de o comunitate energetică locală fac obiectul unor tarife de rețea echitabile, care reflectă costurile. În cazul în care respectivii utilizatori ai rețelei și comunitățile energetice locale nu pot ajunge la un acord în privința tarifelor de rețea, ambele părți pot solicita autorității de reglementare să stabilească nivelul tarifelor de rețea printr-o decizie relevantă;
 - (h) atunci când este cazul, comunitățile energetice locale fac obiectul unor tarife de rețea adecvate la punctele de conectare dintre rețeaua comunitară și rețeaua de distribuție

din afara comunității energetice. Astfel de tarife de rețea se calculează separat pentru energia electrică introdusă în rețeaua de distribuție și pentru energia electrică consumată din rețeaua de distribuție în afara comunității energetice locale, în conformitate cu articolul 59 alineatul (8).

Articolul 17

Consumul dispecerizabil

- (1) Statele membre se asigură că autoritățile naționale de reglementare îi încurajează pe clienții finali, inclusiv pe cei care oferă consum dispecerizabil prin agregatori, să participe la toate piețele organizate, alături de producători, într-un mod nediscriminatoriu.
- (2) Statele membre se asigură că, atunci când achiziționează servicii de sistem, operatorii de transport și de sistem și operatorii de distribuție tratează furnizorii de consum dispecerizabil, inclusiv agregatorii independenți, în mod nediscriminatoriu, pe baza capacităților lor tehnice.
- (3) Statele membre se asigură că cadrul lor de reglementare încurajează participarea agregatorilor pe piața cu amănuntul și că acesta cuprinde cel puțin următoarele elemente:
 - (a) dreptul fiecărui agregator de a intra pe piață fără acordul altor participanți la piață;
 - (b) norme transparente care trasează clar rolurile și responsabilitățile tuturor participanților la piață;
 - (c) norme și proceduri transparente pentru schimbul de date între participanții la piață, care asigură accesul ușor la date în condiții de egalitate și fără discriminare, protejând totodată în întregime datele cu caracter comercial;
 - (d) agregatorilor nu li se impune să plătească compensații furnizorilor sau producătorilor;
 - (e) un mecanism de soluționare a conflictelor dintre participanții la piață.
- (4) Pentru a asigura transmiterea corectă a costurilor de echilibrare și a beneficiilor generate de agregatori către participanții la piață, statele membre pot, în mod excepțional, să permită plățile compensatorii între agregatori și părțile responsabile cu echilibrarea. Astfel de plăți compensatorii trebuie să se limiteze la situațiile în care un participant la piață provoacă, unui alt participant la piață, dezechilibre care generează un cost financiar.

Respectivele plăți compensatorii excepționale fac obiectul aprobării de către autoritățile naționale de reglementare și sunt monitorizate de agenție.
- (5) Statele membre asigură accesul la consumul dispecerizabil și încurajează participarea consumului dispecerizabil, inclusiv prin agregatori independenți, la toate piețele organizate. Statele membre se asigură că autoritățile naționale de reglementare sau, în cazul în care sistemul lor legislativ național impune acest lucru, operatorii de transport și de sistem și operatorii de distribuție, în strânsă cooperare cu furnizorii de servicii de cerere și cu clienții finali, definesc modalitățile tehnice de participare a consumului dispecerizabil la aceste piețe pe baza cerințelor tehnice ale piețelor respective și a capacităților consumului dispecerizabil. Astfel de specificații includ participarea agregatorilor.

Articolul 18
Facturare și informații de facturare

- (1) Statele membre se asigură că facturile îndeplinesc cerințele minime aplicabile facturării și informațiilor de facturare prevăzute în anexa II. Informațiile incluse în facturi trebuie să fie corecte, clare, concise și prezentate într-un mod care înlesnește compararea de către consumatori.
- (2) Statele membre se asigură că clienții finali primesc gratuit toate facturile și informațiile de facturare pentru consumul de energie electrică și că facturile sunt clare, exacte și ușor de înțeles.
- (3) Facturarea se efectuează pe baza consumului real, cel puțin o dată pe an. Informațiile de facturare sunt puse la dispoziție cel puțin din trei în trei luni, la cerere sau în cazul în care clienții finali au optat să primească facturi electronice, ori, în caz contrar, de două ori pe an.

Această obligație poate fi îndeplinită printr-un sistem de autocitire periodică de către clienții finali în cadrul căruia aceștia comunică citirile propriului contor furnizorului. Numai în cazul în care clientul final nu a transmis o citire a contorului pentru o perioadă stabilită de facturare, factura se poate baza pe o estimare a consumului sau pe o sumă forfetară.
- (4) În cazul în care clienții finali au contoare care permit citirea de la distanță de către operator, se furnizează informații exacte de facturare bazate pe consumul real cel puțin o dată pe lună.
- (5) Statele membre impun ca, în măsura în care sunt disponibile informații privind facturile la energie electrică și consumul anterior, acestea să fie puse, la cererea clientului final, la dispoziția unui furnizor sau prestator de servicii desemnat de consumator în conformitate cu anexa II punctul 3.
- (6) Statele membre se asigură că clienților finali li se oferă opțiunea de a primi pe cale electronică facturi și informații de facturare, precum și că aceștia primesc, la cerere, o explicație clară și ușor de înțeles a modului de stabilire a facturii, în special în cazul în care facturile nu sunt bazate pe consumul real.
- (7) Statele membre pot prevedea că, la cererea clienților finali, informațiile cuprinse în respectivele facturi nu sunt considerate drept solicitare de plată. În astfel de cazuri, statele membre se asigură că furnizorii oferă modalități flexibile de plată.
- (8) Statele membre impun ca, la cerere, informațiile și estimările referitoare la costurile cu energia electrică să fie puse la dispoziția clienților finali în timp util și într-un format ușor de înțeles.

↓ 2009/72/CE articolul 3 alineatul
(10) (adaptat)

~~(10) Statele membre iau măsurile pentru atingerea obiectivelor de coeziune economică și socială, de siguranță a alimentării și de protecție a mediului, care cuprind măsuri de gestionare orientată către eficiență energetică și satisfacerea cererii, precum și de combatere a~~

~~schimbărilor climatice, după caz. Aceste măsuri pot include, în special, oferirea de stimulente economice adecvate, folosindu-se, după caz, toate instrumentele existente la nivel național și comunitar, pentru întreținerea și construirea infrastructurii de rețea necesare, inclusiv a capacității de interconexiune.~~

↓ 2009/72/CE (adaptat)
⇒ nou

Articolul ~~19~~

☒ Contorizarea inteligentă ☒

- (1) ~~(11)~~ În vederea promovării eficienței energetice ⇒ și a abilitării clienților ⇐, statele membre sau, atunci când un stat membru a stabilit astfel, autoritatea de reglementare recomandă ☒ călduros ☒ întreprinderilor din ~~sectorul~~domeniul energiei electrice ⇒ și agregatorilor ⇐ să optimizeze utilizarea energiei electrice, ~~de exemplu printre altele~~, prin furnizarea de servicii de gestionare a energiei, prin elaborarea de formule inovatoare de stabilire a prețului sau prin introducerea ~~de~~unor sisteme ⇒ inteligente și interoperabile ⇐ de ~~măsurare și de~~contorizare sau a unor rețele inteligente, atunci când este cazul.

↓ nou

- (2) Statele membre asigură implementarea, pe teritoriile lor, a unor sisteme de contoare inteligente care contribuie la participarea activă a clienților la piața energiei electrice. O astfel de implementare poate face obiectul unei evaluări cost-beneficiu efectuată în conformitate cu principiile prevăzute în anexa III.
- (3) Statele membre care procedează la introducerea sistemelor de contorizare inteligentă adoptă și publică cerințele funcționale și tehnice minime aplicabile sistemelor care urmează să fie introduse pe teritoriile lor în conformitate cu dispozițiile prevăzute la articolul 20 și în anexa III. Statele membre asigură interoperabilitatea acestor sisteme de contorizare inteligentă, precum și legătura acestora cu platforme de gestionare a energiei ale consumatorilor. În acest sens, statele membre acordă atenția cuvenită utilizării standardelor relevante disponibile, inclusiv a celor care permit interoperabilitatea, celor mai bune practici, precum și importanței dezvoltării pieței interne a energiei electrice.
- (4) Statele membre care procedează la introducerea contorizării inteligente se asigură că clienții finali contribuie la costurile asociate instalării într-un mod transparent și nediscriminatoriu. Statele membre monitorizează cu regularitate introducerea sistemelor pe teritoriul lor pentru a urmări evoluția costurilor și a beneficiilor la nivelul întregului lanț valoric, inclusiv beneficiile nete aduse clienților.
- (5) În cazul în care introducerea contorizării inteligente este evaluată negativ în urma evaluării cost-beneficiu menționate la alineatul (2), statele membre se asigură că această evaluare este revizuită periodic pentru a răspunde schimbării ipotezelor de bază, noutăților tehnologice și evoluției pieței. Statele membre notifică serviciilor responsabile ale Comisiei rezultatul evaluării lor economice actualizate imediat ce este disponibil.

Articolul 20

Funcționalitățile contorizării inteligente

În cazul în care contorizarea inteligentă este evaluată pozitiv în urma evaluării cost-beneficiu menționate la articolul 19 alineatul (2) sau este implementată în mod sistematic, statele membre introduc sistemele de contorizare inteligentă în conformitate cu standardele europene, cu dispozițiile din anexa III și cu următoarele principii:

- (a) sistemele de contorizare măsoară cu acuratețe consumul real de energie electrică și le oferă clienților finali informații despre timpul efectiv de utilizare. Aceste informații trebuie să fie ușor de accesat și de vizualizat de către clienții finali, fără costuri suplimentare și în timp aproape real pentru a sprijini programele automate de eficiență energetică, consumul dispecerizabil și alte servicii;
- (b) securitatea sistemelor de contorizare inteligentă și a comunicațiilor de date este asigurată în conformitate cu legislația aplicabilă a Uniunii în domeniul securității, acordându-se atenția cuvenită celor mai bune tehnici disponibile pentru asigurarea celui mai înalt nivel de protecție în materie de securitate cibernetică;
- (c) protecția vieții private și a datelor clienților finali este asigurată în conformitate cu legislația aplicabilă a Uniunii în domeniul protecției datelor și a vieții private;
- (d) operatorii contoarelor se asigură că contorul sau contoarele de energie electrică ale clienților activi care autoproduc energie electrică pot calcula energia electrică introdusă în rețea din spațiile respectivilor clienți activi;
- (e) la cererea clienților finali, datele înregistrate de contoare referitoare la producția sau consumul lor de energie electrică li se pun la dispoziție prin intermediul unei interfețe standardizate locale de comunicare și/sau prin acces de la distanță sau se pun la dispoziția unei părți terțe care acționează în numele lor, într-un format ușor de înțeles, după cum se prevede la articolul 24, care le permite să compare diferite oferte în condiții identice;
- (f) clienților finali li se oferă consiliere și informații corespunzătoare în momentul instalării contoarelor inteligente, în special în privința întregului lor potențial de gestionare a citirilor și de monitorizare a consumului de energie electrică, precum și în privința colectării și a prelucrării datelor cu caracter personal în conformitate cu legislația aplicabilă a Uniunii în materie de protecție a datelor;
- (g) sistemele de contorizare inteligentă permit contorizarea și decontarea clienților finali cu aceeași rezoluție de timp ca perioada de dezechilibru pe piața națională.

Articolul 21

Dreptul de a beneficia de un contor inteligent

- (1) În cazul în care contorizarea inteligentă este evaluată negativ în urma evaluării cost-beneficiu menționate la articolul 19 alineatul (2) sau nu este implementată în mod sistematic, statele membre se asigură că fiecare client final are dreptul, la cerere și în condiții echitabile și rezonabile, de a beneficia de instalarea sau, după caz, de modernizarea unui contor inteligent care respectă următoarele cerințe:
 - (a) atunci când este fezabil din punct de vedere tehnic, este dotat cu funcționalitățile menționate la articolul 20 sau cu un set minim de funcționalități care trebuie definite și publicate de statele membre la nivel național și în conformitate cu dispozițiile din anexa III;
 - (b) este interoperabil și capabil să ofere conectivitatea dorită a infrastructurii de contorizare cu sistemele consumatorilor de gestionare a energiei în timp aproape real.
- (2) În contextul unei cereri de contor inteligent a unui client în conformitate cu alineatul (1), statele membre sau, atunci când un stat membru a stabilit astfel, autoritățile competente desemnate:
 - (a) se asigură că oferta făcută clientului final care solicită instalarea unui contor inteligent prezintă în mod explicit și descrie clar:
 - (i) funcțiile și interoperabilitatea pe care le poate oferi contorul inteligent și serviciile fezabile, precum și beneficiile care pot fi obținute în mod realist cu ajutorul respectivului contor inteligent la acel moment;
 - (ii) orice cost conex care urmează să fie suportat de clientul final;
 - (b) se asigură că este instalat într-un termen rezonabil, care nu depășește trei luni de la cererea clientului;
 - (c) la intervale regulate, cel puțin din doi în doi ani, reexaminează și pun la dispoziția publicului costurile conexe și urmăresc evoluția lor ca urmare a noutăților tehnologice și a eventualelor modernizări ale sistemelor de contorizare.

Articolul 22

Contorizarea convențională

- (1) În cazul în care clienții finali nu dispun de contoare inteligente, statele membre se asigură că acestora li se furnizează contoare convenționale individuale care măsoară cu acuratețe consumul lor real.
- (2) Statele membre se asigură că clienții finali au posibilitatea de a-și citi cu ușurință contoarele convenționale, fie direct, fie indirect, printr-o interfață online sau printr-o altă interfață adecvată.

Articolul 23

Gestionarea datelor

- (1) La elaborarea normelor referitoare la gestionarea și schimbul de date, statele membre sau, atunci când un stat membru a stabilit astfel, autoritățile competente desemnate precizează părțile eligibile care pot avea acces la datele clientului final cu consimțământul expres al acestuia, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului⁵². În sensul prezentei directive, datele includ datele furnizate de contoare și datele privind consumul, precum și datele necesare pentru migrarea consumatorilor. Părțile eligibile includ cel puțin clienții, furnizorii, operatorii de transport și de sistem și operatorii de distribuție, agregatorii, societățile de servicii energetice și alte părți care furnizează clienților energie sau alte servicii.
- (2) Statele membre organizează gestionarea datelor astfel încât să asigure un acces la date și un schimb de date care să fie eficiente. Independent de modelul de gestionare a datelor aplicat în fiecare stat membru, partea sau părțile responsabile cu gestionarea datelor oferă oricărei părți eligibile, cu consimțământul expres al clientului final, acces la datele respectivului client final. Părților eligibile ar trebui să li se pună la dispoziție datele solicitate în mod simultan și nediscriminatoriu. Datele trebuie să fie ușor de accesat, iar procedurile relevante trebuie puse la dispoziția publicului.
- (3) Statele membre sau, atunci când un stat membru a stabilit astfel, autoritățile competente desemnate autorizează și certifică părțile care gestionează datele, pentru a se asigura că respectivele părți respectă cerințele prezentei directive. Fără a aduce atingere atribuțiilor responsabililor cu protecția datelor în temeiul Regulamentului (UE) nr. 2016/679, statele membre pot hotărî să solicite părților care gestionează datele numirea unor agenți de conformitate responsabili cu monitorizarea punerii în aplicare a măsurilor luate de părțile relevante pentru a asigura accesul nediscriminatoriu la date și conformarea cu cerințele din prezenta directivă. Agenții de conformitate sau organismele desemnate în temeiul articolului 35 alineatul (2) litera (d) pot fi necesare pentru a îndeplini obligațiile prevăzute la prezentul alineat.
- (4) Clienților finali nu li se impun costuri suplimentare pentru accesul la datele proprii. Statele membre au răspunderea de a stabili costurile relevante pentru accesul la date al părților eligibile. Entitățile reglementate care oferă servicii de date nu pot avea profit de pe urma acestei activități.

Articolul 24

Formatul datelor

- (1) Statele membre definesc un format comun al datelor și o procedură transparentă pentru ca părțile eligibile să aibă acces la datele enumerate la articolul 23 alineatul (1) în vederea promovării concurenței pe piața cu amănuntul și a evitării costurilor administrative excesive pentru părțile eligibile.

⁵²

Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (JO L 119, 4.5.2016, p. 1).

- (2) Prin intermediul unor acte de punere în aplicare adoptate în conformitate cu procedura de consultare menționată la articolul 68, Comisia stabilește un format european comun al datelor și proceduri nediscriminatorii și transparente de accesare a datelor, enumerate la articolul 23 alineatul (1), care înlocuiesc formatul datelor și procedurile naționale adoptate de statele membre în conformitate cu alineatul (1). Statele membre se asigură că participanții la piață aplică un format european comun al datelor.

↓ 2009/72/CE (adaptat)

Articolul 3 25

☒ **Punctele unice de contact** ☒

~~(12)~~ Statele membre asigură crearea unor puncte unice de ~~informare~~ ☒ contact ☒ pentru a pune la dispoziția ~~consumatorilor~~ ☒ clienților ☒ toate informațiile necesare cu privire la drepturile lor, la legislația în vigoare și la căile de soluționare a litigiilor de care dispun în cazul unui ~~dezacord~~ ☒ litigiu ☒. Astfel de puncte de ~~informare~~ ☒ contact ☒ pot face parte din punctele de informare generală a consumatorilor.

↓ 2009/72/CE (adaptat)

~~(16) Comisia stabilește, după consultarea părților interesate relevante, inclusiv a statelor membre, a autorităților de reglementare naționale, a organizațiilor de consumatori, a întreprinderilor din sectorul energiei electrice, precum și, ca urmare a progreselor înregistrate, a partenerilor sociali, o listă de control a consumatorului de energie clară și concisă și care oferă consumatorilor de energie informații practice referitoare la drepturile lor. Statele membre garantează că furnizorii de energie electrică sau operatorii de distribuție, în cooperare cu autoritatea de reglementare, iau măsurile necesare pentru a prezenta tuturor clienților lor un exemplar al listei consumatorului de energie și pentru a garanta că aceasta este pusă la dispoziția publicului.~~

↓ 2009/72/CE (adaptat)
⇒ nou

Articolul 3 26

☒ **Dreptul la soluționarea extrajudiciară a litigiilor** ☒

~~(13)~~ Statele membre garantează că ~~este înființat un mecanism independent, de exemplu, un mediator pentru energie sau un organism pentru consumatori pentru tratarea eficientă a plângerilor și soluționarea extrajudiciară a litigiilor.~~ ⇒ clienții au acces la mecanisme extrajudiciare de soluționare a litigiilor care să fie simple, echitabile, transparente, independente, eficace și eficiente pentru soluționarea litigiilor privind drepturile și obligațiile instituite în temeiul prezentei directive. În cazul în care clientul este un consumator în sensul

Directivei 2013/11/UE a Parlamentului European și a Consiliului⁵³, astfel de mecanisme extrajudiciare respectă cerințele de calitate prevăzute în Directiva 2013/11/UE și prevăd, în cazurile justificate, un sistem de rambursare și/sau de despăgubire. ↩.

↓ 2009/72/CE (adaptat)

Articolul ~~3~~ 27

☒ **Serviciul universal** ☒

- (1) ~~(3)~~ Statele membre garantează că toți clienții casnici și, atunci când consideră adecvat, micile întreprinderi (adică întreprinderile cu mai puțin de 50 de salariați și o cifră de afaceri anuală sau un bilanț care nu depășește 10 milioane de euro) beneficiază de serviciile universale, și anume de dreptul de a li se furniza, pe teritoriul lor, energie electrică de o calitate bine definită, la prețuri rezonabile ☒ competitive ☒, transparente, ușor comparabile și nediscriminatorii. Pentru a asigura furnizarea de serviciului universal, statele membre pot numi un furnizor de ultimă instanță ☒ opțiune. Statele membre impun companiilor de distribuție obligația de a conecta clienții la rețeaua lor pe baza unor condiții și tarife stabilite în conformitate cu procedura definită la articolul ~~5937~~ alineatul (6). Prezenta directivă nu împiedică în nici un fel statele membre să consolideze poziția pe piață a consumatorilor casnici, mici și mijlocii, prin promovarea posibilităților de regroupare voluntară în vederea reprezentării acestei categorii de consumatori.
- (2) ~~Primul paragraf al acestui alineat~~ Alineatul (1) este pus în aplicare într-un mod transparent și nediscriminatoriu și nu împiedică deschiderea pieței ☒ libertatea de a alege furnizorul ☒ prevăzută la articolul ~~433~~.

↓ 2009/72/CE (adaptat)

Articolul ~~32~~ 28

☒ **Clienți vulnerabili** ☒

- (1) ~~(7)~~ Statele membre iau măsurile corespunzătoare pentru protecția clienților finali, garantând, în special, protecția adecvată a clienților vulnerabili. În acest context, fiecare stat membru definește conceptul de clienți vulnerabili care poate face referire la sărăcia energetică și, printre altele, la interzicerea ☒ debransării ☒ deconectării acestor clienți în situații critice. Statele membre garantează că se aplică drepturile și obligațiile în ceea ce privește clienții vulnerabili. În special, acestea iau măsuri pentru protecția clienților finali din zonele îndepărtate. Statele membre garantează un nivel înalt de protecție a consumatorilor, în special în ceea ce privește transparența condițiilor contractuale, a informațiilor generale și a mecanismelor de soluționare a litigiilor. ~~Statele membre asigură faptul că un client eligibil își poate schimba efectiv și cu ușurință furnizorul. Cel puțin în ceea ce privește clienții casnici, aceste măsuri le includ pe cele prevăzute la anexa I.~~
- (2) ~~(8)~~ Statele membre iau măsuri corespunzătoare, precum elaborarea de planuri naționale de acțiune privind energia, prevederea de beneficii în sistemele de asigurări

⁵³ JO L 165, 18.6.2013, p. 63-79.

sociale pentru a garanta clienților vulnerabili alimentarea cu energie electrică necesară sau pentru a sprijini ameliorarea eficienței energetice și pentru a combate sărăcia energetică, acolo unde este cazul, inclusiv în contextul mai larg al sărăciei. Astfel de măsuri nu împiedică deschiderea efectivă a pieței, prevăzută la articolul ~~433~~, sau funcționarea pieței și sunt notificate Comisiei, după caz, în conformitate cu ~~articolul 9 alineatul (4)alineatul (15) din prezentul articol~~. Notificarea poate, de asemenea, să includă măsurile luate în cadrul sistemului general de asigurări sociale.

↓ nou

Articolul 29 **Sărăcia energetică**

Statele membre definesc un set de criterii în scopul măsurării sărăciei energetice. Statele membre monitorizează în permanență numărul gospodăriilor afectate de sărăcia energetică și prezintă Comisiei, din doi în doi ani, un raport referitor la evoluția sărăciei energetice și la măsurile luate pentru prevenirea acesteia, în cadrul rapoartelor energetice și climatice naționale intermediare integrate, în conformitate cu articolul 21 din [Regulamentul privind guvernarea propus prin COM(2016)759].

↓ 2009/72/CE (adaptat)
⇒ nou

~~*Articolul 4*~~ ~~**Monitorizarea siguranței în alimentarea cu energie**~~

~~Statele membre asigură monitorizarea aspectelor privind siguranța alimentării. Atunci când consideră oportun, statele membre pot delega această atribuție autorităților de reglementare menționate la articolul 35. O astfel de monitorizare se referă, în special, la echilibrul cerere/ofertă de pe piața națională, la nivelul cererii viitoare prognozate și capacitatea suplimentară avută în vedere, planificată sau în construcție, la calitatea și nivelul de întreținere a rețelelor, precum și la măsurile necesare pentru a se face față vârfurilor de cerere și deficitului de alimentare a unuia sau mai multor furnizori. Autoritățile competente publică la fiecare doi ani, până la 31 iulie, un raport care să evidențieze constatările făcute în monitorizarea acestor aspecte, precum și orice măsuri luate sau preconizate în vederea abordării lor, și înaintează imediat acest raport Comisiei.~~

~~*Articolul 5*~~ ~~**Norme tehnice**~~

~~Autoritățile de reglementare, în cazul în care statele membre au decis astfel, sau statele membre asigură definirea criteriilor tehnice de siguranță, precum și elaborarea și publicarea normelor tehnice care stabilesc cerințele tehnice minime de proiectare și exploatare pentru conectarea la sistem a instalațiilor de producere, a sistemelor de distribuție, a echipamentelor consumatorilor care se conectează direct, a circuitelor de interconectare și a liniilor directe. Aceste norme tehnice asigură interoperabilitatea sistemelor și sunt obiective și nediscriminatorii. Agenția poate face recomandările corespunzătoare în vederea obținerii~~

~~compatibilității acestor norme, dacă este cazul. Aceste norme sunt notificate Comisiei în conformitate cu articolul 8 din Directiva 98/34/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 iunie 1998 de stabilire a unei proceduri pentru furnizarea de informații în domeniul standardelor și reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale~~

Articolul 6

Promovarea cooperării regionale

- ~~(1) Statele membre, precum și autoritățile de reglementare cooperează între ele în vederea integrării piețelor lor naționale cel puțin la unul sau mai multe niveluri regionale, ca un prim pas către liberalizarea totală a pieței interne. În special, autoritățile de reglementare, în cazul în care statele membre au decis astfel, sau statele membre promovează și facilitează cooperarea dintre operatorii de transport și de sistem la nivel regional, inclusiv în ceea ce privește aspectele transfrontaliere, cu scopul de a crea o piață internă competitivă a energiei electrice, încurajează coerența cadrului juridic, de reglementare și tehnic al acestora și facilitează integrarea sistemelor izolate de energie electrică existente încă în prezent în Comunitate. Zonele geografice acoperite de această cooperare regională includ cooperarea în zonele geografice definite în conformitate cu articolul 12 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 714/2009. O astfel de cooperare poate să acopere alte zone geografice.~~
- ~~(2) Agenția cooperează cu autoritățile de reglementare naționale și cu operatorii de transport și de sistem pentru a asigura compatibilitatea cadrelor de reglementare între regiuni, în vederea creării unei piețe interne competitive a energiei electrice. În cazul în care agenția apreciază că sunt necesare norme obligatorii privind o astfel de cooperare, aceasta face recomandările corespunzătoare.~~
- ~~(3) În cursul punerii în aplicare a prezentei directive, statele membre se asigură că operatorii de transport și de sistem posedă unul sau mai multe sisteme integrate la nivel regional, care acoperă două sau mai multe state membre, pentru alocarea capacităților și verificarea siguranței rețelei.~~
- ~~(4) În cazul în care operatorii de transport și de sistem integrați vertical participă la o întreprindere comună instituită pentru punerea în aplicare a unei astfel de cooperări, întreprinderea comună stabilește și pune în aplicare un program de conformitate care prezintă măsurile care trebuie luate pentru a se asigura excluderea practicilor discriminatorii și anticoncurențiale. Programul de conformitate enumeră obligațiile specifice impuse angajaților pentru realizarea obiectivului de excludere a practicilor discriminatorii și anticoncurențiale. Programul este supus aprobării agenției. Respectarea programului este monitorizată independent de agenții de conformitate ai operatorilor de transport și de sistem din întreprinderea integrată vertical.~~

CAPITOLUL IV~~VI~~

EXPLOATAREA SISTEMELOR DE DISTRIBUȚIE

Articolul 30 ~~24~~

Desemnarea operatorilor de distribuție

Statele membre desemnează sau solicită întreprinderilor care au în proprietate sau răspund ~~de~~ de sisteme de ~~distribuție~~ distribuție să desemneze, pentru o perioadă de timp stabilită de către statele membre ținând seama de considerente de eficiență și echilibru economic, unul sau mai mulți operatori de distribuție. ~~Statele membre asigură faptul că operatorii de distribuție acționează în conformitate cu articolele 25, 26 și 27.~~

Articolul 31~~25~~

Atribuțiile operatorilor de distribuție

- (1) Operatorul de distribuție este responsabil de asigurarea capacității pe termen lung a sistemului de a satisface cereri rezonabile de distribuire a energiei electrice, de exploatarea, întreținerea și dezvoltarea, în condiții economice, a unui sistem de distribuție a energiei electrice sigur, fiabil și eficient în zona sa, acordând atenția cuvenită protecției mediului și promovării eficienței energetice.
- (2) În nicio situație operatorul de distribuție nu trebuie să facă discriminări între utilizatorii sau categoriile de utilizatori ai sistemului, în special în favoarea întreprinderilor sale conexe.
- (3) Operatorul de distribuție furnizează informațiile necesare utilizatorilor sistemului pentru accesul eficient la sistem, inclusiv pentru utilizarea acestuia.
- (4) Un stat membru poate impune operatorului de distribuție ca, la dispecerizarea instalațiilor de producere, să acorde prioritate instalațiilor de producere care folosesc surse de energie regenerabile ~~sau de securi~~, sau celor cu producere combinată de energie electrică și termică ⇒ în conformitate cu articolul 11 din [reformarea Regulamentului 714/2009 propusă prin COM(2016)861/2] ⇐.
- (5) Fiecare operator de distribuție cumpără energia pe care o folosește pentru a acoperi pierderile de energie și ~~rezervele de capacitate~~ ⇒ serviciile de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței ⇐ din sistemul său, conform unor proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe ~~reguli de piață~~, atunci când îndeplinește această funcție. ~~Această cerință nu împiedică utilizarea energiei electrice cumpărate în baza contractelor încheiate înainte de 1 ianuarie 2002.~~ ⇒ Cu excepția cazului în care este justificată de o analiză cost-beneficiu, procedura de achiziționare a serviciilor de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței de către un operator de distribuție trebuie să fie transparentă, nediscriminatorie și bazată pe piață și să asigure participarea efectivă a tuturor participanților la piață, printre care și sursele de energie regenerabilă, consumul dispecerizabil, instalațiile de stocare a energiei și agregatorii, în special impunând autorităților de reglementare sau operatorilor de distribuție să definească, în strânsă colaborare cu toți participanții la piață, modalități tehnice de participare la aceste piețe pe baza cerințelor tehnice ale respectivelor piețe și a capacităților tuturor participanților la piață ⇐.

~~(6) În cazul în care un operator de distribuție răspunde de echilibrarea sistemului de distribuție a energiei electrice, regulile pe care le adoptă în acest scop sunt obiective, transparente și nediscriminatorii, inclusiv regulile de încadrare tarifară a utilizatorilor rețelei pentru dezechilibre în rețea. Condițiile, inclusiv normele și prețurile, aplicabile prestării de servicii de către operatorii de distribuție, se stabilesc în conformitate cu articolul 37 alineatul (6), în mod nediscriminatoriu și avându-se în vedere costurile și trebuie publicate.~~

~~(7) Atunci când planifică dezvoltarea rețelei de distribuție, operatorul de distribuție are în vedere măsuri de gestionare orientate către eficiență energetică și satisfacerea cererii și/sau producerea distribuită care ar putea să se substituie unor măsuri de modernizare sau de înlocuire a capacităților de energie electrică.~~

↓ nou

Articolul 32

Atribuțiile operatorilor de distribuție în ceea ce privește utilizarea flexibilității

- (1) Statele membre furnizează cadrul de reglementare necesar pentru a permite operatorilor de distribuție și pentru a-i stimula să achiziționeze servicii în vederea îmbunătățirii eficienței în ceea ce privește exploatarea și dezvoltarea sistemului de distribuție, inclusiv managementul congestiilor la nivel local. În mod concret, cadrele de reglementare trebuie să permită operatorilor de distribuție să achiziționeze servicii de la resurse precum producerea distribuită de energie electrică, consumul dispecerizabil sau stocarea și să aibă în vedere măsuri de eficiență energetică, care ar putea înlocui necesitatea de modernizare sau de înlocuire a capacităților de energie electrică și care susțin funcționarea eficientă și sigură a sistemului de distribuție. Operatorii de distribuție achiziționează aceste servicii conform unor proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe piață.

Operatorii de distribuție definesc produse standardizate destinate pieței pentru serviciile achiziționate asigurând participarea efectivă a tuturor participanților la piață, inclusiv a surselor de energie regenerabile, a consumului dispecerizabil și a agregatorilor. Operatorii de distribuție schimbă între ei toate informațiile necesare și se coordonează cu operatorii de transport și de sistem pentru a asigura o utilizare optimă a resurselor, pentru a asigura funcționarea eficientă și sigură a sistemului și pentru a facilita dezvoltarea pieței. Operatorii de distribuție sunt remunerați în mod adecvat pentru achiziționarea unor astfel de servicii în scopul de a recupera cel puțin cheltuielile corespunzătoare, inclusiv cheltuielile cu tehnologiile de informare și comunicare necesare, inclusiv cheltuielile aferente infrastructurilor de informare și de comunicații necesare.

- (2) Dezvoltarea unui sistem de distribuție se bazează pe un plan transparent de dezvoltare a rețelei pe care operatorii de distribuție îl prezintă autorității de reglementare din doi în doi ani. Planul de dezvoltare a rețelei cuprinde investițiile planificate pentru următorii cinci-zece ani, punând un accent deosebit pe infrastructura de distribuție principală necesară pentru a racorda noile capacități de producție și noile sarcini, inclusiv punctele de reîncărcare pentru vehiculele electrice. Planul de dezvoltare a rețelei demonstrează, de asemenea, utilizarea consumului

dispecerizabil, a eficienței energetice, a instalațiilor de stocare a energiei sau a altor resurse utilizate de operatorul de distribuție ca alternativă la extinderea sistemului.

Autoritatea de reglementare consultă toți utilizatorii rețelei, actuali sau potențiali, cu privire la planul de dezvoltare a rețelei. Autoritatea de reglementare publică rezultatul procesului de consultare cu privire la investițiile propuse.

Statele membre pot decide să nu aplice această obligație întreprinderilor integrate care deservesc mai puțin de 100 000 de consumatori racordați sau care deservesc sisteme izolate.

Articolul 33

Integrarea electromobilității în rețeaua de energie electrică

- (1) Statele membre furnizează cadrul de reglementare necesar pentru a facilita conectarea punctelor de reîncărcare private și cu acces public la rețelele de distribuție. Statele membre se asigură că operatorii de distribuție cooperează în mod nediscriminatoriu cu orice întreprindere care deține, dezvoltă, exploatează sau administrează puncte de reîncărcare pentru vehiculele electrice, inclusiv în ceea ce privește conectarea la rețea.
- (2) Statele membre pot permite operatorilor de distribuție să dețină, să dezvolte, să administreze sau să exploateze puncte de reîncărcare pentru vehicule electrice numai dacă se îndeplinesc următoarele condiții:
 - (a) în urma unei proceduri de licitație deschise și transparente, nu există alte părți care și-au exprimat interesul de a deține, de a dezvolta, de a administra sau de a exploata puncte de reîncărcare pentru vehiculele electrice;
 - (b) autoritatea de reglementare și-a dat aprobarea.
- (3) Operatorilor de distribuție care sunt implicați în deținerea, dezvoltarea, exploatarea sau administrarea unor puncte de reîncărcare li se aplică articolele 35 și 56.
- (4) Statele membre efectuează, la intervale regulate sau cel puțin din cinci în cinci ani, o consultare publică pentru a reevalua eventualul interes al unor actori de pe piață de a deține, de a dezvolta, de a exploata sau de a administra puncte de reîncărcare pentru vehiculele electrice. În cazul în care consultarea publică arată că există părți terțe care pot deține, dezvoltă, exploata sau administra astfel de puncte, statele membre asigură încetarea treptată a activităților desfășurate de operatorii de distribuție în acest domeniu.

Articolul 34

Atribuțiile operatorilor de distribuție în ceea ce privește gestionarea datelor

Statele membre se asigură că toate părțile eligibile au un acces nediscriminatoriu la date, în condiții clare și de egalitate. În statele membre în care s-au implementat sisteme de contorizare inteligentă în conformitate cu articolul 19, iar operatorii de distribuție sunt implicați în gestionarea datelor, programele de conformitate prevăzute la articolul 35 alineatul (2) litera (d) trebuie să cuprindă măsuri specifice pentru a exclude accesul discriminatoriu la date al părților eligibile, după cum se prevede la articolul 23. În cazul în care operatorii de distribuție nu fac obiectul articolului 35 alineatele (1), (2) și (3), statele

membre iau toate măsurile necesare pentru a garanta că întreprinderea integrată vertical nu are acces privilegiat la date în scopul desfășurării activității sale de furnizare a energiei electrice.

↓ 2009/72/CE (adaptat)

Articolul ~~35~~²⁶

Separarea operatorilor de distribuție

- (1) În cazul în care face parte dintr-o întreprindere integrată vertical, operatorul de distribuție este independent, cel puțin în ceea ce privește forma sa juridică, organizarea și procesul decizional, față de alte activități care nu au legătură cu distribuția. Normele respective nu creează obligația de a separa proprietatea activelor ~~de~~ operatorului ~~de~~ sistemului de distribuție de întreprinderea integrată vertical.
- (2) Pe lângă cerințele prevăzute la alineatul (1), în cazul în care operatorul de distribuție face parte dintr-o întreprindere integrată vertical, acesta este independent în ceea ce privește organizarea și procesul decizional de celelalte activități care nu au legătură cu distribuția. Pentru a asigura această independență, se aplică următoarele criterii minime:
 - (a) persoanele cu funcție de conducere ale unui operator de distribuție nu pot face parte din structurile întreprinderii integrate din domeniul energiei electrice, care răspunde, direct sau indirect, de gestionarea zilnică a activităților de producere, distribuție și/sau furnizare a energiei electrice;
 - (b) trebuie luate măsurile corespunzătoare pentru a asigura faptul că interesele profesionale ale persoanelor cu funcție de conducere ale operatorului de distribuție sunt luate în considerare astfel încât aceste persoane să aibă posibilitatea de a acționa independent;
 - (c) operatorul de distribuție trebuie să aibă competențe efective de luare a deciziilor, independent de întreprinderea integrată din domeniul energiei electrice, în ceea ce privește ~~elementele de~~ activele necesare pentru exploatarea, întreținerea sau dezvoltarea rețelei. Pentru a îndeplini aceste atribuții, operatorul de distribuție are la dispoziție resursele necesare, inclusiv resursele umane, tehnice, fizice și financiare. Aceasta nu ar trebui să împiedice existența unor mecanisme de coordonare adecvate care să se asigure că sunt protejate drepturile societății-mamă de supraveghere economică și cele de supraveghere a gestionării, în ceea ce privește rentabilitatea activelor unei filiale, reglementate indirect în conformitate cu articolul ~~59~~³⁷ alineatul (6). În special, această prevedere permite societății-mamă să aprobe planul financiar anual sau orice instrument echivalent al operatorului de distribuție și să stabilească limitele generale ale nivelului de îndatorare a filialei sale. În schimb, această prevedere nu permite societății-mamă să dea instrucțiuni cu privire la exploatarea zilnică, nici cu privire la deciziile individuale referitoare la construirea sau modernizarea liniilor electrice de distribuție, care nu depășesc condițiile stabilite în planul financiar aprobat sau în oricare alt instrument echivalent; precum și
 - (d) operatorul de distribuție trebuie să stabilească un program de conformitate, care conține măsurile luate pentru a garanta excluderea practicilor discriminatorii, și să asigure monitorizarea adecvată a respectării acestui program. Programul de conformitate prevede obligațiile specifice impuse angajaților pentru realizarea acestui

obiectiv. Persoana sau organismul care răspunde de monitorizarea programului de conformitate, agentul de conformitate al operatorului de distribuție, prezintă autorității de reglementare menționate la articolul ~~35~~57 alineatul (1) un raport anual cu privire la măsurile adoptate și acest raport se publică. Agentul de conformitate al operatorului de distribuție este complet independent și are acces la toate informațiile operatorului de distribuție sau ale oricărei întreprinderi afiliate, care sunt necesare în vederea îndeplinirii atribuției sale.

- (3) În cazul în care operatorul de distribuție face parte dintr-o întreprindere integrată vertical, statele membre se asigură că activitățile respectivului operator sunt monitorizate de autoritățile de reglementare sau de alte organe competente, astfel încât acesta să nu poată profita de pe urma integrării sale vertical pentru a denatura concurența. În special, operatorii de distribuție integrați vertical nu trebuie, în activitățile lor de comunicare și de publicitate, să creeze confuzie cu privire la identitatea separată a sucursalei furnizoare din cadrul întreprinderii integrate vertical.
- (4) Statele membre pot decide să nu aplice dispozițiile alineatelor (1), (2) și (3) întreprinderilor integrate din domeniul energiei electrice care aprovizionează mai puțin de 100 000 de clienți racordați sau care alimentează mici sisteme izolate.

↓ nou

Articolul 36

Dreptul de proprietate asupra instalațiilor de stocare

- (1) Operatorilor de distribuție nu li se permite să dețină, să dezvolte, să administreze sau să exploateze instalații de stocare a energiei.
- (2) Prin derogare de la alineatul (1), statele membre pot permite operatorilor de transport și de sistem să dețină, să dezvolte, să administreze sau să exploateze instalații de stocare numai dacă se îndeplinesc următoarele condiții:
 - (a) în urma unei proceduri de licitație deschise și transparente, nu există alte părți care și-au exprimat interesul de a deține, de a dezvolta, de a administra sau de a exploata instalații de stocare;
 - (b) astfel de instalații sunt necesare pentru ca operatorii de distribuție să își îndeplinească obligațiile care le revin în temeiul prezentei directive în vederea exploataării eficiente, fiabile și sigure a sistemului de distribuție și
 - (c) autoritatea de reglementare a evaluat necesitatea unei astfel de derogări ținând seama de condițiile prevăzute la literele (a) și (b) și și-a dat aprobarea.
- (3) Operatorilor de distribuție care sunt implicați în deținerea, dezvoltarea, exploatarea sau administrarea unor instalații de stocare a energiei li se aplică articolele 35 și 56.
- (4) Autoritățile de reglementare efectuează, la intervale regulate sau cel puțin din cinci în cinci ani, o consultare publică pentru a reevalua eventualul interes al unor actori de pe piață de a investi în instalații de stocare a energiei sau de a dezvolta, de a exploata sau de a administra astfel de instalații. În cazul în care consultarea publică arată că există părți terțe care pot deține, dezvolta, exploata sau administra astfel de instalații, statele membre asigură încetarea treptată a activităților desfășurate de operatorii de distribuție în acest domeniu.

Articolul ~~37~~²⁷

Obligația de confidențialitate a operatorilor de distribuție

Fără a aduce atingere articolului ~~55~~³⁰ sau oricărei alte obligații legale în materie de dezvăluire a informațiilor, operatorul de distribuție trebuie să păstreze confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial obținute în cursul desfășurării activităților sale și să împiedice dezvăluirea discriminatorie a informațiilor referitoare la propriile activități și care ar putea fi avantajoase din punct de vedere comercial.

Articolul ~~38~~²⁸

Sisteme de distribuție închise

- (1) Statele membre pot decide ca autoritățile de reglementare naționale sau alte autorități competente să clasifice drept sistem de distribuție închis un sistem care distribuie energie electrică într-o zonă industrială, comercială sau de servicii comune, limitată din punct de vedere geografic și care, fără a aduce atingere alineatului (4), nu alimentează clienții casnici, dacă:
 - (a) din motive tehnice sau de ~~securitate~~ siguranță ~~specifice~~ operațiile sau procesul de producție al utilizatorilor sistemului respectiv sunt integrate, sau
 - (b) sistemul respectiv distribuie energie electrică în principal proprietarului sau operatorului sistemului sau întreprinderilor lor conexe.
- (2) Statele membre pot dispune ca autoritățile de reglementare naționale să acorde o derogare operatorului unui sistem de distribuție închis privind:
 - (a) obligațiile menționate la articolul ~~31~~²⁵ alineatul (5) de a cumpăra energia pe care o folosește pentru a acoperi pierderile de energie și ~~rezervele de capacitate~~ ⇒ serviciile de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței ⇐ din sistemul său, conform unor proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe ~~reguli de piață~~;
 - (b) obligația menționată la articolul ~~63~~² alineatul (1) ca tarifele sau metodologiile care stau la baza calculării acestora să fie aprobate înainte de intrarea în vigoare în conformitate cu articolul ~~37~~⁵⁹ alineatul (1).
- (3) În cazul în care se acordă o derogare în conformitate cu alineatul (2), tarifele aplicabile sau metodologiile care stau la baza calculării acestora sunt revizuite și aprobate în conformitate cu articolul ~~59~~³⁷ alineatul (1) la cererea unui utilizator al sistemului de distribuție închis.
- (4) Utilizarea întâmplătoare de către un număr mic de consumatori casnici aflați într-un raport de muncă sau într-un raport similar cu proprietarul sistemului de distribuție și care sunt amplasați în zona deservită de un sistem de distribuție închis nu împiedică acordarea derogării în conformitate cu alineatul (2).

↓ nou

- (5) În sensul directivei, sistemele de distribuție închise se consideră a fi sisteme de distribuție.
-

↓ 2009/72/CE (adaptat)
⇒ nou

Articolul ~~39~~²⁹

Operatorul de sistem combinat

Articolul ~~35~~²⁶ alineatul (1) nu aduce atingere funcționării unui operator de sistem combinat de transport și de distribuție, cu condiția ca acest operator să respecte articolul ~~9~~⁴³ alineatul (1) sau articolul ~~44~~¹³ și articolul ~~45~~¹⁴ sau capitolul VI secțiunea 3 sau să intre sub incidența articolului ~~66~~⁴⁴ alineatul (2).

Capitolul ~~IV~~^V

**⊠ NORME GENERALE APLICABILE OPERATORILOR ⊠
~~EXPLOATAREA SISTEMELOR DE TRANSPORT~~ ⊠ ȘI DE
SISTEM ⊠**

Articolul ~~40~~⁴²

Atribuțiile operatorilor de transport și de sistem

- (1) Fiecare operator de transport și de sistem are obligația:
- (a) să asigure capacitatea pe termen lung a sistemului de a satisface cererile rezonabile de transport de energie electrică, să exploateze, să întrețină și să dezvolte în condiții economice sisteme de transport sigure, fiabile și eficiente, care să respecte mediul înconjurător ⇒ , în strânsă cooperare cu operatorii de transport și de sistem învecinați și cu operatorii de distribuție ⇐;
- (b) să garanteze mijloace adecvate pentru îndeplinirea obligațiilor ⊠ sale ⊠ ~~privind serviciul public~~;
- (c) să contribuie la siguranța alimentării ⊠ cu energie electrică ⊠ prin capacități de transport adecvate și sisteme fiabile;
- (d) să gestioneze fluxurile de energie electrică din sistem, ținând seama de schimburile cu alte sisteme interconectate. În acest scop, operatorul de transport și de sistem răspunde de asigurarea unui sistem de energie electrică sigur, fiabil și eficient și, în acest context, de asigurarea disponibilității tuturor serviciilor de sistem ⊠ necesare ⊠, inclusiv acelea oferite ~~ea răspuns la cerere~~ ⊠ de consumul dispecerizabil ⇐ ⇒ și de stocarea energiei ⇐, în măsura în care această

disponibilitate nu depinde de niciun alt sistem de transport cu care este interconectat sistemul său;

- (e) să furnizeze operatorului oricărui alt sistem interconectat cu sistemul său informații suficiente pentru a asigura siguranța și eficiența exploatarei, dezvoltarea coordonată și interoperabilitatea sistemului interconectat;
- (f) să asigure un tratament nediscriminatoriu între utilizatorii sau categoriile de utilizatori ai sistemului, evitând în special discriminarea în favoarea întreprinderilor sale conexe;
- (g) să furnizeze informațiile necesare utilizatorilor de rețea pentru accesul eficient la rețea; ~~precum și~~
- (h) să colecteze venituri rezultate din ~~managementul~~gestionarea congestiilor, precum și plăți efectuate în temeiul mecanismului de compensare între operatorii de transport și de sistem în conformitate cu articolul ~~46~~43 din [reformarea Regulamentului 714/2009 propusă prin COM(2016)861/2], acordând și gestionând accesul terților și oferind explicații motivate, atunci când refuză un astfel de acces, sub supravegherea autorităților de reglementare naționale. Atunci când își îndeplinesc sarcinile în conformitate cu prezentul articol, operatorii de transport și de sistem facilitează, cu precădere, integrarea pieței;

⇩ nou

- (i) să achiziționeze servicii de sistem de la participanții la piață pentru a asigura siguranța în funcționare;
 - (j) să adopte un cadru de cooperare și coordonare între centrele operaționale regionale.
- (2) Statele membre pot prevedea atribuirea uneia sau mai multor responsabilități enumerate la alineatul (1) literele (a)-(j) altui operator de transport și de sistem decât celui care deține sistemul de transport și căruia i s-ar aplica în mod normal responsabilitățile în cauză. Operatorul de transport și de sistem căruia i se dau spre îndeplinire atribuțiile trebuie să fie certificat ca fiind în proprietate separată și să îndeplinească cerințele prevăzute la articolul 43, însă nu este necesar să fie proprietarul sistemului de transport pentru care este responsabil. Operatorul de transport și de sistem care deține sistemul de transport trebuie să îndeplinească cerințele prevăzute la capitolul VI și să fie certificat în conformitate cu articolul 43.
- (3) La executarea atribuțiilor enumerate la alineatul (1), operatorul de transport și de sistem ține seama de funcțiile asigurate de centrele operaționale regionale și cooperează, în funcție de necesități, cu operatorii de transport și de sistem învecinați.
- (4) La executarea sarcinii descrise la alineatul (1) litera (i), operatorul de transport și de sistem se asigură că procedura de achiziționare a serviciilor de echilibrare și, cu excepția cazului justificat de o analiză cost-beneficiu, a serviciilor de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței:
- (a) este transparentă, nediscriminatorie și bazată pe piață;
 - (b) asigură participarea efectivă a tuturor participanților la piață, printre care și sursele de energie regenerabilă, consumul dispecerizabil, instalațiile de stocare a energiei și agregatorii, în special impunând autorităților de reglementare sau operatorilor de transport și de sistem să definească, în strânsă colaborare cu toți participanții la piață,

modalități tehnice de participare la aceste piețe pe baza cerințelor tehnice ale respectivelor piețe și a capacităților tuturor participanților la piață.

- (5) Operatorii de transport și de sistem nu dețin active care furnizează servicii de sistem, cu excepția cazului în sunt îndeplinite condițiile stabilite la articolul 54.

~~Articolul 15~~

~~Dispeceerizare și echilibrare~~

- ~~(1) Fără a aduce atingere furnizării de energie electrică în baza obligațiilor contractuale, inclusiv cele care decurg din caietul de sarcini, operatorul de transport și de sistem, în cazul în care îndeplinește această funcție, răspunde de dispeceerizarea instalațiilor de producere din zona sa și de stabilirea utilizării interconexiunilor cu celelalte sisteme.~~
- ~~(2) Dispeceerizarea instalațiilor de producere și utilizarea interconexiunilor se stabilesc în baza unor criterii care sunt aprobate de către autoritățile de reglementare naționale competente și care trebuie să fie obiective, publicate și aplicate într-un mod nediscriminatoriu, în vederea asigurării funcționării corespunzătoare a pieței interne a energiei electrice. Criteriile țin seama de ordinea de prioritate economică a energiei electrice provenite de la instalațiile de producere disponibile sau din transferurile prin interconexiuni, precum și de constrângerile de ordin tehnic ale sistemului.~~
- ~~(3) Un stat membru impune operatorilor de sistem ca, la dispeceerizarea instalațiilor de producere care folosesc surse de energie regenerabile, să procedeze în conformitate cu articolul 16 din Directiva 2009/28/CE. Statul membru poate, de asemenea, solicita operatorului de sistem ca, la dispeceerizarea instalațiilor de producere, să acorde prioritate instalațiilor cu producere combinată de energie electrică și termică.~~
- ~~(4) Din motive de securitate a aprovizionării, un stat membru poate ordona ca instalațiilor de producție care folosesc ca sursă primară de energie, combustibili indigeni, să li se acorde prioritate la dispeceerizare, într-un procent care să nu depășească, într-un an calendaristic, 15 % din totalul energiei primare folosite la producerea energiei electrice consumate în statul membru respectiv.~~
- ~~(5) Autoritățile de reglementare, în cazul în care statele membre au decis astfel, sau statele membre solicită operatorilor de transport și de sistem să respecte standardele minime privind întreținerea și dezvoltarea sistemului de transport, inclusiv capacitățile de interconexiune.~~
- ~~(6) Operatorii de transport și de sistem cumpără energia pe care o folosesc pentru a acoperi pierderile de energie și rezervele de capacitate conform unor proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe reguli de piață, de fiecare dată când îndeplinesc această funcție.~~
- ~~(7) Regulile adoptate de operatorii de transport și de sistem pentru echilibrarea sistemului de energie electrică sunt obiective, transparente și nediscriminatorii, inclusiv regulile de încadrare tarifară a utilizatorilor rețelei în cazul inducerii de dezechilibre în rețea. Condițiile, inclusiv regulile și tarifele aplicabile prestării acestor servicii de către operatorii de transport și de sistem se stabilesc în mod nediscriminatoriu și ținând seama de costuri, în conformitate cu o metodologie compatibilă cu articolul 37 alineatul (6), și trebuie publicate.~~

Articolul ~~41~~ 46

Obligațiile ~~le~~ în materie de confidențialitate și de transparență impuse proprietarilor de sisteme de transport și operatorilor de transport și de sistem

- (1) Fără a aduce atingere articolului ~~55~~ sau oricărei alte obligații legale în materie de dezvăluire a informațiilor, fiecare operator de transport și de sistem și fiecare proprietar de sistem de transport păstrează confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial pe care le-au obținut în cursul desfășurării activităților lor și împiedică dezvăluirea discriminatorie de informații referitoare la propriile activități și care ar putea induce avantaje economice. În special, nu divulgă nicio informație sensibilă din punct de vedere comercial către celelalte părți ale întreprinderii decât în cazul în care acest lucru se impune în vederea încheierii unei tranzacții comerciale. În scopul garantării respectării depline a normelor privind separarea juridică a informațiilor, statele membre se asigură, de asemenea, că proprietarul sistemului de transport și partea rămasă din întreprindere nu utilizează servicii comune, de exemplu nu utilizează servicii juridice comune, cu excepția serviciilor pur administrative sau a celor informatice.
- (2) Operatorilor de transport și de sistem li se interzice să abuzeze, în situația vânzării sau a cumpărării de energie electrică de către întreprinderi conexe, de informațiile sensibile din punct de vedere comercial obținute de la terți în contextul acordării sau al negocierii accesului la sistem.
- (3) Informațiile necesare asigurării unei concurențe efective și funcționării eficiente a pieței sunt puse la dispoziția publicului. Această obligație nu aduce atingere păstrării confidențialității informațiilor sensibile din punct de vedere comercial.

Articolul ~~42~~ 23

Competențele decizionale privind conectarea a noi centrale electrice la sistemul de transport

- (1) Operatorul de transport și de sistem stabilește și publică proceduri transparente și eficiente privind conectarea nediscriminatorie a noi centrale electrice ⇒ și instalații de stocare a energiei ⇐ la sistemul de transport. Procedurile respective sunt supuse aprobării autorităților de reglementare naționale.
- (2) Operatorului de transport și de sistem nu i se permite să refuze conectarea unei noi centrale ⇒ sau instalații de stocare a energiei ⇐ prin invocarea unor viitoare limitări posibile ale capacităților de rețea disponibile, de exemplu congestia în părțile îndepărtate ale sistemului de transport. Operatorul de transport și de sistem furnizează toate informațiile necesare.
- (3) Operatorului de transport și de sistem nu i se permite să refuze un nou punct de conectare prin invocarea unor costuri suplimentare ocazionate și legate de creșterea necesară a capacității elementelor de sistem în perimetrul imediat al punctului de conectare.

⊠ Capitolul VI

SEPARAREA OPERATORILOR DE TRANSPORT ȘI DE SISTEM ⊠

⊠ SECȚIUNEA 1

SEPARAREA DREPTURILOR DE PROPRIETATE ⊠

Articolul ~~43~~⁴⁹

Separarea ⊠ drepturilor de proprietate în cazul ⊠ sistemelor de transport și al operatorilor de transport și de sistem

- (1) Statele membre se asigură că ~~de la 3 martie 2012:~~
- (a) toate întreprinderile care dețin în proprietate sisteme de transport acționează ca operatori de transport și de sistem;
- (b) aceeași persoană sau aceleași persoane nu au dreptul:
- să exercite, direct sau indirect, controlul asupra unei întreprinderi care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare și să exercite, direct sau indirect, controlul sau să exercite vreun drept asupra unui operator de transport și de sistem sau asupra unui sistem de transport sau
 - să exercite, direct sau indirect, controlul asupra unui operator de transport și de sistem sau asupra unui sistem de transport și să exercite, direct sau indirect, controlul sau să exercite vreun drept asupra unei întreprinderi care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare;
- (c) aceeași persoană sau aceleași persoane nu sunt abilitate să numească membri în consiliul de supraveghere, în consiliul de administrație sau în alte organisme care reprezintă întreprinderea din punct de vedere juridic în cazul unui operator de transport și de sistem sau în cazul unui sistem de transport și, de asemenea, să exercite, direct sau indirect, controlul sau să exercite vreun drept asupra unei întreprinderi care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare; precum și
- (d) aceeași persoană nu este abilitată să fie membru în consiliul de supraveghere, în consiliul de administrație sau în alte organisme care reprezintă întreprinderea din punct de vedere juridic, atât în cazul unei întreprinderi care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare, cât și în cazul unui operator de transport și de sistem sau al unui sistem de transport.
- (2) Drepturile menționate la alineatul (1) literele (b) și (c) cuprind, în special:
- (a) competența de a exercita drepturi de vot;
- (b) competența de a numi membri în consiliul de supraveghere, în consiliul de administrație sau în alte organe care reprezintă întreprinderea din punct de vedere juridic sau
- (c) deținerea unei cote majoritare.

- (3) În sensul alineatului (1) litera (b), noțiunea de „întreprindere care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare” include noțiunea de „întreprindere care desfășoară oricare dintre activitățile de producție sau de furnizare” în sensul Directivei 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 ~~privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale~~⁵⁴, iar termenii „operator de transport și de sistem” și „sistem de transport” includ și termenii „operator de transport și de sistem” și „sistem de transport” în sensul directivei respective.
- ~~(4) Statele membre pot permite derogări de la alineatul (1) literele (b) și (c) până la 3 martie 2013, cu condiția ca operatorii de transport și de sistem să nu facă parte dintr-o întreprindere integrată vertical.~~
- (4) ~~(5)~~ Obligația prevăzută la alineatul (1) litera (a) se consideră îndeplinită în cazul în care două sau mai multe întreprinderi care dețin sisteme de transport au creat o asociație în participațiune care exercită rolul de operator de transport și de sistem în două sau mai multe state membre pentru sistemele de transport în cauză. Nicio altă întreprindere nu poate lua parte la asociația în participațiune decât dacă a fost aprobată în temeiul articolului ~~4413~~ ca operator de sistem independent sau ca operator de transport independent în sensul ~~secțiunii 3~~ capitolului V.
- (5) ~~(6)~~ În vederea punerii în aplicare a prezentului articol, în cazul în care persoana menționată la alineatul (1) literele (b), (c) și (d) este statul membru sau un alt organism public, se consideră că două organisme publice diferite care exercită controlul, pe de o parte, asupra unui operator de transport și de sistem sau asupra unui sistem de transport și, pe de altă parte, asupra unei întreprinderi care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare, nu sunt aceeași persoană sau aceleași persoane.
- (6) ~~(7)~~ Statele membre se asigură că informațiile sensibile din punct de vedere comercial menționate la articolul ~~4116~~ deținute de un operator de transport și de sistem care a făcut parte dintr-o întreprindere integrată vertical, precum și de personalul acestuia, nu sunt transferate către întreprinderi care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare.
- (7) ~~(8)~~ În cazul în care, la 3 septembrie 2009, sistemul de transport aparține unei întreprinderi integrate vertical, un stat membru poate decide să nu aplice alineatul (1).
- În acest caz, ~~statutele~~ statutele membru vizate:
- (a) fie desemnează un operator de sistem independent în conformitate cu articolul ~~4413~~, sau
- (b) fie respectă dispozițiile ~~secțiunii 3~~ capitolului V.
- (8) ~~(9)~~ În cazul în care, la 3 septembrie 2009, sistemul de transport aparține unei întreprinderi integrate vertical și sunt în vigoare măsuri care garantează o mai mare independență efectivă a operatorului de transport și de sistem decât dispozițiile ~~secțiunii 3~~ capitolului V, un stat membru poate decide să nu aplice alineatul (1).

⁵⁴

Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale (JO L 211, 14.8.2009, p. 94) ~~A se vedea pagina 94 din prezentul Jurnal Oficial.~~

- ~~(9)~~ ~~(10)~~ Înainte de a fi aprobată și desemnată în calitate de operator de transport și de sistem în temeiul alineatului ~~(89)~~ ~~al prezentului articol~~, o întreprindere este certificată în conformitate cu procedurile prevăzute la articolul ~~5240~~ alineatele (4), (5) și (6) din prezenta directivă și la articolul ~~483~~ din [reformarea Regulamentului 714/2009 propusă prin COM(2016)861/2], în temeiul cărora Comisia verifică dacă măsurile în vigoare garantează în mod evident o mai mare independență efectivă a operatorului de transport și de sistem decât dispozițiile ~~secțiunii 3~~ ~~capitolului V~~.
- ~~(10)~~ ~~(11)~~ O întreprindere integrată vertical care deține în proprietate un sistem de transport nu poate fi în niciun caz împiedicată să adopte măsurile necesare în vederea respectării alineatului (1).
- ~~(11)~~ ~~(12)~~ Întreprinderile care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare nu ~~pot~~ ~~poate~~ în niciun caz, direct sau indirect, să exercite controlul sau să își exercite vreun drept cu privire la operatorii de transport și de sistem separați din statele membre care aplică dispozițiile alineatului (1).

✧ SECȚIUNEA 2 OPERATORII DE SISTEM INDEPENDENȚI ✧

Articolul ~~4413~~

Operatorii de sistem independenți

- (1) În cazul în care sistemul de transport aparține unei întreprinderi integrate vertical la 3 septembrie 2009, statele membre pot decide să nu aplice articolul ~~439~~ alineatul (1) și să desemneze un operator de sistem independent la propunerea proprietarului sistemului de transport. Numirea respectivă este supusă aprobării Comisiei.
- (2) Statul membru poate aproba și desemna un operator de sistem independent numai în cazul în care:
- (a) operatorul candidat a demonstrat că îndeplinește cerințele prevăzute la articolul ~~439~~ alineatul (1) literele (b), (c) și (d);
 - (b) operatorul candidat a demonstrat că dispune de resursele financiare, tehnice, fizice și umane necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor sale în conformitate cu articolul ~~4012~~;
 - (c) operatorul candidat și-a asumat angajamentul de a respecta un plan de dezvoltare a rețelei pe zece ani monitorizat de autoritatea de reglementare;
 - (d) proprietarul sistemului de transport și-a demonstrat capacitatea de a respecta obligațiile care îi revin în temeiul alineatului (5). În acest scop, acesta prezintă toate proiectele de contracte cu întreprinderea candidată și cu orice altă entitate relevantă și
 - (e) operatorul candidat și-a demonstrat capacitatea de a respecta obligațiile care îi revin în temeiul [reformării Regulamentului 714/2009 propusă prin COM(2016)861/2], inclusiv cooperarea dintre operatorii de transport și de sistem la nivel european și regional.
- (3) Întreprinderile care au fost certificate de autoritatea de reglementare ca îndeplinind cerințele de la articolul ~~5311~~ ✧ și de la ✧ alineatul (2) ~~din prezentul articol~~ sunt aprobate și desemnate de către statele membre ca operatori de sistem independenți. Se aplică procedura de certificare prevăzută fie la articolul ~~5240~~ din prezenta directivă și la articolul ~~483~~ din [reformarea Regulamentului 714/2009 propusă prin COM(2016)861/2], fie la articolul ~~5311~~ din prezenta directivă.

- (4) Fiecare operator de sistem independent răspunde de acordarea și gestionarea accesului terților, inclusiv de colectarea tarifelor de acces la rețea, a veniturilor rezultate din ~~managementul~~ ~~gestionarea~~ congestiilor și a plăților efectuate în temeiul mecanismului de compensare între operatorii de sisteme de transport și de sistem în conformitate cu articolul ~~46+3~~ din [reformarea Regulamentului 714/2009 propusă prin COM(2016)861/2], precum și de exploatarea, întreținerea și dezvoltarea sistemului de transport și de garantarea capacității pe termen lung a acestuia de a satisface cererile rezonabile prin planificarea investițiilor. În ceea ce privește dezvoltarea sistemului de transport, operatorul de sistem independent este responsabil ~~cude~~ planificarea (inclusiv ~~cude~~ procedura de autorizare), construirea și darea în exploatare a noii infrastructuri. În acest scop, operatorul de sistem independent acționează ca un operator de transport și de sistem în conformitate cu ~~prezentul capitol~~ secțiune. Proprietarii de sisteme de transport nu pot fi responsabili ~~cude~~ acordarea și gestionarea accesului terților și nici ~~cude~~ planificarea investițiilor.
- (5) În cazul desemnării unui operator de sistem independent, proprietarul sistemului de transport:
- (a) asigură pe deplin cooperarea și sprijinul necesare operatorului de sistem independent în vederea îndeplinirii atribuțiilor acestuia, furnizându-i în special toate informațiile relevante;
 - (b) finanțează investițiile decise de către operatorul de sistem independent și aprobate de către autoritatea de reglementare sau își dă acordul ca acestea să fie finanțate de către orice parte interesată, inclusiv de către operatorul de sistem independent. Măsurile relevante cu privire la finanțare fac obiectul aprobării de către autoritatea de reglementare. Înainte de a aproba astfel de măsuri, autoritatea de reglementare se consultă atât cu proprietarul ~~activelor~~ ~~și~~ sistemului de transport ~~și~~, cât și cu celelalte părți interesate;
 - (c) deține răspunderea privind activele rețelei, cu excepția răspunderii privind atribuțiile operatorului de sistem independent; precum și
 - (d) oferă garanții pentru facilitarea finanțării eventualelor extinderi ale rețelei, cu excepția investițiilor pentru care și-a dat acordul să fie finanțate de către orice parte interesată, inclusiv de către operatorul de sistem independent, în temeiul literei (b).
- (6) În strânsă cooperare cu autoritatea de reglementare, autoritatea națională competentă în materie de concurență este investită cu toate competențele necesare pentru a monitoriza în mod eficient respectarea de către proprietarul sistemului de transport a obligațiilor sale în temeiul alineatului (5).

Articolul ~~45+4~~

Separarea proprietarilor de sisteme de transport

- (1) În cazul în care a fost desemnat un operator de sistem independent, un proprietar de sistem de transport care face parte dintr-o întreprindere integrată vertical este independent, cel puțin în ceea ce privește statutul său juridic, organizarea și procesul decizional, față de alte activități care nu au legătură cu transportul.
- (2) Pentru a asigura independența proprietarilor de sisteme de transport menționați la alineatul (1), se aplică următoarele criterii minime:

- (a) persoanele cu funcție de conducere în cadrul ~~managementului~~ unui proprietar de sistem de transport nu pot face parte din structurile întreprinderii integrate din domeniul energiei electrice, care răspund, direct sau indirect, de gestionarea zilnică a activităților de producere, distribuție și furnizare a energiei electrice;
- (b) luarea unor măsuri corespunzătoare pentru a se garanta faptul că interesele profesionale ale persoanelor cu funcție de conducere ~~ale~~ ☒ în cadrul ☒ unui proprietar de sistem de transport sunt luate în considerare în așa fel încât să se asigure capacitatea acestora de a acționa independent; precum și
- (c) proprietarul sistemului de transport stabilește un program de conformitate, care conține măsurile luate pentru a garanta excluderea practicilor discriminatorii, și asigură monitorizarea adecvată a respectării acestui program. Programul de conformitate stabilește obligațiile specifice impuse angajaților pentru realizarea obiectivelor respective. Persoana sau organismul care răspunde de monitorizarea programului de conformitate prezintă autorității de reglementare un raport anual cu privire la măsurile luate. Acest raport anual trebuie publicat.

~~(3) Comisia poate adopta linii directoare pentru a garanta respectarea deplină și efectivă de către proprietarii de sisteme de transport a dispozițiilor alineatului (2) din prezentul articol. Măsurile respective, destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentei directive, prin completarea acesteia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 46 alineatul (2).~~

CAPITOLUL V Secțiunea 3

OPERATORUL DE TRANSPORT INDEPENDENT

Articolul ~~46~~⁴⁷

Active, echipamente, personal și identitate

- (1) Operatorii de transport și de sistem sunt dotați cu toate resursele umane, tehnice, fizice și financiare necesare îndeplinirii obligațiilor care le revin în temeiul prezentei directive și desfășurării activității de transport al energiei electrice, în special:
 - (a) activele necesare pentru activitatea de transport al energiei electrice, inclusiv sistemul de transport, se află în proprietatea operatorului de transport și de sistem;
 - (b) personalul necesar pentru activitatea de transport al energiei electrice, inclusiv pentru îndeplinirea tuturor atribuțiilor din cadrul întreprinderii, este angajat de operatorul de transport și de sistem;
 - (c) este interzisă închirierea de personal și prestarea de servicii de către și către orice parte a întreprinderii integrate vertical. Cu toate acestea, un operator de transport și de sistem poate furniza servicii întreprinderii integrate vertical, atâta timp cât:

prin furnizarea serviciilor nu sunt discriminați utilizatorii de sistem, serviciile sunt disponibile tuturor utilizatorilor de sistem în aceleași condiții și nu restricționează, denaturează sau împiedică concurența în domeniul producției sau furnizării de energie și
- condițiile de furnizare a serviciilor respective sunt aprobate de autoritatea de reglementare;
- (d) fără a aduce atingere deciziilor organismului de supraveghere prevăzut la articolul ~~49~~²⁰, întreprinderea integrată vertical pune la dispoziția operatorului de

transport și de sistem, în timp util, resurse financiare adecvate pentru viitoare proiecte de investiții și/sau pentru înlocuirea activelor existente, în urma unei cereri adecvate din partea operatorului de transport și de sistem.

- (2) Activitatea de transport al energiei electrice include cel puțin următoarele activități, pe lângă cele enumerate la articolul ~~40+2~~:
- (a) reprezentarea operatorului de transport și de sistem și contactele cu terți și cu autoritățile de reglementare;
 - (b) reprezentarea operatorului de transport și de sistem în cadrul Rețelei europene a operatorilor de transport și de sistem pentru energie electrică („ENTSO pentru energie electrică”);
 - (c) acordarea și gestionarea accesului terților în mod nediscriminatoriu între utilizatorii sau categoriile de utilizatori ai sistemului;
 - (d) colectarea tuturor tarifelor aferente sistemului de transport, inclusiv a tarifelor de acces la rețea, ~~a tarifelor pentru serviciile de sistem necesare echilibrării sistemului, precum cumpărarea de servicii (costurile cu echilibrarea, cumpărarea de energie pentru acoperirea pierderilor în rețea)~~ ⇨ și a tarifelor pentru servicii de sistem ⇨;
 - (e) exploatarea, întreținerea și dezvoltarea unui sistem de transport sigur, eficient și eficient din punct de vedere economic;
 - (f) planificarea investițiilor care să asigure capacitatea pe termen lung a sistemului de a face față cererilor rezonabile și de a garanta siguranța alimentării ☒ cu energie electrică ☒;
 - (g) instituirea de asociații în participațiune adecvate, inclusiv cu unul sau mai mulți operatori de transport și de sistem, de ~~schimburi~~ ☒ burse ☒ de energie ☒ electrică ☒, și cu alți actori relevanți, în cadrul obiectivelor de dezvoltare a creării de piețe regionale sau de facilitare a procesului de liberalizare; precum și
 - (h) toate serviciile aferente întreprinderii, inclusiv cele juridice, de contabilitate și informatice.
- (3) Operatorii de transport și de sistem sunt organizați sub o formă juridică, în conformitate cu articolul 1 din Directiva 2009/101/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁵⁵ ~~Directiva 68/151/CEE a Consiliului~~ ~~(⁴⁹)~~.
- (4) Operatorul de transport și de sistem nu creează, prin identitatea sa corporativă, comunicarea, imaginea de marcă și spațiul său, confuzii cu privire la identitatea separată a întreprinderii integrate vertical sau a oricărei părți a acesteia.
- (5) Operatorul de transport și de sistem nu împarte sistemele sau echipamentele informatice, spațiile fizice și sistemele de acces securizat cu nicio parte a întreprinderii integrate vertical și nici nu folosește aceiași consultanți sau contractanți externi pentru sistemele sau echipamentele informatice și pentru sistemele de acces securizate.

⁵⁵ Directiva 2009/101/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 de coordonare, în vederea echivalării, a garanțiilor impuse societăților în statele membre, în înțelesul articolului 48 al doilea paragraf din tratat, pentru protejarea intereselor asociaților sau terților (JO L 258, 1.10.2009, p. 11) ~~Prima directivă a Consiliului din 9 martie 1968 de coordonare, în vederea echivalării, a garanțiilor impuse societăților în statele membre, înțelesul articolului 58 al doilea paragraf din tratat, pentru protejarea intereselor asociaților sau terților (JO L 65, 14.3.1968, p. 8).~~

- (6) Conturile operatorului de transport și de sistem sunt auditate de către un auditor diferit de cel care auditează întreprinderea integrată vertical sau oricare parte a acesteia.

Articolul ~~47~~⁴⁸

Independența operatorului de transport și de sistem

- (1) Fără a aduce atingere deciziilor organismului de supraveghere prevăzut la articolul ~~49~~²⁰, operatorul de transport și de sistem are:
- (a) competențe efective de luare a deciziilor, independent de întreprinderea integrată ☒ vertical ☒ ~~din domeniul energiei electrice~~, în ceea ce privește activele necesare pentru exploatarea, întreținerea sau dezvoltarea sistemului de transport; precum și
- (b) ~~are~~ dreptul de a obține finanțare pe piețele de capital, în special prin împrumuturi și aport de capital.
- (2) Operatorul de transport și de sistem acționează în permanență astfel încât să se asigure că dispune de resursele necesare în vederea desfășurării activității de transport în mod corespunzător și eficient și a dezvoltării și menținerii unui sistem de transport eficient, sigur și economic.
- (3) ☒ Întreprinderea integrată vertical și ☒ ~~Filiialele~~ ☒ sale ☒ ~~întreprinderii integrate vertical~~ care desfășoară activități de producere sau ~~de~~ furnizare nu dețin participații directe sau indirecte la operatorul de transport și de sistem. Operatorul de transport și de sistem nu deține nicio participație directă sau indirectă la nicio filială a întreprinderii integrate vertical care desfășoară activități de producere sau ~~de~~ furnizare și nici nu primește dividende sau alte beneficii financiare de la filiala în cauză.
- (4) Structura generală de conducere și statutul operatorului de transport și de sistem asigură independența efectivă a operatorului de transport și de sistem, în conformitate cu ~~prezentul capitol~~ ☒ secțiune ☒. Întreprinderea integrată vertical nu determină, în mod direct sau indirect, comportamentul concurențial al operatorului de sistem de transport în materie de activități ~~cotidiene~~ ☒ curente ☒ ale acestuia și de gestionare a rețelei sau cu privire la activitățile necesare pentru elaborarea planului de dezvoltare a rețelei pe zece ani, întocmit în temeiul articolului ~~51~~²².
- (5) În îndeplinirea atribuțiilor prevăzute la articolul ☒ 40 ☒ ~~12~~ și la articolul ☒ 46 ☒ ~~17~~ alineatul (2) din prezenta directivă și în conformitate cu ⇒ obligațiile prevăzute la ⇐ articolele 14, ~~15~~ și 16 ☒ , 17 și 47 ☒ din [reformarea Regulamentului 714/2009 propusă prin COM(2016)861/2], operatorii de transport și de sistem nu fac discriminări între diferite persoane și entități și nu restricționează, distorsionează sau împiedică concurența în domeniul producerii sau furnizării de energie.
- (6) Orice relații comerciale și financiare între întreprinderea integrată vertical și operatorul de transport și de sistem, inclusiv împrumuturile acordate de operatorul de transport și de sistem întreprinderii integrate vertical, respectă condițiile pieței. Operatorul de transport și de sistem păstrează date detaliate privind astfel de relații comerciale sau financiare și le pune la dispoziția autorității de reglementare, la cererea acesteia.

- (7) Operatorul de transport și de sistem prezintă autorității de reglementare, în vederea aprobării, toate acordurile comerciale și financiare încheiate cu întreprinderea integrată vertical.
- (8) Operatorul de transport și de sistem informează autoritatea de reglementare cu privire la resursele financiare menționate la articolul ~~46~~⁴⁷ alineatul (1) litera (d), disponibile pentru proiecte de investiții viitoare și/sau pentru înlocuirea activelor existente.
- (9) Întreprinderile integrate vertical se abțin de la orice acțiune care ar împiedica sau ar prejudicia respectarea, de către operatorul de transport și de sistem, a obligațiilor prevăzute în prezentul capitol și nu solicită operatorului de transport și de sistem să ceară permisiunea de la întreprinderea integrată vertical în vederea îndeplinirii acestor obligații.
- (10) O întreprindere certificată de autoritatea de reglementare ca respectând cerințele prezentului capitol este autorizată și desemnată operator de transport și de sistem de către statul membru respectiv. Se aplică procedura de certificare prevăzută fie la articolul ~~52~~⁴⁰ din prezenta directivă și [la articolul ~~34~~⁸ din reformarea Regulamentului 714/2009 propusă prin COM(2016)861/2], fie la articolul ~~53~~⁴¹ din prezenta directivă.

Articolul ~~48~~⁴⁹

Independența personalului și a conducerii operatorului de transport și de sistem

- (1) Decizia privind numirea, prelungirea mandatului, condițiile de lucru, inclusiv remunerația și încetarea mandatului persoanelor cu funcție de conducere și/sau al membrilor organelor administrative ale operatorului de transport și de sistem se adoptă de către organismul de supraveghere al operatorului de transport și de sistem numit în conformitate cu articolul ~~49~~²⁰.
- (2) Autorității de reglementare i se notifică identitatea și condițiile privind termenul, durata și încheierea mandatului persoanelor desemnate de organismul de supraveghere în vederea numirii sau a prelungirii mandatului, în calitate de persoane cu funcții executive și/sau membri ai organelor administrative ale operatorului de transport și de sistem, precum și motivele oricărei decizii propuse de încetare a mandatului în cauză. Respectivele condiții și decizii menționate la alineatul (1) dobândesc caracter obligatoriu numai dacă autoritatea de reglementare nu a ridicat obiecții în termen de trei săptămâni de la notificare.
 Autoritatea de reglementare poate ridica obiecții privind deciziile menționate la alineatul (1) în cazul:
 - (a) unor îndoieli serioase survenite cu privire la independența profesională a unei persoane cu funcție de conducere numite și/sau a unui membru al organelor administrative numite sau
 - (b) încheierii premature a unui mandat, dacă există îndoieli cu privire la justificarea încheierii premature.
- (3) Nicio poziție sau responsabilitate profesională, interes sau relație de afaceri, de ordin direct sau indirect, cu întreprinderea integrată vertical, cu vreo parte a acesteia sau cu acționarii care dețin controlul asupra acesteia, cu excepția operatorului de transport și de sistem nu trebuie să fie deținută pe o perioadă de trei ani înainte de numirea

persoanelor cu funcții de conducere și/sau a membrilor organelor administrative ale operatorului de sisteme de transport și de sistem cărora li se aplică prezentul alineat.

- (4) Persoanele cu funcții de conducere și/sau membrii organelor administrative, precum și angajații operatorului de transport și de sistem nu dețin nicio poziție sau responsabilitate profesională, interes sau relație de afaceri, de ordin direct sau indirect, cu vreo altă parte a întreprinderii integrate vertical sau cu acționarii majoritari ai acesteia.
- (5) Persoanele cu funcții de conducere și/sau membrii organelor administrative, precum și angajații operatorului de transport și de sistem nu dețin niciun interes și nu primesc niciun beneficiu financiar, de ordin direct sau indirect, de la vreo parte a întreprinderii integrate vertical, cu excepția operatorului de transport și de sistem. Remunerația acestora nu depinde de activitățile sau de rezultatele întreprinderii integrate vertical, cu excepția operatorului de transport și de sistem.
- (6) Pentru orice plângeri din partea persoanelor cu funcție de conducere și/sau a membrilor organelor administrative ale operatorului de transport și de sistem împotriva încetării premature a mandatelor lor, le este garantat dreptul efectiv de a introduce o cale de atac la autoritatea de reglementare.
- (7) După încetarea mandatului deținut în cadrul operatorului de transport și de sistem, persoanele cu funcție de conducere și/sau membrii organelor administrative ale acestuia nu au dreptul să dețină, timp de patru ani, nicio poziție sau responsabilitate profesională, interes sau relație de afaceri, de ordin direct sau indirect, cu orice parte a întreprinderii integrate vertical, cu excepția operatorului de transport și de sistem, sau cu acționarii majoritari ai întreprinderii integrate vertical.
- (8) Alineatul (3) se aplică majorității persoanelor cu funcții de conducere și/sau membrilor organelor administrative ale operatorului de transport și de sistem.

Persoanele cu funcții de conducere și/sau membrii organelor administrative ale operatorului de transport și de sistem care nu fac obiectul dispozițiilor alineatului (3) nu trebuie să fi desfășurat nicio activitate de conducere sau vreo altă activitate relevantă în întreprinderea integrată vertical pentru o perioadă de cel puțin șase luni înaintea numirii acestora.

Primul paragraf ~~din~~ al prezentului alineat și alineatele (4)-(7) se aplică tuturor persoanelor cu funcții executive de conducere și celor care sunt direct subordonate acestora cu privire la chestiuni legate de exploatarea, întreținerea sau dezvoltarea rețelei.

Articolul ~~49~~20

Organismul de supraveghere

- (1) Operatorul de transport și de sistem deține un organism de supraveghere responsabil cu luarea deciziilor susceptibile de a avea un impact major asupra valorii activelor acționarilor din cadrul operatorului de transport și de sistem, în special a deciziilor privind aprobarea planurilor financiare anuale și pe termen ~~mai~~ ☒ mai ☒ lung, a nivelului de îndatorare a operatorului de transport și de sistem și a dividendelor distribuite acționarilor. Deciziile care sunt de fac parte din competența organismului de supraveghere le exclud pe cele care sunt legate de activitățile curente ale operatorului de transport și de sistem și de gestionarea rețelei, și de activitățile

necesare pentru elaborarea planului de dezvoltare a rețelei pe zece ani, întocmit în temeiul articolului ~~51~~²².

- (2) Organismul de supraveghere este compus din membri reprezentând întreprinderea integrată vertical, din membri reprezentând acționarii terți și, în cazurile prevăzute de legislația pertinentă a unui stat membru, din membri reprezentând alți factori interesați, precum angajații operatorului de transport și de sistem.
- (3) Articolul ~~48~~¹⁹ alineatul (2) primul paragraf și articolul ~~48~~¹⁹ alineatele (3)-(7) se aplică cel puțin unei jumătăți a membrilor organismului de supraveghere minus unul.

Articolul ~~48~~¹⁹ alineatul (2) al doilea paragraf litera (b) se aplică tuturor membrilor organismului de supraveghere.

Articolul ~~50~~²¹

Programul de conformitate și agentul de conformitate

- (1) Statele membre asigură faptul că operatorii de transport și de sistem stabilesc și pun în aplicare un program de conformitate care definește măsurile adoptate în vederea excluderii posibilităților de comportament discriminatoriu, și asigură monitorizarea adecvată a respectării acestui program. Programul de conformitate stabilește obligațiile specifice impuse angajaților pentru realizarea obiectivelor respective. Programul este supus aprobării autorității de reglementare. Fără a aduce atingere competențelor autorității de reglementare naționale, respectarea programului este monitorizată independent de către agentul de conformitate.
- (2) Agentul de conformitate este numit de către organismul de supraveghere și face obiectul aprobării autorității de reglementare. Autoritatea de reglementare poate refuza aprobarea agentului de conformitate numai din motive de lipsă de independență sau de capacitate profesională. Agentul de conformitate poate fi o persoană fizică sau juridică. Articolul ~~48~~¹⁹ alineatele (2)-(8) se aplică agentului de conformitate.
- (3) Agentul de conformitate are următoarele atribuții:
 - (a) monitorizarea punerii în aplicare a programului de conformitate;
 - (b) elaborarea unui raport anual care stabilește măsurile luate în vederea punerii în aplicare a programului de conformitate și prezentarea acestuia către autoritatea de reglementare;
 - (c) raportarea către organismul de supraveghere și emiterea de recomandări privind respectarea programului de conformitate și a punerii în aplicare a acestuia;
 - (d) notificarea autorității de reglementare cu privire la orice încălcare gravă a punerii în aplicare a programului de conformitate;~~și~~ precum și
 - (e) raportarea către autoritatea de reglementare cu privire la orice relații comerciale și financiare dintre întreprinderea integrată vertical și operatorul de transport și de sistem.
- (4) Agentul de conformitate prezintă autorității de reglementare deciziile propuse cu privire la planul de investiții sau la investițiile individuale din cadrul rețelei. Acest lucru are loc cel târziu în momentul prezentării deciziilor în cauză de către

conducerea și/sau organismul administrativ competent al operatorului de transport și de sistem, către organismul de supraveghere.

- (5) În cazul în care întreprinderea integrată vertical, în cadrul adunării generale sau prin votul membrilor organismului de supraveghere pe care i-a numit, a împiedicat adoptarea unei decizii în scopul de a împiedica sau a întârzia investițiile, decizie care, în conformitate cu planul de dezvoltare a rețelei prevăzut pentru zece ani, trebuia executată în următorii trei ani, agentul de conformitate raportează acest lucru autorității de reglementare, care acționează în conformitate cu articolul ~~51~~²².
- (6) Condițiile care reglementează mandatul sau condițiile de muncă ale agentului de conformitate, inclusiv durata mandatului acestuia, sunt supuse aprobării autorității de reglementare. Condițiile respective asigură independența agentului de conformitate, inclusiv prin punerea la dispoziție ☒ acestuia ☒ a ☒ tuturor ☒ resurselor necesare în vederea îndeplinirii atribuțiilor sale. Pe durata mandatului său, agentul de conformitate nu poate deține o altă funcție, nu poate avea o altă responsabilitate profesională sau un interes, direct sau indirect, ~~legate de~~ ^{legate de} nicio parte a întreprinderii integrate vertical sau ~~unde~~ acționarii majoritari ai acesteia.
- (7) Agentul de conformitate raportează cu regularitate, fie verbal, fie în scris, autorității de reglementare și are dreptul de a raporta cu regularitate, fie verbal, fie în scris, organismului de supraveghere al operatorului de transport și de sistem.
- (8) Agentul de conformitate poate participa la ☒ toate ☒ reuniuni ~~ale~~ ^{ale} organelor de conducere sau administrative ale operatorului de transport și de sistem, și la cele ale organismului de supraveghere și ~~ale~~ ☒ la ☒ adunarea ~~generală~~ ^{generală}. Agentul de conformitate participă la toate reuniunile care privesc următoarele chestiuni:
- (a) condițiile de acces la rețea, astfel cum sunt stabilite în [reformarea Regulamentului 714/2009 propusă prin COM(2016)861/2], în special în privința tarifelor, a serviciilor de acces ale terțelor părți, a alocării capacității și a ~~gestionării~~ ☒ managementului ☒ congestiilor, a transparenței, a ~~echilibrării~~ ^{echilibrării} ⇨ serviciilor de sistem ⇐ și a piețelor secundare;
- (b) proiectele efectuate în scopul de a exploata, întreține și dezvolta sistemul de transport, inclusiv investiții privind interconexiunile și conexiunile;
- (c) cumpărarea sau vânzarea de energie necesare pentru exploatarea sistemului de transport.
- (9) Agentul de conformitate monitorizează respectarea articolului ~~41~~¹⁶ de către operatorul de transport și de sistem.
- (10) Agentul de conformitate dispune de acces la toate datele relevante, la sediile operatorului de transport și de sistem și la toate informațiile necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor sale.
- (11) În urma aprobării prealabile a autorității de reglementare, organismul de supraveghere poate să îl revoce pe agentul de conformitate. Organismul de supraveghere eliberează din funcție agentul de conformitate, din motive de lipsă de independență sau de capacitate profesională, la cererea autorității de reglementare.
- (12) Agentul de conformitate are acces la sediile operatorului de transport și de sistem fără a fi necesară anunțarea prealabilă.

Dezvoltarea rețelei și competențele de decizie asupra investițiilor

- (1) ~~În fiecare an~~ ⇒ Cel puțin din doi în doi ani ⇐, operatorii de transport și de sistem prezintă autorității de reglementare un plan de dezvoltare a rețelei prevăzut pentru zece ani bazat pe oferta și cererea actuală și pe previziunile de ofertă și de cerere, după consultarea prealabilă cu toți factorii interesați. Planul respectiv de dezvoltare a rețelei conține măsuri eficiente pentru a garanta caracterul adecvat al sistemului și siguranța alimentării ☒ cu energie electrică ☒.
- (2) În special, planul de dezvoltare a rețelei prevăzut pentru zece ani trebuie:
 - (a) să indice ~~operatorilor pieței~~ ☒ participanților la piață ☒ principalele infrastructuri de transport care trebuie să fie construite sau modernizate în următorii zece ani;
 - (b) să conțină toate investițiile deja stabilite și să identifice noi investiții care trebuie să fie efectuate în următorii zece ani; precum și
 - (c) să prevadă un interval de timp pentru toate proiectele de investiții.
- (3) Atunci când elaborează planul de dezvoltare a rețelei prevăzut pentru zece ani, operatorul de transport și de sistem trebuie să formuleze ipoteze rezonabile privind evoluția producerii, a furnizării, ⇒ a stocării de energie, ⇐ a consumului și a schimburilor cu alte țări, luând în considerare planurile de investiții privind rețelele regionale și la nivelul ☒ Uniunii ☒ ~~comunitar~~.
- (4) Autoritatea de reglementare consultă toți utilizatorii de sistem, actuali sau potențiali, privind planul de dezvoltare a rețelei prevăzut pentru zece ani, în mod deschis și transparent. Persoanelor fizice sau întreprinderilor care revendică statutul de utilizatori potențiali de sistem li se poate solicita să dovedească aceste revendicări. Autoritatea de reglementare publică rezultatul procesului de consultare, în special în privința unor posibile necesități de investiții.
- (5) Autoritatea de reglementare evaluează dacă planul de dezvoltare a rețelei prevăzut pentru zece ani abordează toate necesitățile de investiții identificate pe parcursul procesului de consultare, și dacă este conform cu planul neobligatoriu la nivelul ☒ Uniunii ☒ ~~comunitar~~ de dezvoltare a rețelei pe zece ani (denumit în continuare „planul la nivelul ☒ Uniunii ☒ ~~comunitar~~ de dezvoltare a rețelei”), menționat la [articolul 27 alineatul (1) litera (b) ~~8~~ ~~alineatul (3)~~ din reformarea Regulamentului 714/2009 propusă prin COM(2016)861/2]. În cazul în care există îndoieli cu privire la conformitatea cu planul la nivelul ~~comunitar~~ ☒ Uniunii ☒ de dezvoltare a rețelei, autoritatea de reglementare consultă agenția. Autoritatea de reglementare poate solicita operatorului de transport și de sistem să își modifice planul de dezvoltare a rețelei pe zece ani.
- (6) Autoritatea de reglementare monitorizează și evaluează punerea în aplicare a planului de dezvoltare a rețelei prevăzut pentru zece ani.
- (7) În situațiile în care operatorul de transport și de sistem, din rațiuni diferite de rațiunile imperioase, asupra cărora nu deține niciun control, nu execută o investiție, care, în conformitate cu planul de dezvoltare a rețelei prevăzut pentru zece ani, trebuia executată în următorii trei ani, statele membre se asigură că autoritatea de reglementare are obligația să adopte cel puțin una dintre următoarele măsuri pentru a garanta executarea investiției în cauză dacă investiția este încă relevantă pe baza celui mai recent plan de dezvoltare a rețelei pe zece ani:

- (a) să solicite operatorului de transport și de sistem să execute investiția în cauză sau;
- (b) să organizeze o procedură de ofertare privind investiția în cauză, deschisă tuturor investitorilor sau
- (c) să oblige operatorul de transport și de sistem să accepte o majorare de capital pentru a finanța investițiile necesare și pentru a permite unor investitori independenți să participe la capital.

În cazul în care autoritatea de reglementare a recurs la competențele sale prevăzute la ~~litera (b) din~~ primul paragraf litera (b), aceasta poate obliga operatorul de transport și de sistem să accepte una sau mai multe dintre următoarele măsuri:

- finanțarea de către o parte terță;
- construirea de către o parte terță;
- realizarea noilor active de însuși operatorul în cauză;
- exploatarea noului activ de însuși operatorul în cauză.

Operatorul de transport și de sistem furnizează investitorilor toate informațiile necesare pentru realizarea investiției, conectează noile active la rețeaua de transport și, în general, depune toate eforturile pentru a facilita punerea în aplicare a proiectului de investiții.

Măsurile relevante cu privire la finanțare fac obiectul aprobării de către autoritatea de reglementare.

- (8) În cazul în care autoritatea de reglementare a recurs la competențele sale prevăzute la alineatul (7) primul paragraf, costurile ~~lor~~ respectivelor investiții intră sub incidența reglementărilor relevante privind tarifele.

✕ SECTIUNEA 4

DESEMNAREA ȘI CERTIFICAREA OPERATORILOR DE TRANSPORT ȘI DE SISTEM ✕

Articolul ~~52~~⁴⁹

Desemnarea și certificarea operatorilor de transport și de sistem

- (1) Înainte de a fi aprobată și desemnată în calitate de operator de transport și de sistem, o întreprindere este certificată în conformitate cu procedurile prevăzute la alineatele (4), (5) și (6) ~~din~~ ale prezentului articol și la articolul ~~48~~⁴⁹ din [reformarea Regulamentului 714/2009 propusă prin COM(2016)861/2].
- (2) Întreprinderile ~~care dețin un sistem de transport și~~ care au fost certificate de autoritatea de reglementare națională, în temeiul procedurii de certificare de mai jos, ca îndeplinind cerințele articolului ~~43~~⁴⁹ sunt aprobate și desemnate de către statele membre ca operatori de transport și de sistem. Desemnarea operatorilor de transport și de sistem este notificată Comisiei Europene și se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.
- (3) Operatorii de transport și de sistem notifică autorității de reglementare orice tranzacție planificată care poate necesita o reevaluare a conformității ~~✕~~ lor ✕ ~~acesteia~~ cu cerințele articolului ~~43~~⁴⁹.

- (4) Autoritățile de reglementare monitorizează respectarea permanentă de către operatorii de transport și de sistem a cerințelor articolului ~~439~~. Aceste autorități deschid o procedură de certificare în scopul asigurării respectării dispozițiilor respective:
 - (a) în urma notificării de către operatorul de transport și de sistem în temeiul alineatului (3);
 - (b) din proprie inițiativă, atunci când au luat cunoștință de faptul că o modificare planificată a drepturilor sau a influenței asupra proprietarilor ~~și de sistem~~ sistemelor ~~de transport și de sistem~~ sau asupra operatorilor de transport și de sistem poate duce la încălcarea dispozițiilor articolului ~~439~~ sau atunci când au motive să considere că s-ar fi produs o asemenea încălcare; sau
 - (c) la cererea motivată a Comisiei.
- (5) Autoritățile de reglementare adoptă o decizie cu privire la certificarea unui operator de transport și de sistem în termen de patru luni de la data notificării de către acesta sau de la data solicitării din partea Comisiei. După expirarea acestui termen, certificarea se consideră acordată. Decizia explicită sau tacită a autorităților de reglementare poate deveni efectivă numai după încheierea procedurii prevăzute la alineatul (6).
- (6) Decizia explicită sau tacită cu privire la certificarea unui operator de transport și de sistem este notificată fără întârziere Comisiei de către autoritatea de reglementare, împreună cu toate informațiile pertinente aferente. Comisia acționează în conformitate cu procedura prevăzută la [articolul ~~482~~ din reformarea Regulamentului 714/2009 propusă prin COM(2016)861/2].
- (7) Autoritățile de reglementare și Comisia pot solicita operatorilor de transport și de sistem și întreprinderilor care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare orice informații relevante pentru îndeplinirea atribuțiilor acestora, în temeiul prezentului articol.
- (8) Autoritățile de reglementare și Comisia păstrează confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial.

Articolul ~~53~~

Certificarea în raport cu țările terțe

- (1) Atunci când un proprietar al unui sistem de transport sau un operator de transport și de sistem, care este controlat de o persoană sau de persoane dintr-una sau mai multe țări terțe, solicită o certificare, autoritatea de reglementare notifică Comisia.
 Autoritatea de reglementare notifică, de asemenea, fără întârziere Comisia cu privire la orice circumstanțe în urma cărora o persoană sau persoane dintr-una sau mai multe țări terțe ar dobândi controlul asupra unui sistem de transport sau asupra unui operator de transport și de sistem.
- (2) Operatorii de transport și de sistem notifică autorității de reglementare orice circumstanțe în baza cărora o persoană sau persoane dintr-una sau mai multe țări terțe ar dobândi controlul asupra sistemului de transport sau asupra operatorului de transport și de sistem.

- (3) Autoritatea de reglementare adoptă un proiect de decizie cu privire la certificarea unui operator de transport și de sistem în termen de patru luni de la data notificării de către operatorul de transport și de sistem. Aceasta refuză certificarea în cazul în care nu ~~se demonstrează~~ ☒ s-a demonstrat ☒:
- (a) că entitatea în cauză îndeplinește cerințele de la articolul ~~439~~; precum și
- (b) în fața autorității de reglementare sau a a altei autorități competente desemnate de statul membru, faptul că acordarea certificării nu va pune în pericol siguranța alimentării cu energie a statului membru și a ~~Comunității~~ ☒ Uniunii ☒. În examinarea acestui aspect, autoritatea de reglementare sau altă autoritate competentă desemnată în acest sens ține seama de:
- drepturile și obligațiile ~~Comunității~~ ☒ Uniunii ☒ față de țara terță respectivă în temeiul dreptului internațional, inclusiv al oricărui acord încheiat cu una sau mai multe țări terțe la care ~~Comunitatea~~ ☒ Uniunea ☒ este parte și în care sunt abordate aspecte legate de siguranța alimentării cu energie;
 - drepturile și obligațiile statului membru față de țara terță respectivă în temeiul acordurilor încheiate cu țara terță respectivă, în măsura în care acestea respectă dreptul ~~comunitar~~ ☒ Uniunii ☒; precum și de
 - alte elemente specifice ale cazului și de țara terță implicată.
- (4) Autoritatea de reglementare notifică fără întârziere Comisiei decizia luată, împreună cu toate informațiile relevante referitoare la aceasta.
- (5) Statele membre se asigură că autoritatea de reglementare ~~și/sau~~ autoritatea competentă desemnată menționată la alineatul (3) litera (b), înainte ca autoritatea de reglementare să adopte o decizie cu privire la certificare, solicită un aviz Comisiei cu privire la faptul că:
- (a) entitatea ~~respectivă~~ în cauză respectă cerințele de la articolului ~~439~~; precum și că
- (b) acordarea certificării nu va pune în pericol siguranța alimentării cu energie a ~~Comunității~~ ☒ Uniunii ☒.
- (6) Comisia examinează cererea menționată la alineatul (5) de îndată ce o primește. În termen de două luni de la primirea cererii, Comisia transmite avizul său autorității de reglementare naționale, sau, în cazul în care cererea a fost înaintată de autoritatea competentă desemnată, către aceasta.
- În pregătirea avizului, Comisia poate solicita opiniile agenției, ale statului membru în cauză și ale părților interesate. În cazul în care există o astfel de solicitare din partea Comisiei, termenul de două luni se prelungește cu două luni.
- În cazul în care Comisia nu emite un aviz în termenul menționat ~~în~~ la primul și la al doilea paragraf, se consideră că Comisia nu a ridicat obiecții cu privire la decizia autorității de reglementare.
- (7) Atunci când evaluează dacă controlul de către o persoană sau de către persoane dintr-una sau mai multe țări terțe pune în pericol siguranța alimentării cu energie a ~~Comunității~~ ☒ Uniunii ☒, Comisia ține seama de:
- (a) elementele specifice ale cazului și de țara sau țările terțe implicate, precum și de
- (b) drepturile și obligațiile ~~dobândite de Comunitate~~ ☒ Uniunii Europene ☒ față de țara sau țările terțe în cauză în temeiul dreptului internațional, inclusiv în temeiul unui acord încheiat cu una sau mai multe țări terțe la care ~~Comunitatea~~

☒ Uniunea ☒ este parte și în care sunt abordate aspecte legate de siguranța alimentării ☒ cu energie electrică ☒.

- (8) În termen de două luni de la încheierea termenului menționat la alineatul (6), autoritatea de reglementare națională adoptă decizia finală cu privire la certificare. În adoptarea deciziei finale, autoritatea de reglementare națională ține seama în cel mai înalt grad ☒ cea mai mare măsură posibilă ☒ de avizul Comisiei. În orice caz, statele membre au dreptul de a refuza certificarea atunci când acordarea acesteia pune în pericol siguranța alimentării cu energie a statului membru respectiv sau siguranța alimentării cu energie a unui alt stat membru. În cazul în care statul membru a desemnat o altă autoritate competentă pentru a analiza alineatul (3) litera (b), acesta poate solicita autorității de reglementare naționale să adopte decizia finală în conformitate cu evaluarea autorității competente respective. Decizia finală a autorității de reglementare naționale și avizul Comisiei se publică împreună. În cazul în care decizia finală diferă de avizul Comisiei, statul membru în cauză furnizează și publică, împreună cu decizia respectivă, motivele respectivei decizii.
- (9) Nicio dispoziție a prezentului articol nu aduce atingere dreptului statelor membre de a exercita, în conformitate cu dreptul comunitar ☒ Uniunii ☒, controale naționale legale pentru a-și proteja interesele legitime de siguranță publică.

~~(10) Comisia poate adopta linii directoare care să stabilească detaliile procedurii care trebuie urmată în vederea punerii în aplicare a prezentului articol. Măsurile respective, destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentei directive, prin completarea acesteia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 46 alineatul (2).~~

- (10) ~~(11)~~ Prezentul articol, cu excepția alineatului (3) litera (a), se aplică, de asemenea, statelor membre care fac obiectul unei derogări în temeiul articolului ~~66~~44.

⇩ nou

Articolul 54

Deținerea de instalații de stocare și furnizarea de servicii de sistem de către operatorii de transport și de sistem

- (1) Operatorii de transport și de sistem nu au dreptul să dețină, să administreze sau să exploateze instalații de stocare a energiei și nu dețin, direct sau indirect, o cotă majoritară în active care furnizează servicii de sistem.
- (2) Prin derogare de la alineatul (1), statele membre pot permite operatorilor de transport și de sistem să dețină, să administreze sau să exploateze instalații de stocare sau active ce furnizează servicii de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței dacă se îndeplinesc următoarele condiții:
- (a) în urma unei proceduri de ofertare deschise și transparente, nu există alte părți care și-au exprimat interesul de a deține în proprietate, de a controla, de a administra sau de a exploata astfel de instalații care să ofere operatorului de transport și de sistem servicii de stocare și/sau servicii de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței;
- (b) operatorii de transport și de sistem au nevoie de astfel de instalații sau servicii de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței pentru a-și îndeplini obligațiile care le revin în temeiul prezentei directive în vederea exploatării eficiente, fiabile și sigure

a sistemului de transport, iar respectivele instalații și servicii nu sunt utilizate pentru a vinde energie electrică pe piață și

- (c) autoritatea de reglementare a evaluat necesitatea unei astfel de derogări ținând seama de condițiile prevăzute la prezentul alineat literele (a) și (b) și și-a dat aprobarea.
- (3) Decizia de a acorda o derogare se notifică agenției și Comisiei, împreună cu informațiile pertinente referitoare la cerere și la motivele acordării respectivei derogări.
- (4) Operatorul de transport și de sistem efectuează, la intervale regulate sau cel puțin din cinci în cinci ani, o consultare publică pe tema serviciilor de stocare necesare, pentru a evalua eventualul interes al actorilor de pe piață de a investi în astfel de instalații și își încetează activitățile de stocare în cazul în care acest serviciu poate fi furnizat în mod rentabil de părți terțe.

↓ 2009/72/CE (adaptat)

CAPITOLUL VII Secțiunea 5

Separarea contabilă și transparența evidențelor contabile

Articolul ~~5530~~

Dreptul de acces la evidențele contabile

- (1) Statele membre sau orice autoritate competentă desemnată de acestea, inclusiv autoritățile de reglementare menționate la articolul ~~5735~~, au drept de acces la evidențele contabile ale întreprinderilor din domeniul energiei electrice, în temeiul articolului ~~5631~~, în măsura în care acest lucru este necesar pentru exercitarea funcțiilor lor.
- (2) Statele membre sau orice autoritate competentă desemnată de acestea, inclusiv autoritățile de reglementare, păstrează confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial. Statele membre pot prevedea dezvăluirea acestor informații în cazul în care acest lucru este necesar pentru a permite autorităților competente să își exercite funcțiile.

Articolul ~~5631~~

Separarea contabilă

- (1) Statele membre iau măsurile necesare pentru a asigura păstrarea evidențelor contabile ale întreprinderilor din domeniul energiei electrice în conformitate cu alineatele (2) și (3).
- (2) Întreprinderile din domeniul energiei electrice, indiferent de regimul proprietății care le este aplicabil sau de forma juridică, întocmesc, supun spre auditare și publică evidențele lor contabile anuale, conform normelor de drept național privind conturile anuale ale societăților cu răspundere limitată, adoptate în conformitate cu

~~☒ Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului⁵⁶ ☒ cea de a patra Directivă 78/660/CEE a Consiliului din 25 iulie 1978, în temeiul articolului 44 alineatul (2) litera (g)⁵⁷ din tratat, privind conturile anuale ale anumitor forme de societăți comerciale⁵⁸.~~

Întreprinderile care nu au obligația juridică de a-și publica conturile anuale păstrează la sediul lor un exemplar din acestea la dispoziția publicului.

- (3) În evidențele lor contabile, întreprinderile ☒ din domeniul ☒ ~~de~~ energiei electrice~~ă~~ au conturi separate pentru fiecare dintre activitățile de transport și de distribuție, astfel cum li s-ar cere să facă dacă activitățile respective ar fi desfășurate de întreprinderi separate, în vederea evitării discriminărilor, a subvențiilor încrucișate și a denaturării concurenței. De asemenea, întreprinderile țin evidențe contabile, care pot fi consolidate, pentru alte activități din sectorul energiei electrice care nu au legătură cu transportul sau cu distribuția. ~~Până la 1 iulie 2007, întreprinderile țin conturi separate pentru activitățile de furnizare către clienții eligibili și pentru activitățile de furnizare către clienții neeligibili.~~ Veniturile din proprietatea asupra sistemului de transport sau de distribuție se menționează în evidențele contabile. După caz, întreprinderile au conturi consolidate pentru alte activități din afara domeniului energiei electrice. Conturile interne cuprind un bilanț și un cont de profit și de pierderi pentru fiecare activitate în parte.
- (4) Auditul menționat la alineatul (2) constă, în special, în a verifica dacă se respectă obligația de a evita discriminările și subvențiile încrucișate menționate la alineatul (3).

⁵⁶ Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi, de modificare a Directivei 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului (JO L 182, 29.6.2013, p. 19).

⁵⁷ Titlul Directivei 78/660/CEE a fost adaptat pentru a lua în considerare numerotarea articolelor Tratatului de instituire a Comunității Europene în conformitate cu articolul 12 din Tratatul de la Amsterdam; inițial se făcea trimitere la articolul 54 alineatul (2) litera (g).

⁵⁸ JO L 222, 14.8.1978, p. 11.

~~CAPITOLUL VIII~~

~~ORGANIZAREA ACCESULUI LA SISTEM~~

CAPITOLUL ~~VIII~~ AUTORITĂȚILE DE REGLEMENTARE NAȚIONALE

↓ 2009/72/CE (adaptat)

Articolul ~~57~~³⁵

Desemnarea și independența autorităților de reglementare

- (1) Fiecare stat membru desemnează o singură autoritate de reglementare națională la nivel național.
- (2) Alineatul (1) ~~din prezentul articol~~ nu aduce atingere desemnării altor autorități de reglementare la nivel regional în statele membre, cu condiția să existe, în scopuri de reprezentare și de contact la nivelul ☒ Uniunii ☒ ~~comunitar~~, un reprezentant de rang înalt în cadrul Consiliului autorităților de reglementare al agenției, în conformitate cu articolul ~~22~~⁴⁴ alineatul (1) din [reformarea Regulamentului 713/2009 propusă prin COM(2016)863/2].
- (3) Prin derogare de la alineatul (1) ~~din prezentul articol~~, un stat membru poate numi autorități de reglementare pentru sistemele de dimensiuni reduse, într-o regiune separată din punct de vedere geografic al cărei consum pe anul 2008 a reprezentat mai puțin de 3 % din consumul total al statului membru din care face parte. Această derogare nu aduce atingere numirii unui reprezentant de rang înalt, în scopuri de reprezentare și de contact la nivelul ~~comunitar~~ ☒ Uniunii ☒ în cadrul Consiliului autorităților de reglementare al agenției în conformitate cu [articolul ~~22~~⁴⁴ alineatul (1) din reformarea Regulamentului 713/2009 propusă prin COM(2016)863/2].
- (4) Statele membre garantează independența autorităților de reglementare și se asigură că acestea își exercită competențele în mod imparțial și transparent. În acest scop, ~~statele membre~~ se asigură că, atunci când își îndeplinesc atribuțiile de reglementare care le revin în temeiul prezentei directive și al legislației în domeniu, ~~autoritățile~~ de reglementare:
 - (a) ~~sunt~~ ~~este~~ distincte din punct de vedere juridic și independente din punct de vedere funcțional de orice altă entitate publică sau privată;
 - (b) se asigură că personalul ~~lor~~^{sau} și persoanele cu funcție de conducere ~~din cadrul lor~~:
 - (i) acționează în mod independent de orice interes de piață; precum și
 - (ii) nu solicită și nu acceptă instrucțiuni directe din partea niciunui guvern sau a niciunei entități publice sau private în îndeplinirea atribuțiilor de reglementare care le revin. Această cerință nu aduce atingere unei cooperări strânse, după caz, cu alte autorități naționale competente sau orientărilor de politică generală

elaborate de guvern, care nu au legătură cu atribuțiile de reglementare menționate la articolul ~~59~~37.

- (5) În scopul de a proteja independența autorităților de reglementare, statele membre se asigură, în special, că:
- (a) autoritățile de reglementare pot lua decizii autonome, independent de orice alt organism politic, au alocări bugetare anuale separate cu autonomie în execuția bugetului alocat și dispun de resursele umane și financiare necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor lor, și
 - (b) membrii consiliului de administrație al autorității de reglementare sau, în absența acestuia, persoanele cu cele mai înalte funcții de conducere în cadrul autorității de reglementare sunt numite pentru un mandat fix de cinci până la șapte ani, care poate fi reînnoit o singură dată;;

↓ nou

- (c) membrii consiliului de administrație al autorității de reglementare sau, în absența unui astfel de consiliu, persoanele cu cele mai înalte funcții de conducere în cadrul autorității de reglementare sunt numite pe baza unor criterii obiective, transparente și publicate, urmându-se o procedură independentă și imparțială, care garantează faptul că respectivii candidați au competențele și experiența necesare pentru orice poziție relevantă din cadrul autorității naționale de reglementare și că se organizează audieri parlamentare;
- (d) există dispoziții referitoare la conflictul de interese, iar obligațiile de confidențialitate se mențin și după încheierea mandatului membrilor consiliului de administrație al autorității de reglementare sau, în absența unui astfel de consiliu, a mandatului persoanelor cu cele mai înalte funcții de conducere în cadrul autorității de reglementare;
- (e) membrii consiliului de administrație al autorității de reglementare sau, în absența unui astfel de consiliu, persoanele cu cele mai înalte funcții de conducere în cadrul autorității de reglementare pot fi destituite numai pe baza unor criterii transparente existente.

↓ 2009/72/CE

În ceea ce privește primul paragraf litera (b) ~~de la primul paragraf~~, statele membre se asigură că există un sistem de rotație corespunzător pentru consiliul de administrație sau pentru persoanele cu funcțiile cele mai înalte de conducere. Membrii consiliului de administrație sau, în absența acestuia, persoanele cu cele mai înalte funcții de conducere pot fi eliberate din funcție în cursul mandatului lor numai în cazul în care nu mai îndeplinesc condițiile prevăzute ~~la~~ la prezentul articol sau în cazul în care au comis o abatere în conformitate cu dreptul intern.

Articolul 5836

Obiectivele generale ale autorităților de reglementare

În îndeplinirea atribuțiilor de reglementare prevăzute ~~în~~ prezenta directivă, autoritățile de reglementare iau toate măsurile rezonabile în vederea realizării următoarelor obiective în cadrul atribuțiilor și competențelor prevăzute la articolul 5937, în cooperare strânsă, după caz, cu alte autorități naționale competente, inclusiv cu autoritățile din domeniul concurenței, ⇒ și cu autorități din țările învecinate, inclusiv țări terțe, ⇐ și fără a aduce atingere competențelor acestora:

- (a) promovarea, în cadrul ~~Comunității~~ ☒ Uniunii ☒, în strânsă cooperare cu ~~Agencia~~ Agenția pentru cooperarea autorităților de reglementare din domeniul energiei, cu autoritățile de reglementare ale altor state membre și cu Comisia, a unei piețe interne a energiei electrice sigure, ⇒ flexibile, ⇐ competitive și durabile din punctul de vedere al mediului, precum și a unei deschideri efective a pieței în beneficiul tuturor clienților și furnizorilor din ~~Comunitate~~ ☒ Uniune ☒, precum și garantarea condițiilor adecvate pentru funcționarea eficientă și sigură a rețelelor de energie electrică, având în vedere obiectivele pe termen lung;
- (b) dezvoltarea, în cadrul ☒ Uniunii ☒ ~~Comunității~~, a unor piețe ⇒ transfrontaliere ⇐ regionale competitive și funcționale, în vederea realizării obiectivelor ~~ului~~ prevăzute la litera (a);
- (c) eliminarea restricțiilor privind comerțul cu energie electrică între statele membre, inclusiv a celor privind dezvoltarea unor capacități transfrontaliere de transport corespunzătoare pentru a satisface cererile și pentru a îmbunătăți integrarea piețelor naționale, ceea ce ar putea facilita fluxurile de energie electrică pe întreg teritoriul ☒ Uniunii ☒ ~~Comunității~~;
- (d) depunerea de eforturi pentru a realiza, în cel mai rentabil mod, dezvoltarea unor sisteme sigure, fiabile, eficiente și nediscriminatorii, orientate către consumator, precum și promovarea caracterului adecvat al sistemelor și, în conformitate cu obiectivele generale de politică în domeniul energiei, promovarea eficienței energetice și a integrării producerii la scară redusă și la scară largă de energie electrică din surse de energie regenerabile, precum și a producerii distribuite, atât în rețelele de transport, cât și în cele de distribuție ⇒ și facilitarea funcționării acestora în legătură cu alte rețele energetice de gaze sau de energie termică ⇐;
- (e) facilitarea accesului la rețea al noilor capacități de producție și ⇒ instalații de stocare a energiei ⇐, în special prin eliminarea obstacolelor care ar putea împiedica accesul noilor intrați pe piață și al energiei electrice din surse regenerabile;
- (f) garantarea acordării de stimulente corespunzătoare operatorilor de sistem și utilizatorilor de sistem, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, pentru a spori eficiența ⇒ , în special eficiența energetică, ⇐ în ceea ce privește performanța sistemelor, precum și ☒ pentru a stimula ☒ integrarea ~~pieței pe piață~~;

- (g) garantarea unor avantaje pentru ☒ clienți ☒ ~~consumatori~~ de pe urma funcționării eficiente a piețelor interne, promovarea concurenței efective și sprijinirea asigurării protecției consumatorilor;
- (h) sprijinirea atingerii unor standarde ridicate ale serviciului universal și public în domeniul furnizării energiei electrice, contribuind la protejarea clienților vulnerabili și la compatibilitatea proceselor necesare de schimb de date pentru migrarea clienților.

Articolul ~~5937~~

Atribuțiile și competențele autorității de reglementare

- (1) Autoritățile de reglementare au următoarele atribuții:
 - (a) să stabilească sau să aprobe, conform unor criterii transparente, tarife de transport sau de distribuție ~~sau~~ ☒ și ☒ metodologiile pentru acestea;
 - (b) să asigure respectarea de către operatorii de transport și ☒ de sistem și de către operatorii ☒ de distribuție, precum și, atunci când este cazul, de către proprietarii de sisteme ~~electrice~~ și de către orice întreprindere din domeniul energiei electrice ⇒ și alți participanți la piață ⇐, a obligațiilor care le revin în temeiul prezentei directive ⇒ , al [reformării Regulamentului 714/2009 propusă prin COM(2016)861/2], al codurilor de rețea adoptate în conformitate cu articolele 54 și 55 din [reformarea Regulamentului 714/2009 propusă prin COM(2016)861/2] și al orientărilor adoptate în conformitate cu articolul 57 din [reformarea Regulamentului 714/2009 propusă prin COM(2016)861/2], precum ⇐ și în temeiul legislației ~~comunitare~~ relevante ☒ a Uniunii ☒, inclusiv în ceea ce privește aspectele transfrontaliere;

↓ nou

- (c) să aprobe produsele și procesul de achiziție pentru serviciile de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței;
- (d) să pună în aplicare codurile de rețea și orientările adoptate în temeiul articolelor 54-57 din [reformarea Regulamentului 714/2009 propusă prin COM(2016)861/2] prin măsuri naționale sau, atunci când se impune, prin măsuri coordonate la nivel regional sau la nivelul Uniunii;

↓ 2009/72/CE
⇒ nou

- (e) ~~(e)~~ să coopereze, în ceea ce privește aspectele transfrontaliere, cu autoritatea sau autoritățile de reglementare din statele membre implicate și cu agenția ⇒, în speță prin participarea la lucrările Consiliului autorităților de reglementare al agenției în temeiul articolului 22 din [reformarea Regulamentului 713/2009 propusă prin COM(2016)863/2]⇐;
- (f) ~~(d)~~ să respecte și să pună în aplicare toate deciziile relevante, cu forță juridică obligatorie, ale agenției și ale Comisiei;

↓ nou

- (g) să garanteze că se pun la dispoziție capacități de interconexiune în cea mai mare măsură în temeiul articolului 14 din [reformarea Regulamentului 714/2009 propusă prin COM(2016)861/2];
-

↓ 2009/72/CE (adaptat)

- (h) ~~(e)~~ să prezinte autorităților competente din statele membre, agenției și Comisiei rapoarte anuale cu privire la modul de îndeplinire a atribuțiilor lor și la activitățile desfășurate. Aceste rapoarte prezintă măsurile luate și rezultatele obținute în ceea ce privește fiecare dintre atribuțiile menționate la prezentul articol;
- (i) ~~(f)~~ să garanteze lipsa subvențiilor încrucișate între activitățile de transport, distribuție și furnizare;
- (j) ~~(g)~~ să monitorizeze planurile de investiții ale operatorilor de transport și de sistem și să furnizeze în raportul ~~lorsău~~ anual o evaluare a acestor planuri de investiții din punctul de vedere al concordanței lor cu planul la nivelul ☒ Uniunii ☐ comunitar de dezvoltare a rețelei menționat la articolul ~~27g~~ alineatul ~~(13)~~ litera (b) din ~~Regulamentul (CE) nr. 714/2009~~ [reformarea Regulamentului 714/2009 propusă prin COM(2016)861/2]; o astfel de evaluare poate include recomandări de modificare a acestor planuri de investiții;
-

↓ nou

- (k) să măsoare performanța operatorilor de transport și de sistem și a operatorilor de distribuție în legătură cu dezvoltarea unei rețele inteligente care să promoveze eficiența energetică și integrarea energiei din surse regenerabile pe baza unui set limitat de indicatori valabili la nivelul întregii Uniuni și să publice, din doi în doi ani, un raport național care să includă recomandări de îmbunătățire, dacă este necesar;
-

↓ 2009/72/CE (adaptat)

⇒ nou

- (l) ~~(h)~~ să stabilească sau să aprobe standardele și cerințele de calitate a serviciilor și a furnizării sau să contribuie la realizarea acestui obiectiv împreună cu alte autorități competente și să monitorizeze respectarea normelor de siguranță și fiabilitate a rețelei și să revizuiască performanțele lor anterioare, ~~precum și să stabilească sau să aprobe standardele și cerințele de calitate a serviciilor și a furnizării sau să contribuie la realizarea acestui obiectiv împreună cu alte autorități competente;~~
- (m) ~~(i)~~ să monitorizeze nivelul de transparență, inclusiv al prețurilor angro, garantând respectarea de către întreprinderile din domeniul energiei electrice a obligațiilor referitoare la transparență;
- (n) ~~(j)~~ să monitorizeze gradul și eficiența deschiderii piețelor și a concurenței la nivelul comerțului angro și cu amănuntul, inclusiv în ceea ce privește bursele de energie

electrică, prețurile pentru clienții casnici, inclusiv sistemele de plată anticipată, tarifele percepute la migrarea către un alt furnizor, tarifele de deconectare, executarea serviciilor de întreținere și tarifele percepute pentru acestea și plângerile înaintate de clienții casnici, precum și orice denaturare sau restricționare a concurenței, și să furnizeze toate informațiile relevante și să prezinte toate situațiile relevante autorităților competente din domeniul concurenței;

- (o) ~~(k)~~ să monitorizeze apariția unor practici contractuale restrictive, inclusiv a unor clauze privind exclusivitatea, care ar putea împiedica clienții necasnici de mari dimensiuni să încheie contracte simultan cu mai mulți furnizori sau pot restrânge posibilitatea acestora de a face această alegere, informând, dacă este cazul, autoritățile naționale din domeniul concurenței cu privire la astfel de practici;
- ~~(l) să respecte libertatea contractuală în materie de contracte de furnizare întreruptibilă, precum și în materie de contracte pe termen lung cu condiția ca acestea să fie compatibile cu dreptul comunitar și să respecte politicile comunitare;~~
- (p) ~~(m)~~ să monitorizeze perioadele de timp necesare operatorilor de transport și de sistem și ale operatorilor de distribuție pentru racordări și reparații;
- (q) ~~(n)~~ să contribuie, împreună cu alte autorități competente, la asigurarea eficacității și aplicării măsurilor de protecție a consumatorilor, ~~inclusiv a celor cuprinse în anexa I;~~
- (r) ~~(o)~~ să publice cel puțin o dată pe an recomandări cu privire la conformitatea prețurilor de furnizare cu dispozițiile articolului 53 și să le transmită autorităților din domeniul concurenței, dacă este cazul;
- (s) ~~(p)~~ să garanteze accesul la datele privind consumul clienților, aplicarea cu titlu opțional a unui format ușor de înțeles armonizat la nivel național pentru datele privind consumul, precum și accesul prompt al tuturor ~~consumatorilor~~ ☒ clienților ☒ la astfel de date în temeiul ☒ articolelor 23 și 24 ☒ literei (h) din ~~anexa I;~~
- (t) ~~(q)~~ să monitorizeze punerea în aplicare a normelor referitoare la rolurile și responsabilitățile operatorilor de transport și de sistem, ale operatorilor de distribuție, ale furnizorilor, ale clienților și ale altor actori de pe piață, în conformitate cu [reformarea Regulamentului 714/2009 propusă prin COM(2016)861/2] Regulamentul (CE) nr. 714/2009;
- (u) ~~(r)~~ să monitorizeze investițiile în capacitățile de producere ⇨ și de stocare ⇐ în raport cu siguranța alimentării ☒ cu energie electrică ☒.
- (v) ~~(s)~~ să monitorizeze cooperarea tehnică ~~între~~ dintre operatorii de transport și de sistem din ~~Comunitate~~ ☒ Uniune ☒ și cei din țările terțe;
- ~~(t) să monitorizeze punerea în aplicare a măsurilor de salvagardare, astfel cum sunt prevăzute la articolul 42, și~~
- (w) ~~(u)~~ să sprijine compatibilitatea proceselor de schimb de date pentru cele mai importante procese de piață la nivel regional;;

↓ nou

- (x) să monitorizeze disponibilitatea site-urilor internet de comparare, inclusiv a instrumentelor de comparare care îndeplinesc criteriile prevăzute la articolul 14 și în anexa I.

- (2) Atribuțiile de monitorizare prevăzute la alineatul (1) pot fi îndeplinite de alte autorități decât autoritățile de reglementare, în cazul în care un stat membru prevede acest lucru. În acest caz, informațiile obținute ca urmare a monitorizării sunt puse la dispoziția autorităților de reglementare în cel mai scurt timp posibil.

În îndeplinirea atribuțiilor prevăzute la alineatul (1), autoritățile de reglementare se consultă, după caz, cu operatorii de transport și de sistem și colaborează îndeaproape cu alte autorități naționale competente, după caz, fără a aduce atingere caracterului independent și competențelor specifice ale acestora și respectând principiile unei mai bune reglementări.

Orice aprobare acordată de o autoritate de reglementare sau de către agenție în temeiul prezentei directive nu aduce atingere exercitării justificate în viitor a oricărei competențe de către autoritatea de reglementare, în temeiul prezentului articol, sau oricărei sancțiuni impuse de alte autorități competente sau de Comisie.

- (3) ~~(4)~~ Statele membre se asigură că autorităților de reglementare le sunt conferite competențele care să le permită să își îndeplinească în mod eficient și rapid atribuțiile prevăzute la ~~☒~~ prezentul articol ~~☒~~ ~~alineatele (1), (3) și (6)~~. În acest scop, autoritățile de reglementare au cel puțin următoarele competențe:
- (a) să emită decizii obligatorii pentru întreprinderile din domeniul energiei electrice;
 - (b) să desfășoare investigații cu privire la funcționarea piețelor energiei electrice, precum și să decidă și să impună orice măsuri proporționale necesare pentru promovarea unei concurențe efective și pentru asigurarea unei funcționări corespunzătoare a pieței. După caz, autoritățile de reglementare au, de asemenea, competența de a coopera cu autoritatea națională din domeniul concurenței și cu autoritățile de reglementare a pieței financiare sau cu Comisia în desfășurarea de investigații în domeniul dreptului concurenței;
 - (c) să solicite întreprinderilor din domeniul energiei electrice toate informațiile relevante pentru îndeplinirea atribuțiilor lor, inclusiv justificări pentru orice refuz de a acorda acces terților, precum și orice informații privind măsurile necesare pentru consolidarea rețelei;
 - (d) să impună sancțiuni eficace, proporționale și cu efect de descurajare asupra întreprinderilor din domeniul energiei electrice care nu își respectă obligațiile care le revin în temeiul prezentei directive sau al oricărei decizii relevante și cu forță juridică obligatorie a autorității de reglementare sau a agenției; sau să propună unei instanțe competente să impună astfel de sancțiuni. Aceasta include competența de a impune sau de a propune impunerea de sancțiuni de până la 10 % din cifra de afaceri anuală a operatorului de transport și de sistem asupra operatorului de transport și de sistem sau de până la 10 % din cifra de afaceri anuală ~~☒~~ a întreprinderii integrate vertical ~~☒~~ asupra întreprinderii integrate vertical, după caz, pentru nerespectarea obligațiilor respective care le revin în temeiul prezentei directive; precum și

- (e) să dețină drepturi corespunzătoare pentru desfășurarea de investigații și competențele aferente în legătură cu soluționarea litigiilor, în conformitate cu articolul 60 alineatele (211) și (312).
- (4) ~~(3)~~ Pe lângă atribuțiile care le revin în temeiul alineatelor (1) și (3) ~~din prezentul articol~~, în cazul desemnării, în temeiul articolului ~~4413~~, a unui operator de sistem independent, autoritățile de reglementare:
- (a) monitorizează respectarea de către proprietarul sistemului de transport și de către operatorul de sistem independent a obligațiilor care le revin în temeiul prezentului articol și dispune aplicarea de sancțiuni în caz de nerespectare, în conformitate cu alineatul (34) litera (d);
 - (b) monitorizează relațiile și schimburile de informații dintre proprietarul sistemului de transport și operatorul de sistem independent, în vederea garantării respectării de către acesta din urmă a obligațiilor sale și, în special, aprobă contracte și acționează ca ~~autoritate~~ de soluționare a litigiilor ~~între~~ operatorul de sistem independent și proprietarul sistemului de transport cu privire la plângerile înaintate de oricare dintre acestea, în conformitate cu alineatul (11);
 - (c) fără a aduce atingere procedurii prevăzute la articolul ~~4413~~ alineatul (2) litera (c), aprobă, în cazul primului plan de dezvoltare a rețelei prevăzut pentru zece ani, planul de investiții și planul multianual de dezvoltare a rețelei, prezentate ⇒ cel puțin din doi în doi ani ⇐ ~~în fiecare an~~ de către operatorul de sistem independent;
 - (d) se asigură că tarifele de acces la rețea percepute de operatorii de sistem independenți cuprind o redevență pentru proprietarul sau proprietarii rețelei, care asigură o compensație corespunzătoare pentru activele rețelei și pentru orice investiții noi în cadrul acesteia, cu condiția ca acestea să fie aplicate în mod economic și eficient;
 - (e) au dreptul de a desfășura inspecții, inclusiv inspecții neanunțate, la sediul proprietarului de sistem de transport și la sediul operatorului de sistem independent; precum și
 - (f) monitorizează utilizarea veniturilor rezultate din ☒ managementul ☒ ~~gestionarea~~ congestiilor percepute de către operatorul de sistem independent în conformitate cu articolul ~~1617~~ alineatul (26) din ~~Regulamentul (CE) nr. 861/2~~ [reformarea Regulamentului 714/2009 propusă prin COM(2016)861/2].
- (5) Pe lângă atribuțiile și competențele care le revin în temeiul alineatelor (1) și (34) ~~din prezentul articol~~, în cazul desemnării, în temeiul capitolului VI secțiunea 3, a unui operator ☒ de transport și ☒ de sistem ~~independent~~, autorităților de reglementare le vor fi conferite cel puțin următoarele atribuții și competențe:
- (a) să dispună aplicarea de sancțiuni, în conformitate cu alineatul ☒ (3) ☒ ~~(4)~~ litera (d), în caz de practici discriminatorii în favoarea întreprinderii integrate vertical;
 - (b) să monitorizeze schimburile de informații între operatorul de transport și de sistem și întreprinderea integrată vertical pentru a garanta respectarea de către operatorul de transport și de sistem a obligațiilor sale;
 - (c) să acționeze ca o autoritate de soluționare a litigiilor între întreprinderea integrată vertical și operatorul de transport și de sistem cu privire la plângerile înaintate de oricare dintre acestea, în conformitate cu articolul 60 alineatul (211);

- (d) să monitorizeze relațiile comerciale și financiare, inclusiv împrumuturile, dintre întreprinderea integrată vertical și operatorul de transport și de sistem;
 - (e) să aprobe toate acordurile comerciale și financiare între întreprinderea integrată vertical și operatorul de transport și de sistem cu condiția ca acestea să respecte condițiile pieței;
 - (f) să solicite o justificare din partea întreprinderii integrate vertical atunci când ~~este~~sunt notificate de agentul de conformitate conform articolului ~~5021~~ alineatul (4). Această justificare trebuie să includă, în special, dovezi privind faptul că nu a fost înregistrată nicio practică discriminatorie în avantajul întreprinderii integrate vertical;
 - (g) să efectueze inspecții, inclusiv inspecții neanunțate, la sediul întreprinderii integrate vertical și al operatorului de transport și de sistem; precum și
 - (h) să atribuie toate sarcinile sau sarcini specifice ale operatorului de transport și de sistem unui operator de sistem independent numit în conformitate cu articolul ~~4413~~ în cazul unei încălcări repetate de către operatorul de transport și de sistem a obligațiilor care îi revin în temeiul prezenteidirectivei, în special în cazul unor practici discriminatorii repetate în beneficiul întreprinderii integrate vertical.
- (6) ⇒ Cu excepția cazurilor în care agenția are competența de a stabili și de a aproba condițiile sau metodologiile de punere în aplicare a codurilor de rețea și a orientărilor în temeiul capitolului VII din [reformarea Regulamentului 714/2009 propusă prin COM(2016)861/2] în conformitate cu articolul 5 alineatul (2) din [reformarea Regulamentului 713/2009 propusă prin COM(2016)863/2] deoarece este necesar ca acestea să fie coordonate între ele, ⇨ ~~Aa~~autoritățile de reglementare răspund de stabilirea sau de aprobarea, cu suficient timp înainte de intrarea lor în vigoare, cel puțin a metodologiilor ⇒ naționale ⇨ folosite pentru calcularea sau stabilirea clauzelor și condițiilor privind:
- (a) tarifele de conectare și acces la rețelele naționale, inclusiv tarifele de transport și de distribuție, sau metodologiile referitoare la acestea. Aceste tarife~~le~~ sau metodologii permit efectuarea investițiilor necesare în rețele într-un mod care să permită acestor investiții să asigure funcționarea continuă a rețelelor;
 - (b) furnizarea de servicii de ⇨ sistem ⇨ ~~echilibrare~~ care sunt realizate în modul cel mai economic posibil și oferă stimulente corespunzătoare utilizatorilor de rețele pentru ca aceștia să echilibreze intrările și ieșirile. Serviciile de ⇨ sistem ⇨ ~~echilibrare~~ sunt furnizate într-un mod corect și nediscriminatoriu și se întemeiază pe criterii obiective ~~și~~
 - (c) accesul la infrastructurile transfrontaliere, inclusiv procedurile de alocare de capacitate și de ~~gestionare~~ ☒ management ☒ al congestiilor~~ei~~.
- (7) Metodologiile sau clauzele și condițiile menționate la alineatul (6) sunt publicate.
- ~~(8) La stabilirea sau aprobarea tarifelor sau a metodologiilor și a serviciilor de echilibrare, autoritățile de reglementare se asigură că operatorilor de transport și de sistem și de distribuție li se acordă stimulente corespunzătoare, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, în scopul de a spori eficiența, de a îmbunătăți integrarea pe piață și siguranța alimentării și de a sprijini activitățile de corectare aferente.~~

↓ nou

- (8) În vederea creșterii transparenței pe piață și pentru a oferi tuturor părților interesate toate informațiile, deciziile sau propunerile de decizii necesare referitoare la tarifele de transport și de distribuție menționate la articolul 60 alineatul (3), autoritățile de reglementare pun la dispoziția actorilor de pe piață metodologia detaliată și costurile subiacente utilizate la calcularea tarifelor de rețea relevante.
-

↓ 2009/72/CE (adaptat)

- (9) Autoritățile de reglementare monitorizează ~~gestionarea~~ ☒ managementul ☒ congestiilor în cadrul sistemelor naționale de energie electrică, inclusiv interconexiunile, și punerea în aplicare a normelor de ~~gestionare~~ ☒ management ☒ al congestiilor. În acest sens, operatorii de transport și de sistem sau operatorii de piață ☒ pieței ☒ prezintă autorităților de reglementare naționale normele lor de ~~gestionare~~ ☒ management ☒ al congestiilor, inclusiv cele de ~~atribuire~~ ☒ alocare ☒ a capacităților. Autoritățile de reglementare naționale pot cere modificări ale acestor norme.
-

↓ 2009/72/CE (adaptat)
⇒ nou

Articolul 60 ~~37~~

☒ Decizii și plângeri ☒

- (1) ~~(10)~~ Autoritățile de reglementare au competența de a solicita operatorilor de transport și ☒ de sistem și operatorilor ☒ de distribuție ca, în cazul în care este necesar, să modifice ~~clauzele și~~ condițiile, inclusiv tarifele sau metodologiile menționate la ~~prezentul~~ articolul ☒ 59 ☒, în scopul de a asigura proporționalitatea acestora, precum și aplicarea lor într-un mod nediscriminatoriu ⇒, în conformitate cu articolul 16 din [reformarea Regulamentului 714/2009 propusă prin COM(2016)861/2] ⇐. În cazul unor întârzieri în ceea ce privește stabilirea tarifelor de transport și distribuție, autoritățile de reglementare sunt împuternicite să stabilească sau să aprobe tarife sau metodologii de transport și distribuție provizorii și să adopte măsurile compensatorii corespunzătoare, dacă tarifele sau metodologiile finale se abat de la aceste tarife sau metodologii provizorii.
- (2) ~~(11)~~ Orice parte care depune o plângere împotriva unui operator de transport și de sistem sau de distribuție referitoare la obligațiile care revin operatorului în temeiul prezentei directive poate înainta această plângere autorității de reglementare care, acționând ca autoritate de soluționare a litigiilor, emite o decizie în termen de două luni de la data primirii plângerii. Acest termen poate fi prelungit cu două luni în cazul în care autoritatea de reglementare are nevoie de informații suplimentare. Acest termen extins poate fi prelungit în continuare cu acordul reclamantului. Decizia autorității de reglementare produce efecte obligatorii până la o eventuală hotărâre contrarie pronunțată în urma unei căi de atac.

- (3) ~~(12)~~ Orice parte care se consideră lezată și care are dreptul de a contesta o decizie privind metodologiile luată în temeiul ~~prezentului~~ articolului ~~59~~ sau, în cazul în care autoritățile de reglementare au obligația de a se consulta, o decizie privind metodologiile sau tarifele propuse, poate să depună o contestație în vederea revizuirii respectivei decizii sau propuneri de decizie, în termen de maximum două luni de la publicarea acesteia sau într-un termen mai scurt prevăzut de statele membre. Contestația nu are efect suspensiv.
- (4) ~~(13)~~ Statele membre creează mecanisme eficiente și adecvate de reglementare, de control și de asigurare a transparenței, în scopul evitării abuzurilor de poziție dominantă, în special în detrimentul consumatorilor, ~~ea~~ și a oricăror practici agresive. Aceste mecanisme iau în considerare dispozițiile tratatului, în special cele ale articolului ~~102~~.
- (5) ~~(14)~~ Statele membre se asigură că sunt luate măsurile corespunzătoare, inclusiv măsuri administrative sau penale în conformitate cu dreptul lor național, împotriva persoanelor fizice sau juridice care se fac vinovate de nerespectarea normelor privind confidențialitatea impuse de prezenta directivă.
- (6) ~~(15)~~ Plângerile menționate la alineatele ~~(24)~~ și ~~(34)~~ nu aduc atingere exercitării dreptului de a introduce o cale de atac în temeiul legislației ~~comunitare~~ ~~Uniunii~~ și/sau naționale.
- (7) ~~(16)~~ Deciziile luate de autoritățile de reglementare sunt pe deplin întemeiate și motivate pentru a permite controlul judiciar. Deciziile sunt disponibile publicului, păstrându-se confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial.
- (8) ~~(17)~~ Statele membre asigură existența, la nivel național, a mecanismelor adecvate care să garanteze că partea afectată de o decizie a autorității de reglementare are dreptul de a introduce o cale de atac în fața unui organism independent de orice parte afectată și de orice guvern.

Articolul ~~61~~

~~Regimul de reglementare cu privire la~~ Cooperarea regională între autoritățile de reglementare în ceea ce privește aspectele transfrontaliere

- (1) Autoritățile de reglementare cooperează îndeaproape și se consultă între ele, ⇒ în special în cadrul agenției, ⇐ furnizându-și reciproc, precum și agenției, toate informațiile necesare îndeplinirii atribuțiilor care le revin în temeiul prezentei directive. În ceea ce privește schimbul de informații, autoritatea destinată să garanteze respectarea aceluiași nivel de confidențialitate ca cel impus autorității emitente.
- (2) Autoritățile de reglementare cooperează cel puțin la nivel regional în scopul:
- (a) de a încuraja crearea de mecanisme operaționale necesare pentru a permite o gestionare optimă a rețelei, de a promova bursele comune de energie electrică și alocarea capacității de interconexiune transfrontalieră, precum și de a permite un nivel adecvat al capacității de interconexiune, inclusiv prin intermediul unor noi interconectări, în interiorul regiunii și între regiuni, permițând astfel dezvoltarea unei concurențe efective și îmbunătățirea siguranței alimentării cu energie ~~electrică~~, fără a face discriminări între întreprinderile furnizoare din diferite state membre;

↓ nou

- (b) de a coordona activitățile comune de supraveghere a entităților care desfășoară activități la nivel regional;
 - (c) de a coordona, în cooperare cu alte autorități implicate, activitățile comune de supraveghere a evaluărilor adecvării la nivel național, regional și european;
-

↓ 2009/72/CE (adaptat)
⇒ nou

- (d) de a coordona dezvoltarea tuturor codurilor de rețea ☒ și a orientărilor ☒ pentru operatorii de transport și de sistem vizați și pentru alți participanți de pe piață și
 - (e) de a coordona dezvoltarea normelor privind ~~gestionarea congestiei~~ ☒ managementul congestiilor ☒.
 - (3) Autoritățile de reglementare naționale au dreptul de a încheia acorduri de cooperare între ele, pentru a favoriza cooperarea în domeniul reglementării.
 - (4) Acțiunile menționate la alineatul (2) se desfășoară, după caz, în colaborare strânsă cu alte autorități naționale competente și fără a aduce atingere competențelor specifice ale acestora.
 - (5) Comisia ~~poate~~ ☒ are competența de a ☒ adopta ⇒ acte delegate în conformitate cu articolul 67 pentru a stabili ⇐ ~~linii directe~~ ☒ orientări ☒ cu privire la limitele atribuțiilor autorităților de reglementare de a coopera între ele, precum și cu agenția. ~~Măsurile respective, destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentei directive, prin completarea acesteia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 46 alineatul (2).~~
-

↓ nou

Articolul 62

Atribuțiile și competențele autorităților de reglementare în privința centrelor operaționale regionale

- (1) Autoritățile de reglementare regionale din zona geografică în care se creează un centru operațional regional, coordonându-se îndeaproape:
 - (a) aprobă statutul și regulamentul de procedură;
 - (b) aprobă bugetul anual;
 - (c) aprobă procesul decizional bazat pe cooperare;
 - (d) evaluează dacă centrul operațional regional dispune de competențele, resursele și imparțialitatea corespunzătoare pentru a-și îndeplini în mod independent funcțiile și sarcinile care i s-au alocat, inclusiv măsurile în materie de securitate, de răspundere și de gestionare a situațiilor de urgență;

- (e) se asigură că își respectă obligațiile prevăzute în prezenta directivă și în alte acte legislative relevante ale Uniunii, în special în privința aspectelor transfrontaliere;
 - (f) monitorizează executarea funcțiilor lor și prezintă agenției un raport anual în acest sens.
- (2) Statele membre se asigură că autorităților de reglementare le sunt conferite competențele care le permit să își îndeplinească în mod eficient și rapid atribuțiile menționate la alineatul (1). În acest scop, autoritățile de reglementare au cel puțin următoarele competențe:
- (a) de a solicita informații centrelor operaționale regionale;
 - (b) de a efectua inspecții, inclusiv inspecții neanunțate, la sediul centrelor operaționale regionale;
 - (c) de a emite decizii comune obligatorii pentru centrele operaționale regionale.

↓ 2009/72/CE (adaptat)
⇒ nou

Articolul 63~~39~~

Conformitatea cu ⇒ codurile de rețea și cu ⇐ ~~liniile directoare~~ ☒ orientările ☒

- (1) Orice autoritate de reglementare, precum și Comisia, pot solicita avizul agenției cu privire la conformitatea unei decizii luate de o autoritate de reglementare cu ⇒ codurile de rețea și cu ⇐ ~~liniile directoare~~ ☒ orientările ☒ menționate în prezenta directivă sau în ☒ capitolul VII din ☒ [reformarea Regulamentului 714/2009 propusă prin COM(2016)861/2] Regulamentul (CE) nr. 714/2009.
- (2) Agenția își prezintă avizul atât autorității de reglementare care l-a solicitat sau, respectiv, Comisiei, cât și autorității de reglementare care a luat decizia în cauză, în termen de trei luni de la data primirii solicitării de aviz.
- (3) În cazul în care autoritatea de reglementare care a luat decizia nu se conformează avizului agenției în termen de patru luni de la data primirii avizului, agenția informează Comisia cu privire la acest fapt.
- (4) Orice autoritate de reglementare poate informa Comisia, în cazul în care consideră că o decizie relevantă pentru comerțul transfrontalier, luată de o altă autoritate de reglementare, nu este conformă cu ⇒ codurile de rețea și cu ⇐ ~~liniile directoare~~ ☒ orientările ☒ menționate în prezenta directivă sau în ☒ capitolul VII din ☒ [reformarea Regulamentului 714/2009 propusă prin COM(2016)861/2] Regulamentul (CE) nr. 714/2009, în termen de două luni de la data deciziei respective.
- (5) În cazul în care, fie în termen de două luni după ce a fost informată de către agenție, în conformitate cu alineatul (3), ori de către o autoritate de reglementare, în conformitate cu alineatul (4), fie din proprie inițiativă, în termen de trei luni de la data deciziei, Comisia consideră că respectiva decizie a autorității de reglementare ridică îndoieli majore în ceea ce privește compatibilitatea cu ⇒ codurile de rețea și cu ⇐ ~~liniile directoare~~ ☒ orientările ☒ menționate în prezenta directivă sau în ☒ capitolul VII din ☒ [reformarea Regulamentului 714/2009 propusă prin COM(2016)861/2] Regulamentul (CE) nr. 714/2009, Comisia poate decide

examinarea mai detaliată a cazului. Într-o astfel de situație, Comisia invită autoritatea de reglementare și părțile la procedură să își prezinte observațiile.

- (6) În cazul în care Comisia a decis examinarea mai detaliată a cazului, în termen de maxim patru luni de la data deciziei respective, Comisia emite o decizie finală:
- (a) de a nu ridica obiecții împotriva deciziei autorității de reglementare; sau
- (b) de a solicita autorității de reglementare în cauză să își retragă decizia, pe motiv că ~~liniile directoare~~ ☒ orientările ☒ și codurile de rețea ☒ nu au fost respectate.
- (7) În cazul în care Comisia nu a luat o decizie de examinare mai detaliată a cazului sau nu a luat o decizie finală în termenele prevăzute la alineatele (5) ~~și~~, respectiv ~~(6)~~, se consideră că nu a ridicat obiecții împotriva deciziei autorității de reglementare.
- (8) Autoritatea de reglementare se conformează, în termen de două luni, deciziei Comisiei de retragere a deciziei și informează Comisia în consecință.
- (9) Comisia ~~poate~~ ☒ are competența de a ☒ adopta ☒ acte delegate în conformitate cu articolul 67 pentru a stabili ☒ ~~linii directoare~~ ☒ orientări ☒ care să stabilească detaliile procedurii care trebuie urmată în vederea punerii în aplicare a prezentului articol. ~~Măsurile respective, destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentei directive, prin completarea acesteia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 46 alineatul (2).~~

Articolul 64

Evidența datelor

- (1) Statele membre solicită întreprinderilor de furnizare să păstreze la dispoziția autorităților naționale, inclusiv a autorităților de reglementare naționale, a autorităților naționale din domeniul concurenței și a Comisiei, timp de cel puțin cinci ani, în scopul îndeplinirii atribuțiilor care le revin, datele relevante cu privire la toate tranzacțiile din cadrul contractelor de furnizare de energie electrică și al instrumentelor derivate din domeniul energiei electrice încheiate cu clienți angro și cu operatori de transport și de sistem.
- (2) Aceste date cuprind informații privind caracteristicile tranzacțiilor relevante, cum ar fi durata, regulile privind livrarea și decontarea, cantitatea, datele și termenele de executare, prețurile tranzacției, mijloacele de identificare ~~ale~~ clientului angro în cauză, precum și informații specifice privind toate contractele de furnizare a energiei electrice și toate instrumentele derivate din domeniul energiei electrice nedecontate.
- (3) Autoritatea de reglementare poate decide să pună la dispoziția participanților ~~la~~ piață elemente ale acestor informații, cu condiția ca informațiile sensibile din punct de vedere comercial referitoare la anumiți actori de pe piață sau la anumite tranzacții să nu fie divulgate. Prezentul alineat nu se aplică cu privire la informațiile despre instrumente financiare care intră în sfera de aplicare a Directivei 2004/39/CE.
- ~~(4) Pentru a asigura punerea uniformă în aplicare a prezentului articol, Comisia poate adopta linii directoare care să definească metodele și modalitățile de păstrare a datelor, precum și formatul și conținutul acestor date. Măsurile respective, destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentei directive, prin completarea acesteia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 46 alineatul (2).~~

- ~~5. (5) În ceea ce privește tranzacțiile din cadrul instrumentelor derivate din domeniul energiei electrice încheiate de întreprinderile de furnizare cu clienți angro și cu operatori de transport și de sistem, prezentul articol se aplică numai după adoptarea, de către Comisie, a liniilor directoare menționate la alineatul (4).~~
- (4) ~~(6)~~ Dispozițiile prezentului articol nu creează obligații suplimentare față de autoritățile menționate la alineatul (1) pentru entitățile care intră în sfera de aplicare a Directivei 2004/39/CE.
- (5) ~~(7)~~ În cazul în care autoritățile menționate la alineatul (1) au nevoie de acces la datele păstrate de entitățile care intră în domeniul de aplicare al Directivei 2004/39/CE, autoritățile responsabile în temeiul respectivei directive furnizează autorităților respective datele solicitate.

↓ 2009/72/CE

~~CAPITOLUL X~~

~~PIEȚELE CU AMĂNUNTUL~~

↓ 2009/72/CE

~~Articolul 41~~

~~Piețele cu amănuntul~~

~~Pentru a facilita realizarea unor piețe cu amănuntul, funcționale și transparente în Comunitate, statele membre se asigură că rolurile și responsabilitățile operatorilor de transport și de sistem, ale operatorilor de distribuție, ale întreprinderilor furnizoare și ale clienților și, dacă este cazul, ale altor participanți pe piață sunt definite în ceea ce privește contractele, angajamentele față de clienți, schimbul de date și regulile privind decontarea, precum și proprietatea asupra datelor și responsabilitatea privind măsurarea.~~

~~Respectivele reguli sunt făcute publice, sunt concepute cu scopul de a facilita accesul clienților și furnizorilor la rețele și fac obiectul reexaminării de către autoritățile de reglementare sau alte autorități naționale competente.~~

~~Clienții necasnici de mari dimensiuni au dreptul de a încheia contracte în același timp cu mai mulți furnizori.~~

CAPITOLUL ~~VIII~~XI

DISPOZIȚII FINALE

~~Articolul 42~~

~~Măsuri de salvagardare~~

~~În eventualitatea unei crize subite pe piața energiei și dacă este amenințată siguranța fizică sau securitatea persoanelor, aparatelor sau instalațiilor, ori integritatea sistemului, un stat membru poate lua temporar măsurile de salvagardare necesare.~~

~~Aceste măsuri trebuie să afecteze cât mai puțin posibil funcționarea pieței interne și să nu aibă un domeniu de aplicare mai larg decât este strict necesar pentru remedierea dificultăților neprevăzute care au apărut.~~

~~Statul membru în cauză informează de îndată celelalte state membre cu privire la aceste măsuri, precum și Comisia, care poate decide ca respectivul stat membru să modifice sau să anuleze măsurile în cauză, în măsura în care acestea denaturează concurența și au efecte negative asupra comerțului într-o manieră care este de natură să contravină interesului comun.~~

~~Articolul 65~~43

Condiții de concurență echitabile

- (1) Măsurile pe care le pot adopta statele membre în temeiul prezentei directive pentru a asigura condiții de concurență echitabile trebuie să fie compatibile cu tratatul, în special cu articolul ~~36~~ ~~30~~ și cu legislația ~~Uniunii~~ ~~comunitară~~.
- (2) Măsurile menționate la alineatul (1) trebuie să fie proporționale, nediscriminatorii și transparente. Măsurile respective se aplică numai după notificarea Comisiei și după primirea avizului acesteia.
- (3) Comisia acționează în urma notificării menționate la alineatul (2) în termen de ~~maxim~~ două luni de la data primirii notificării. Termenul respectiv începe în ziua următoare datei primirii informațiilor complete. În cazul în care Comisia nu a acționat în acest termen ~~maxim~~ de două luni, se consideră că aceasta nu are obiecții în ceea ce privește măsurile care i-au fost notificate.

~~Articolul 66~~44

Derogări

- (1) Statele membre care, ~~după intrarea în vigoare a prezentei directive,~~ pot demonstra că au probleme majore la exploatarea micilor sisteme izolate, pot solicita ~~Comisiei~~ derogări de la dispozițiile relevante din capitolele IV, ~~V și VI, VII și VIII,~~ precum și ~~din capitolul III de la articolele 4, 6, 7 și 8, în cazul microsistemelor izolate, în ceea~~

~~ce privește reabilitarea, modernizarea și extinderea capacităților existente, derogări care le pot fi acordate de către Comisie. Înainte de a lua o decizie, Comisia informează statele membre cu privire la aceste solicitări, cu respectarea confidențialității. Decizia respectivă se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.~~

- (2) ~~Articolul 439 nu se aplică Ciprului, Luxemburgului și sau Maltei. De asemenea, articolele 6 și 3526, 32 și 33 nu se aplică Maltei.~~

În sensul articolului 439 alineatul (1) litera (b), noțiunea de „întreprindere care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare” nu se referă la clienții finali care desfășoară oricare dintre funcțiile de producere și/sau de furnizare a energiei electrice, fie direct, fie prin intermediul unei întreprinderi asupra căreia își exercită controlul, fie individual, fie în comun, cu condiția ca, din punctul de vedere al mediei anuale, clienții finali, inclusiv cotele lor de energie electrică produsă în întreprinderile controlate să fie consumatori neți de energie electrică și cu condiția ca valoarea economică a energiei electrice pe care o vând terților să fie nesemnificativă ca proporție în cadrul celorlalte activități comerciale pe care le desfășoară.

~~Articolul 45~~

~~Procedura de revizuire~~

~~În cazul în care, în raportul menționat la articolul 47 alineatul (6), Comisia concluzionează că, având în vedere modul eficient în care s-a realizat accesul la rețea într-un stat membru, ceea ce a permis un acces efectiv, nerestricționat și nediscriminatoriu la rețea, anumite obligații impuse întreprinderilor de prezenta directivă (inclusiv cele referitoare la separarea juridică pentru operatorii sistemelor de distribuție) nu sunt proporționale cu obiectivul urmărit, statul membru respectiv poate transmite Comisiei o cerere de derogare de la obligația respectivă.~~

~~Statul membru notifică, fără întârziere, această cerere Comisiei, împreună cu toate informațiile relevante necesare pentru a dovedi concluziile raportului privind accesul efectiv la rețea și că accesul va fi asigurat în continuare.~~

~~În termen de trei luni de la primirea notificării, Comisia adoptă o poziție cu privire la cererea statului membru respectiv și, după caz, transmite propuneri Parlamentului European și Consiliului de modificare a dispozițiilor corespunzătoare din textul prezentei directive. În cadrul propunerilor de modificare a prezentei directive, Comisia poate propune scutirea statului membru în cauză de la îndeplinirea anumitor obligații specifice, cu condiția ca acesta să pună în aplicare, după caz, măsuri la fel de eficiente.~~

~~Articolul 46~~

~~Comitetul~~

- (1) ~~Comisia este asistată de un comitet.~~
- (2) ~~Atunci când se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 5a alineatele (1)-(4) și articolul 7 din Decizia 1999/468/CE, având în vedere dispozițiile articolului 8 din respectiva decizie.~~

~~Articolul 47~~

~~Raportarea~~

- (1) ~~Comisia monitorizează și examinează punerea în aplicare a prezentei directive și prezintă Parlamentului European și Consiliului, un raport general privind progresele~~

~~înregistrate, pentru prima dată la 4 august 2004 și, ulterior, anual. Raportul privind progresele cuprinde cel puțin următoarele aspecte:~~

- ~~(c) — experiența acumulată și progresele realizate în crearea unei piețe interne a energiei electrice complete și pe deplin operaționale, precum și obstacolele care mai sunt de depășit în această privință, inclusiv aspecte privind poziția dominantă pe piață, concentrarea pieței, practicile agresive sau anticoncurențiale și efectul lor în ceea ce privește denaturarea pieței;~~
- ~~(d) — măsura în care cerințele privind separarea și încadrarea tarifară, prevăzute de prezenta directivă, au permis asigurarea accesului echitabil și nediscriminatoriu la sistemul de energie electrică al Comunității și atingerea unor niveluri de concurență echivalente, precum și consecințele economice, ecologice și sociale ale deschiderii pieței energiei electrice asupra clienților;~~
- ~~(e) — o analiză a aspectelor referitoare la nivelul de capacitate a sistemelor și la siguranța alimentării cu energie electrică în Comunitate, în special situația existentă și previziunile în ceea ce privește echilibrul între cerere și ofertă, având în vedere capacitatea fizică de schimburi între zone;~~
- ~~(f) — acordarea unei atenții deosebite măsurilor luate de statele membre pentru acoperirea vârfului de cerere și pentru a face față deficitelor unuia sau mai multor furnizori;~~
- ~~(g) — punerea în aplicare a derogării prevăzute la articolul 26 alineatul (4), în vederea unei eventuale revizuirii a pragului;~~
- ~~(h) — o evaluare generală a progreselor realizate în ceea ce privește relațiile bilaterale cu țările terțe care produc și exportă sau transportă energie electrică, inclusiv progresele privind integrarea piețelor, consecințele sociale și de mediu ale comerțului cu energie electrică și accesul la rețelele acestor țări terțe;~~
- ~~(i) — necesitatea unor dispoziții care nu au legătură cu dispozițiile prezentei directive și a căror adoptare s-ar putea dovedi necesară în vederea armonizării; precum și~~
- ~~(j) — modul în care statele membre au pus în practică cerințele privind indicarea surselor de energie prevăzute la articolul 3 alineatul (9) și modul în care au ținut seama de eventualele recomandări ale Comisiei în acest sens.~~

~~După caz, raportul privind progresele poate include recomandări, în special cu privire la domeniul și normele de aplicare ale dispozițiilor privind etichetarea, inclusiv, de exemplu, modul în care se face trimitere la sursele de referință existente și la conținutul acestor surse și modul în care informațiile privind impactul asupra mediului, cel puțin în chestiunea emisiilor de CO₂ și a deșeurilor radioactive rezultate din producerea de energie electrică din diverse surse de energie, pot fi puse la dispoziție în mod transparent, ușor accesibil și comparabil pe întreg teritoriul Comunității; modul în care ar putea fi concentrate măsurile luate de statele membre pentru a controla exactitatea informațiilor oferite de furnizori; și măsurile de contracarare a efectelor negative ale poziției dominante pe piață și ale concentrării pe piață.~~

- ~~(2) — La fiecare doi ani, raportul privind progresele prevăzut la alineatul (1) conține, de asemenea, o analiză a diferitelor măsuri luate de statele membre pentru a și îndeplini obligațiile de serviciu public, precum și o analiză a eficacității acestor măsuri și, în special, a efectelor lor asupra concurenței pe piața energiei electrice. După caz, raportul poate cuprinde recomandări referitoare la măsurile care trebuie luate la nivel național în scopul atingerii unor standarde înalte de serviciu public sau la măsurile menite să împiedice blocarea pieței.~~

~~(3) Comisia prezintă, ca parte din reexaminarea generală, până la 3 martie 2013, Parlamentului European și Consiliului, un raport specific detaliat care să evidențieze măsura în care cerințele privind separarea prevăzute în capitolul V au înregistrat succese cu privire la asigurarea unei independențe depline și efective a operatorilor de transport și de sistem, utilizând separarea efectivă și eficientă drept criteriu de referință.~~

~~(4) În vederea evaluării sale prevăzute la alineatul (3), Comisia ține cont, în special, de următoarele criterii: acces la rețea echitabil și nediscriminatoriu, reglementare eficientă, dezvoltarea rețelei pentru a răspunde necesităților pieței, stimulente nedenaturate pentru investiții, dezvoltarea infrastructurii de interconectare, concurența efectivă pe piețele energiei electrice din Comunitate și situația siguranței alimentării cu energie electrică în Comunitate.~~

~~(5) După caz, și în special în eventualitatea în care raportul detaliat prevăzut la alineatul (3) din prezentul articol determină că, în practică, nu au fost garantate condițiile prevăzute la alineatul (4) din prezentul articol, Comisia înaintează propuneri Parlamentului European și Consiliului în vederea asigurării independenței depline și efective a operatorilor de transport și de sistem până la 3 martie 2014.~~

~~(6) Comisia transmite Parlamentului European și Consiliului, până la 1 ianuarie 2006, un raport detaliat cu privire la progresele înregistrate în crearea pieței interne a energiei electrice. Raportul respectiv examinează în special:~~

~~— existența accesului nediscriminatoriu la rețea;~~

~~— eficacitatea reglementărilor;~~

~~— dezvoltarea infrastructurii de interconectare și situația siguranței alimentării cu energie electrică în Comunitate;~~

~~— măsura în care întreprinderile mici și clienții casnici beneficiază de toate avantajele deschiderii piețelor, în special în ceea ce privește serviciul public și standardele serviciului universal;~~

~~— măsura în care piețele sunt deschise efectiv concurenței, inclusiv aspectele legate de poziția dominantă pe piață, de concentrarea pieței și de practicile agresive sau anticoncurențiale;~~

~~— măsura reală în care clienții își schimbă furnizorul și renegociază tarifele;~~

~~— evoluția prețurilor, inclusiv a prețurilor de furnizare, în raport cu gradul de deschidere a piețelor, precum și~~

~~— experiența dobândită din punerea în aplicare a directivei, în ceea ce privește independența reală a operatorilor de sistem în cadrul întreprinderilor integrate verticale și dacă, în afară de măsurile privind independența funcțională și separarea contabilă, au fost adoptate și alte măsuri care să producă efecte echivalente separării juridice.~~

~~După caz, Comisia înaintează propuneri Parlamentului European și Consiliului, în special în vederea garantării unor standarde înalte a serviciului public.~~

~~După caz, până la 1 iulie 2007, Comisia înaintează, dacă este cazul, propuneri Parlamentului European și Consiliului, în special în vederea asigurării unei independențe reale și depline a operatorilor de distribuție. În cazul în care este necesar și fără a aduce atingere dreptului concurenței, aceste propuneri conțin, de asemenea, măsuri de abordare a problemelor legate de poziția dominantă pe piață, concentrarea pieței și practicile agresive sau anticoncurențiale.~~

Articolul 67
Exercitarea delegării

- (1) Competența de a adopta acte delegate este conferită Comisiei în condițiile prevăzute la prezentul articol.
- (2) Competența de a adopta actele delegate menționate la articolele 61 și 63 este conferită Comisiei pe o perioadă de timp nedeterminată, începând de la [OP: a se introduce data intrării în vigoare].
- (3) Delegarea de competențe menționată la articolele 61 și 63 poate fi revocată în orice moment de Parlamentul European sau de Consiliu. O decizie de revocare pune capăt delegării de competențe specificate în decizia respectivă. Decizia produce efecte din ziua care urmează datei publicării sale în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* sau de la o dată ulterioară menționată în decizie. Decizia nu aduce atingere valabilității oricărui act delegat care este deja în vigoare.
- (4) Înainte de adoptarea unui act delegat, Comisia consultă experții desemnați de fiecare stat membru în conformitate cu principiile prevăzute în Acordul interinstituțional privind o mai bună legiferare din 13 aprilie 2016.
- (5) De îndată ce adoptă un act delegat, Comisia îl notifică simultan Parlamentului European și Consiliului.
- (6) Un act delegat adoptat în temeiul articolelor 61 și 63 intră în vigoare numai în cazul în care nici Parlamentul European, nici Consiliul nu au formulat obiecții în termen de două luni de la notificarea acestuia către Parlamentul European și Consiliu sau în cazul în care, înaintea expirării termenului respectiv, Parlamentul European și Consiliul au informat Comisia că nu vor formula obiecții. Termenul respectiv se prelungește cu două luni la inițiativa Parlamentului European sau a Consiliului.

Articolul 68
Procedura comitetului

- (1) Comisia este asistată de un comitet. Comitetul respectiv este un comitet în sensul Regulamentului (UE) nr. 182/2011.
- (2) Atunci când se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 4 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.

Articolul 69
Raportarea

Comisia monitorizează și examinează punerea în aplicare a prezentei directive și prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport intermediar general, ca anexă la raportul privind starea uniunii energetice menționat la [articolul 29 din Regulamentul privind guvernanta, propus prin COM (2016) 549].

Articolul ~~49~~70
Transpunerea

- (1) Statele membre pun în aplicare actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive ☒ articolului 2, articolului 3, articolului 5, articolului 6 alineatul (2), articolului 9 alineatul (2), articolului 10 alineatul (2), articolelor 11-24, articolului 26, articolului 29, articolelor 31-34, articolului 36, articolului 38 alineatul (5), articolului 40, articolului 42, articolului 51, articolului 54, articolelor 57-59, articolelor 61-63 și anexelor I-III ☒ până la ☒ [12 luni de la intrarea în vigoare] ☒ ~~3 martie 2011~~. Statele membre ~~informează de îndată~~ ☒ transmit imediat ☒ Comisie~~ia~~ în această privință ☒ textul respectivelor dispoziții ☒.

Statele membre aplică măsurile respective de la ☒ [12 luni de la intrarea în vigoare], cu excepția articolului 5 alineatul (3), pe care îl aplică de la [data intrării în vigoare] ☒ ~~3 martie 2011, cu excepția articolului 11, pe care îl pun în aplicare de la 3 martie 2013.~~

Atunci când statele membre adoptă măsurile respective, ele conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. ☒ Acestea conțin, de asemenea, o mențiune care precizează că trimiterile din actele cu putere de lege și actele administrative în vigoare la directiva abrogată prin prezenta directivă se interpretează ca trimiteri la prezenta directivă. ☒ Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri ☒ și modul în care se formulează această mențiune ☒.

- (2) Statele membre transmit Comisiei textul principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul ~~71~~48
Abrogare

Directiva ~~2003/54/CE~~ ☒ 2009/72/CE ☒ se abrogă ☒ cu efect de ☒ la ~~3 martie 2011~~ ☒ [12 luni de la intrarea în vigoare] ☒ , fără a aduce atingere obligațiilor statelor membre ~~privind~~ ☒ referitoare la ☒ termenele ☒ limită ☒ de transpunere ☒ în dreptul intern ☒ și ☒ la datele de ☒ aplicare a prezentei directive ☒ prevăzute în anexa IV ☒.

Trimiterile la directiva abrogată se interpretează ca trimiteri la prezenta directivă și se citesc în conformitate cu tabelul de corespondență ☒ care figurează ☒ ~~în~~ anexa ~~H~~ ☒ V ☒.

↓ 2009/72/CE

Articolul ~~72~~⁵⁰
Intrarea în vigoare

Prezenta directivă intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

↓ 2009/72/CE

Articolul ~~73~~⁵¹
Destinatari

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles,

<i>Pentru Parlamentul European</i>	<i>Pentru Consiliu</i>	<i>Pentru Consiliu</i>
<i>Președintele</i>		<i>Președintele</i>